

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

29'uncu Toplantı
21 Nisan 2021 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ve Covid-19 salgını nedeniyle Komisyon toplantı salonunda aldıkları tedbirlere ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası Genel Başkanı İmran Okumuş'un (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler esnasında yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerini düzeltmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, ilk defa bir torba kanunun amacına uygun ve bütüncül olarak hazırlanmasından dolayı teşekkür ettiğine ve kanun teklifinin eksiklerine ilişkin açıklaması

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi'nin öncelikle Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmesinin ardından gerekiyorsa Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

3.- Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası Genel Başkanı İmran Okumuş'un, (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler esnasında yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız ve 60 Milletvekilinin, Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3572)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

29'uncu Toplantı

21 Nisan 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.01'de açıldı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz,

Komisyonun bugünkü gündemine ve Covid-19 salgını nedeniyle Komisyon toplantı salonunda aldıkları tedbirlere;

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine;

Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası Genel Başkanı İmran Okumuş'un (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler esnasında yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerini düzeltmesi gerektiğine;

İlişkin açıklama yaptı.

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, ilk defa bir torba kanunun amacına uygun ve bütüncül olarak hazırlanmasından dolayı teşekkür ettiğine ve kanun teklifinin eksiklerine ilişkin açıklama yaptı.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi'nin öncelikle Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmesinin ardından gerekiyorsa Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmesi gerektiğine ilişkin açıklama yaptı.

Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası Genel Başkanı İmran Okumuş, (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler esnasında yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklama yaptı.

Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız ve 60 Milletvekilinin, Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3572) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 16.53'te toplantıya son verildi.

21 Nisan 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Teklif Sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 29’uncu Birleşimini açıyorum. (*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Komisyonun bugünkü gündemine ve Covid-19 salgını nedeniyle Komisyon toplantı salonunda aldıkları tedbirlere ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gündemimizde (2/3572) esas numaralı Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız ve 60 Milletvekilinin Vergi Usul Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Sunuşa geçmeden önce, malumunuz, bir yılı aşkın süredir Covid-19 salgınına karşı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük bir mücadele veriyoruz. Komisyon olarak bizler de bu zorlu dönemde salgından korunmak amacıyla tedbirlerimizi alarak görüşmelerimizi gerçekleştiriyoruz.

Bütçe görüşmelerinin devamlılığı ve yoğunluğu gereği, bildiğiniz üzere, bütçe müzakerelerini Tören Salonu’nda gerçekleştirmiştik. Kanun tekliflerinin görüşmelerinde de Komisyon toplantı salonumuzda tedbirlerimizi alarak çalışmalarımızı devam ettiriyoruz.

Bu kapsamda, salgın nedeniyle Komisyon salonumuzda aldığımız tedbirlerden sizlere kısaca bahsetmek istiyorum.

Toplantı öncesinde ve sonrasında Komisyon salonunu mutlaka dezenfekte ettiriyoruz. Salonda 200’ün üzerinde sandalye vardı, bu sayıyı yaklaşık yarı yarıya azalttık. Komisyon salonuna giremeyen bürokrat ya da sivil toplum kuruluşu temsilcileri görüşmeleri koridordaki ekrandan takip edebilirler.

Komisyon toplantısı gündem davet yazılarımızda ilgili kamu idaresi ve sivil toplum kuruluşlarının en fazla 1’er temsilciyle katılmaları gerektiğini özellikle ifade ediyor.

Salonumuzun girişinde sürekli maske ve dezenfektan bulunduruyoruz. Ayrıca, salondaki masalarda da dezenfektan bulunduruyoruz.

Salondaki hava sirkülasyonunun önüne geçmek için klimaların yerine salona dışarının havasını veriyoruz. Aralarda da salonun daha kapsamlı havalandırılmasını sağlıyoruz.

Bütçe Başkanlığında görevli yasama uzmanları bütçe görüşmelerinden sonra esnek mesaiyle uzaktan çalışmalarını sürdürüyorlar.

Salgınla ilgili aldığımız tedbirler bu şekilde.

Şimdi, usul üzerinde söz talepleri var zannediyorum Bülent Bey’in.

(*) Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, ilk defa bir torba kanunun amacına uygun ve bütüncül olarak hazırlanmasından dolayı teşekkür ettiğine ve kanun teklifinin eksiklerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, ben ilk defa usulle ilgili konuşmama başlarken teşekkürle başlayacağım. 5 farklı kanundan oluşan maddeler var, ilk defa amacına uygun olarak torba kanun bir bütüncül olarak içerik addediyor. Yani akaryakıtta vergi kaçacağını önleyebilmek amacıyla farklı kanunlarda düzenlemeler yapılmış bir torba kanun, amacına ilk defa uygun, ilk defa; onun için teşekkür ediyorum.

Şöyle eksikleri var: Yine etki analizi yok, yine tali komisyon görüşleri alınmamış vaziyette ama o kadar kötü kanun yapıyoruz ki, o kadar kötünün kötüsüne alıştık ki bu bile eksik olmasına rağmen teşekkürlük oldu. Hem Ziya Bey'i hem bürokrasiyi kutluyorum, sizleri kutluyorum, teşekkür ediyorum.

Şöyle bir şey var Sayın Altunyaldız: Genel gerekçe teknik olarak hazırlanmış. Genel gerekçenin teknik tarafı doğru ancak ekonomik ve mali yönden eksikleri var. Neden yapılıyor? Yani gerekçeler, madde gerekçeleri teknik olarak var ama böyle bir düzenleme neden yapılıyor? Ne kadar kaçakçılık söz konusu? Boyutları nedir işin? Yani büyük resmi de görmemiz lazım. Rakamları açıklamalarınız sırasında verebilirseniz memnun oluruz. Neden böyle bir iş yapıyoruz? Değer mi bu işi yapmaya? Aciliyeti nedir? Yıllara göre nasıl bir durum arz ediyor? Onları görmemiz lazım.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu. Ziya Bey sunumunda mutlaka bu konuları dikkate alacaktır.

Garo Bey'e usul hakkında söz veriyorum.

Buyurun.

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi'nin öncelikle Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülmesinin ardından gerekiyorsa Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Hepiniz Komisyonumuza hoş geldiniz.

Sayın Başkan, şimdi, ben ilgili kanun teklifini inceledim. Sayın Altunyaldız bu teklifi getirmiş, sağ olsun ancak neden Meclis Başkanlığımız bu kanun teklifini bizim Komisyonumuza havale etti? Şunu soruyorum: Doğrudan mı havale etti, yoksa önce gereken komisyon olan Enerji Komisyonuna havale etti de onlar geri buraya mı gönderdiler? Nasıl oldu bu prosedür? Çünkü akaryakıt meselesi, aslen Enerji Komisyonunun meselesidir. Eğer ki içinde vergiyle ilgili maddeler varsa da önce Enerji Komisyonunda görüşülmesi gerekir, Enerji Komisyonu raporunu düzenler, bu maddeler bizim için şu şekilde uygundur, şu maddeler şöyle düzenlense daha iyi olur diye bir rapor düzenler, daha sonra, gerekiyorsa da Plan ve Bütçe Komisyonu da bir kez daha üzerinden geçer, vergi boyutuyla, para boyutuyla ilgili maddeler varsa, bunu inceleyeceğiz zaten.

Sayın Başkan, o açıdan, bu kanun teklifinin, evet -Bülent Bey'in söylediği gibi- bütünlük bir kanun teklifi olmasından dolayı mutluyuz, nihayet çuval değil en azından, o boyutuyla bakalım, bir konuyla ilgili ama diğer boyutun gene eksik kaldığını düşünüyorum. Ya tali komisyon olarak ya esas komisyon olarak öncelikle Enerji Komisyonunda görüşülmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu açıdan,

bu kanun teklifinin geri çevrilip öncelikle Enerji Komisyonunda görüşülmesi, raporun düzenlenmesi, sonra gerekiyorsa bizim Komisyonunda görüşülmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konudaki görüşlerinizi merak ediyorum Sayın Başkan.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Garo Bey.

Şimdi, bu, içeriğine baktığımız zaman, dediğiniz gibi enerjiyle ilgili boyutu da var, vergi boyutu da var. Aslında, baktığınızda ağırlıklı olarak vergi boyutu ön plana çıkıyor, enerji sektörel boyutundan ziyade vergi boyutunun ön plana çıktığını görüyoruz. Burada esas amaç, sahte faturayı engelleme ve sisteme yapılan müdahaleleri engelleme ve bu süratle kayıt dışılığı önleme, kamunun gelir kaybını önleme. Dolayısıyla, detaylarını mutlaka Ziya Bey verecektir bizlere. Bu çerçeveden baktığımız zaman, 2 komisyona da gitmesi mümkün, bir tercih meselesi yani enerji boyutu da var, vergi boyutu da var. Vergi boyutu ağırlıklı görüldüğü için diye düşünebiliriz bizim Komisyona gelmesini. Bu, Meclis Başkanlığımızın takdiri ama her hâlükârda 2 komisyona da aynı anda havale ediliyor, bir tali ve bir esas komisyon olarak. Enerji Komisyonuna da tali komisyon olarak havale edilmiş durumda ve oradan da görüşülemeyeceğine dair bir yazı gelmiş durumda Komisyonumuza. Plan ve Bütçe Komisyonumuz vergi konularında hem ihtisas sahibi komisyonumuz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz her konuda ihtisas sahibiyiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok uzmanlığa dayalı, çok teknik ve çok güçlü bir çalışma yapacağımızı inanıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsini kapatalım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bizim Komisyonumuzu küçümsüyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsini kapatalım o zaman. Ne gerek var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, usul hakkında Komisyon üyesi olmayan arkadaşlarımıza söz veremiyoruz. Madde konuları geldiğinde söz alıp ifade edebilirler görüşlerini ama usul konusunda sadece Komisyon üyesi arkadaşlarımıza söz verebiliyoruz.

Böylece, usul hakkındaki görüşmeleri tamamlamış olduk.

Şimdi, müsaadelerinizle teklif sahibi olarak Ziya Altunyaldız'a söz vermek istiyorum. Kapsamlı bir açıklama bekliyoruz elbette.

Buyurun lütfen.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız ve 60 Milletvekilinin, Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3572) (**)

(**) (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Çok Değerli Başkanı, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın ve Enerji Bakanlığımızın Değerli Bakan Yardımcıları, Gelir İdaresi Başkanlığımızın ve EPDK’nın Değerli Başkan, Başkan Yardımcıları, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bülent Bey’e başlangıçtaki tespitleri ve konuya ilişkin değerlendirmeleri için de teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, uygun görürseniz geneli üzerindeki açıklamalarımı, sabrınızı da zorlamayacak düzeyde biraz uzun tutacağım, o yüzden, baştan biraz belirtmek istiyorum, teşekkür ediyorum.

Hazırladığımız Vergi Usul Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’yle akaryakıt ve sıvılaştırılmış petrol gazı piyasasının etkin bir şekilde çalışması, rekabet eşitsizliklerinin ortadan kaldırılması ve kayıt dışı ekonomiyle etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi amacıyla sizlerin de belirttiğiniz ve bildiğiniz gibi, bir dizi değişiklik önerisi ve teklifiyle karşınızdayız.

Değerli arkadaşlar, petrol ve petrol ürünleri mahiyetleri itibarıyla stratejik ürünler malumunuz. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü’nün yani OPEC’in 2019 yılı verilerine göre günlük petrol talebi 99,7 milyon varile, günlük petrol arzı ise 99,1 milyon varile ulaşmış durumdadır. Bu kapsamda, küresel petrol arzı 2019 yılında yaklaşık 5,1 milyar tona ulaşmıştır. 2019 yılı için yapılan araştırmalarda sadece petrol ve gaz çıkarma faaliyetlerinin büyüklüğünün 3,3 trilyon dolar olduğu tahmin edilmektedir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2020 yılının Aralık ayı sektör raporuna göre, Ocak-Aralık 2020 döneminde yurt içi, transit ve ihraç kayıtlı teslimler dâhil olmak üzere piyasaya 31,5 milyon ton akaryakıt teslim edilmiştir.

Ülkemizin petrol ve petrol ürünleri ithalatına yaklaşık olarak, hepinizin bildiği gibi, -sadece petrol, yanlış anlaşılmasın, “enerji” demiyorum- 18 milyar dolar civarında bir ödeme yapılmaktadır. Sektör, yaklaşık olarak 120 bin kişiye istihdam sağlamaktadır

Akaryakıt ürünleri, akaryakıt dışındaki petrol ürünleri, ulaşım ve ısınma gibi günlük hayatımızdaki önemli işlevlerinin yanı sıra üretimde ve sanayi sektöründe en önemli girdi kalemleridir malumunuz. Bu ürünlerin haksız kazanç temini amacıyla kayıt dışı satışı, bir yandan kayıtlı çalışmaların aleyhine rekabeti bozmanın yanında diğer yandan, devletin vergi kaybına sebebiyet vermektedir. Söz konusu ürünlerden alınan vergiler kamu harcamalarının karşılanmasındaki en önemli gelir kalemi olan vergilerimiz açısından büyük önem arz etmektedir. Sektördeki kayıt dışılıkla mücadele kapsamında yaptığımız yasal düzenlemelerin yanı sıra saha denetimleri ve operasyonlarla da mücadelemizi etkin bir şekilde sürdürmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kaçak akaryakıtlarla mücadele edilmesinde ulusal marker uygulamasına geçilmesinin yanı sıra 2013 yılında -bazı arkadaşlarımız hatırlayacaktır bu düzenlemeyi- 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu’nda yaptığımız değişiklikle önemli mesafe aldığımızı görmekteyiz. Anılan kanunun 20’nci maddesinde yapılan değişiklikle, kaçakçılık fiillerinin işlendiği tespit edilen her türlü tesiste lisansa tabi tüm faaliyetlerin kovuşturmayla yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar geçici olarak durdurulması ve bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmemesi düzenlenmişti ve sağlanmıştı. Ayrıca, kesinleşmiş mahkeme kararına göre, lisans sahiplerinin lisansı iptal edilmekte ve lisans sahibine verilen idari para cezası ödenmeden lisansa konu tesis için başka bir kişiye de lisans verilmemektedir. Bu değişik, kaçak akaryakıtlarla mücadelede büyük bir başarı elde edilmesini sağlamıştır. Değişiklikle birlikte, kaçakçılık fiillerinin işlendiği tespit edilen yaklaşık 500 tesisin faaliyeti geçici olarak durdurulmuş ve kesinleşmiş

mahkeme kararı neticesinde lisansları iptal edilmiştir. Ayrıca, kesilen idari para cezaları ödenmediği müddetçe de bu tesislerin işletilmesi için bir lisans verilmemiştir. Lisansı alan kişinin idari para cezasını da ödemesi zorunlu hâle getirilmiştir.

2013 yılından sonraki süreçte, ilgili kamu kurumları tarafından ulusal marker denetimleri artarak devam etmiş ve yıllık 100 binin üzerinde ulusal marker testi yapılır hâle gelmiştir yani ciddi bir kapasite artışını da bu anlamda gerçekleştirmiştir. Bu denetimler sonucunda, lisanslı tesislerdeki ulusal markerin geçerli çıkma oranı yıllar itibarıyla sürekli artmış ve bu oran 2020 yılı sonu itibarıyla değerli arkadaşlar, yüzde 99'un üzerine çıkmıştır yani bu alandaki düzenleme hem kaçığın düşürülmesi ya da ciddi anlamda minimize edilmesi, yok edilmesine yaklaştırılması hem de piyasanın bu anlamda regüle edilmesi ve yapılan regülasyona uyum konusunda önemli bir mesafe sağlamıştır.

2013 yılında yapılan bu değişiklikler, markersiz kaçak akaryakıtla mücadele açısından oldukça etkili olmuş ve bu süreçler sonucunda bu alanın ciddi anlamda regüle edildiği ve uyumun sağlandığı da gözlenmiştir. Piyasadaki mükelleflerin bir kısmının bu ürünler kaynaklı olarak ödenmesi gereken vergileri alışı ve satışların kayıt dışı yapılması, sahte belgelerle belgelendirilmesi ya da istasyonlardaki ödeme kaydına cihazlarla müdahale edilmesi suretiyle bu sefer farklı suretlerde akaryakıtla ilişkin haksız kazanç elde etme yollarının denendiğini gözlemeye başlamışsınız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; akaryakıt kaçakçılığıyla ilgili yapılan denetim ve organizasyonlar sürekli devam etmektedir malumunuz. 2015-2020 yılları arasında -burada biraz süreçle ilgili bilgi arz edeceğim sizlere- Ticaret Bakanlığı Gümrük Muhafaza ekipleriyle; İçişleri Bakanlığı Jandarma, Sahil Güvenlik ve Emniyet birimlerimizce 397,8 milyon ton kaçak akaryakıt ürünü ele geçirilmiştir.

2016-2018 yıllarında yapılan işlemleri kapsayan ve Körfez Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen “Vurgun” kod adlı soruşturmada 10 dağıtıcı ve 181 bayilik lisansı sahibinin dolum ve satış bilgilerini manipüle ederek değiştirdikleri tespit edilmiştir. Aynı zamanda, İstanbul Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şube Müdürlüğüne, bu yılın ocak ayında 50 ilde akaryakıtla bağlı vergi kaçakçılığı ve nitelikli dolandırıcılık yapan bir suç örgütüne yönelik gerçekleştirilen, kamuoyunda bilinen adıyla “Silici” kod adlı operasyon kapsamında, 2 otomasyon şirketinin hizmet verdikleri akaryakıt istasyonlarının akaryakıt satış verilerini aylık ücret karşılığı bayideki otomasyon sistemine bağlı bilgisayar, telefon ve benzeri cihazlara kurdukları korsan bir program aracılığıyla sildikleri, verisi silinen akaryakıt miktarının 608 milyon litre olduğu, bu silme yönteminin rutin denetimlerde ortaya çıkarılamayacağı, yapılan inceleme neticesinde söz konusu olaya toplam 23 dağıtıcının ve 136 bayinin adının karışmış olduğu anlaşılmış ve 332 kişi hakkında da adli işlem başlatılmıştır.

Değerli arkadaşlar, sahte fatura yoluyla akaryakıt kaçakçılığı yaptığı tespit edilen dağıtım şirketleri ve bayilere yönelik yapılan bir diğer operasyonda da Ticaret Bakanlığı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapan Akaryakıt Özel Ekibi görevlilerince gerçekleştirilmiştir. Operasyona konu toplam 302 şirkette gerçekleştirilen denetimlerde elde edilen belgelere yönelik yapılan inceleme ve araştırmalar sonucunda, akaryakıt dağıtım şirketleri tarafından bayiler aracılığıyla piyasaya bir yıl içerisinde 8,1 milyar TL'nin üzerinde sahte faturanın sürüldüğü belirlenmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bir yıldı mı?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Doğru.

Düzenlenen sahte faturalar nedeniyle devletin KDV ve gelir veya kurumlar vergisi yönünden 3,1 milyar TL üzerinde zarara uğratıldığı da tespit edilmiştir. Ayrıca, çalışmalara konu 17 akaryakıt dağıtım şirketi ve 20 farklı ilde faaliyet gösteren 98 akaryakıt istasyonunun usulsüz yöntemler

kullanılarak piyasaya 300 milyon litre akaryakıt sevk ettikleri, bu akaryakıtın yasal koşullarla faaliyet yürütüldüğünde kâr elde edilemeyecek kadar düşük fiyatlardan ve piyasa rayiç bedelinin çok altında piyasaya sürüldüğü de gözlenmiştir.

Yapılan operasyonda dağıtım şirketlerinin bayilerince dağıtıcılardan alınan akaryakıt faturalarının -burada da sürecin nasıl yürütüldüğüne dair biraz detaya giriyoruz- ödeyecekleri vergileri düşük göstermek için fatura temin etmek isteyen firmalar adına düzenlendiği, akaryakıtın ise diğer bazı dağıtım şirketlerine veya bunların bayilerine faturasız olarak satıldığı anlaşılmıştır. Bu akaryakıtı faturasız alan dağıtıcıların veya bayilerin ise sahte fatura düzenlemek amacıyla faaliyet yürüten diğer firmalardan temin ettikleri faturaları kullanarak faturasız akaryakıtın sevk ve satışını yasalmış gibi göstermek suretiyle akaryakıtı piyasa sürdükleri tespit edilmiştir. Böylelikle, faaliyetler yasalmış gibi gösterilip yapılan usulsüzlüklerin de gizlendiği anlaşılmıştır değerli arkadaşlar.

Akaryakıt özel ekiplerince yürütülen ve sekiz ay süren çalışmalar kapsamında -bu da süreç içerisinde yaşadığımız bir diğer hadise- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'na aykırı faaliyet yürüten 17 akaryakıt dağıtım şirketi, 98 bayi ve 187 nihai tüketici olmak üzere 302 firma hakkında yasal işlem başlatılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bahsettiğim bu operasyonlarla, akaryakıt piyasasındaki kanuna aykırı fiillerin şekil değiştirdiği -özellikle bunun altını çizmek istiyorum- ve gerek ödeme kaydedici cihazlara yapılan müdahaleler gerekse sahte belge düzenlenmesi veya kullanılması suretiyle ödenmesi gereken vergilerin erozyona uğratılarak haksız kazanç elde edildiği ortaya çıkmıştır.

Konu hakkında Hazine ve Maliye Bakanlığımız tarafından yapılan tespitleri de ayrıca bu aşamada sizlerle paylaşmak istiyorum. Bakanlığımızca yapılan çalışmalar sonucunda 2015 ile 2020 yılları arasında petrol ve LPG piyasasında faaliyette bulunan dağıtıcı ve bayi kategorisindeki 1.087 mükellef hakkında vergi incelemesi yapılmıştır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç ay önce bu?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Geleceğim oraya.

Bu inceleme neticesinde 767,9 milyon TL matrah farkı üzerinden 257,6 milyon TL verginin ziyaa uğratıldığı yani zayi edildiği tespit edilmiş, 753 milyon TL vergi cezası kesilmiştir. Aynı dönemde Gelir İdaresi Başkanlığına bağlı denetim ekipleri tarafından 143.551 istasyon, 781.642 pompa, 3 milyon 791 bin 846 tabanca denetlenmiş, 2.689 adet ödeme kayıt cihazının arızalı olduğu tespit edilmiş ve ilgili mükellefler hakkında 24,5 milyon TL özel usulsüzlük cezası kesilmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bunlar yazılı var mı, biz takip etmekte zorlanıyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben de aynı şeyi düşünüyorum, konuşurken de lazım, elimizin altında...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tutanaklara geçiyor.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkan... Değerli Başkanım, hatırlayacaksınız görüşmemizde detay ve rakam istemişlerdi arkadaşlar, ben de veriyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yazılı olursa çok iyi olur, takip edemiyoruz yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bende yok anladığım kadarıyla ama tutanaktan bunlar tekrar incelenebilir.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sadece ödeme kayıt cihazlarına yönelik yapılan denetimlerde tespit edilen hususlardan da vergi kaçakçılığı amacıyla yapılan işlemlere örnek teşkil etmesi amacıyla bahsetmek istiyorum. 2019 yılı içerisinde 8.632 akaryakıt istasyonunda spesifik olarak ödeme kayıt cihazlarına yönelik 38.395 denetim gerçekleştirilmiştir. Yapılan denetimler sonucunda 3.421 mükellefin fişlere plaka bilgisini doğru yazmadığı, 2.728 mükellefin her bir satış vergisini anlık olarak ödeme kaydedici cihaz hafızasına kaydetmediği, 2.772 mükellefin de geçmiş dönem bilgilerinin mali hafızada kayıtlı olmadığı, 314 mükellefin ödeme kaydedici cihaz hafızasından bilgileri sildiği, 8.537 denetim tutanağında 2.436 mükellefin hem fişlere plaka bilgisini doğru yazmadığı hem de her bir satış vergisini anlık olarak ödeme kayıt cihazına, hafızasına kaydetmediği tespit edilmiştir. Yine, yapılan denetimler sonucunda değerli arkadaşlar, pompa ödeme kayıt cihazından gün sonlarında -hepinizin bildiği gibi- Z raporu alınıyor, bu Z raporunun alınmadığı ve satış bilgilerinin mali hafızaya kayıt edilmediği, pompa ödeme kayıt cihazı fişlerinin şekli ve muhtevasında bulunması ve doğru olması gereken tarih ve saat bilgilerinin yanlış olduğu, akaryakıt istasyonlarında akaryakıt alımına ilişkin fatura ve sevk irsaliyelerinin ibraz edilemediği, ara birim ünitelerinde mali mührün bulunmadığı, mali hafızada yer alan kayıtlı satış rakamını gösteren rapor ile otomasyon satış raporunda yer alan rakamların tutarsız ve uyumlu olmadığı, otomasyon sisteminde yer alan ve tamir ettirilmeyen arızalar sebebiyle yapılan satışların yasal kaydının alınamadığı, ödeme kayıt cihazlarının mali hafızaya bağlı olmaması sebebiyle kayıt dışı satış yapıldığı tespit edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, stratejik öneme sahip bu ürünlerin alım satımında haksız kazanç elde edilmesinin, bir başka anlatımla, kayıt dışılığın mali boyutuna yönelik çalışmalarımız da devam etmektedir; Bakanlığımız bu çalışmaları da yapmıştır. Bununla ilgili bir projeksiyonu ya da ortaya çıkan muhtemel tespitleri de sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu sektörde faaliyette bulunan mükellefler hakkında 2019 yılında yapılan denetim sonuçlarından hareketle yapılan çalışmada denetime tabi tutulan mükelleflerin yaklaşık yüzde 30'nun riskli olduğu ve riskli olduğu değerlendirilen 2.397 mükellefin 2019 yılı KDV matrahı toplamının 66 milyar TL olduğu ve yine bu riskli olduğu değerlendirilen istasyonlarda -resmî verilerin de- en az yüzde 30 oranında bir kayıt dışılığın olduğu bir anlamda öngörülmekte ve projekte edilmektedir. Şimdi, bu bilgiler ışığında, aslında bu kanuna niye ihtiyaç duyuldu, bu çalışmalarla, süreçte yaşadığımız tespitlerle sizlerle paylaşmak istedim. Esasen, sizlerin de takdir edeceğiniz gibi, fiili akaryakıtla ilişkin 2013 yılında yapılan değişikliğin iyi sonuç vermesi ve bu alanın neredeyse minimize edilmesi sağlanmış ancak kötü niyetli kişilerin haksız kazancın yolunu bir anlamda sahte fatura düzenleyerek fatura ticaretini, diğer anlamda da otomasyon sistemlerine müdahale etmek suretiyle kayıtsız satış yapma yolunu seçmeye çalıştıkları ya da seçtikleri gözlenmiştir. Burada, bu iki tarafı da kapatmamız gerekiyordu vergi kaçacağının önlenmesi, güvenli akaryakıt temini ve güvenli kamu kaynaklarının toplanmaya devam edilebilmesi için. O yüzden, ilgili kurumlarımızla, bakanlıklarımızla birlikte, bu çalışmalara katılan çok değerli başkanlarımız ve arkadaşlarımızla birlikte bu kanun teklifini üzerinde ciddi zaman harcayarak yaptık ve huzurlarınıza getirdik.

Değerli Başkanım, şimdi, biraz teklifin içeriğinden bahsedeceğim. Verdiğimiz bu kanun teklifiyle, tüm bu usulsüz işlem ve fiillerle etkin bir şekilde mücadele edilmesini sağlamayı amaçlıyoruz öncelikle çünkü sorunu tespit ettiğimizi düşünüyoruz, sorunu tespit ettiysek şimdi çarelerini nasıl ortaya koyacağız, bunları konuşacağız. Bu amaç doğrultusunda, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun yanı sıra, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu, 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Konunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda değişiklik yapılmasını öngörüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Bülent Bey'in ifade ettiği gibi, temaslı konular, farklı kanunlarda ama hepsi tek bir amaca hizmet eden bir değişiklik paketi bu.

Değerli arkadaşlar, Vergi Usul Kanunu'nda öngördüğümüz ilk değişiklikle fatura düzenleme süresini kısaltma noktasında Hazine ve Maliye Bakanlığımıza yetki veriyoruz. Mal teslimi ya da hizmetin ifasından itibaren yedi gün içinde düzenlenmesi gereken faturanın vergi güvenliğini sağlamak ve kayıt dışı ekonomiyle etkin bir şekilde mücadele etmek amacıyla yedi günden daha kısa sürede ya da malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesine imkân sağlıyoruz.

Vergi Usul Kanunu'nda yaptığımız bir diğer düzenleme ise gerek akaryakıt piyasasında gerekse tütün ve alkollü içeceklere ilişkin piyasada faaliyet gösteren mükelleflerden ileride -bu, bu anlamda getirdiğimiz ilk düzenleme oluyor- önümüzdeki dönemde tahakkuk edecek vergi alacaklarına karşılık bir teminat sistemine geçiyoruz, sizlerin de malumu olduğu üzere. Bu düzenlemeyle bir yandan bu piyasadaki vergi ödememek suretiyle meydana getirilen rekabet eşitsizliğini ortadan kaldırmayı yani rekabeti bozan unsurları yok etmeyi, diğer yandan da vergi gelirlerinin tahsilini güvence altına almayı hedefliyoruz. Bu alanlarda faaliyet gösteren mükelleflerden yani dağıtıcı, istasyon sahibi, ihrakiye gibi işleri yapan kişilerden yeni işe başlayanlarda 10 milyon Türk lirasına kadar -burası 10 milyon değil, 10 milyon Türk lirasına kadar- hâlihazırda faaliyette bulunanlardan da 100 milyon Türk lirasından fazla olmamak üzere bu faaliyette bulunanlar için önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının yüzde 1'ine kadar teminat alınmasını öngörüyoruz. Teminat tutarını Hazine ve Maliye Bakanlığı mükelleflerin faaliyet alanı, hukuki statüsü, mükellefiyet süresi, aktif üye öz sermaye büyüklüğü, çalışan sayısı, hakkında sahte veya muhteviyat itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı, iş veya üretim hacmiyle ürün ve mükellef gruplarını ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak belirleyecektir; bu konuda Bakanlığa yetki veriyoruz.

Bakanlık aynı zamanda söz konusu kriterler uyarınca hangi hâllerde teminatın verilmesine gerek olmadığını belirleyecek ve böylece vergiye uyumu yüksek olan ve olmayan mükellefler açısından teminat uygulamasını farklılaştırabilecektir. Bu alanda yasalara uygun davrananlar bir anlamda kazançlı, bu anlamda aksaklığı olan ve gerçekten birtakım şeyleri aksatarak ödeyen kişiler de bu uygulama kapsamında ona göre oran belirlenmek suretiyle teminatı ödeyeceklerdir.

Şimdi, teminat istedik -teminatlı bir döneme geçiyoruz- bu teminatı vermedi, ne olur? Bu teminatı vermezse teminatı vermeyen mükellefler adına da 25 bin TL'den 1 milyon TL'ye kadar -1 milyon TL'den fazla olmamak üzere yani 25 bin TL-1 milyon TL arasında- bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının binde 3'ü tutarında özel usulsüzlük cezası öngörüyoruz. Ayrıca, bu maddeyle bağlantılı olarak 5015 sayılı kanun ve 5307 sayılı Kanun'un ilgili maddelerine yeni bir fıkra eklemek suretiyle kendisinden istenilen teminatı vermeyen mükelleflerin ilgili piyasa faaliyetinin teminat verilinceye kadar durdurulması ve bu süre içinde söz konusu tesis veya faaliyet için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmemesini öngörüyoruz. Yani artık bu alandaki ticareti teminatla sürdürmek zorundayız. Teminatlı bir döneme gireceğiz bu aşamadan sonra sizlerin takdirleriyle.

Az önce ifade ettiğim akaryakıt sektöründe kullanılan ödeme kaydedici cihazların yanı sıra, akaryakıt otomasyon sistemlerine yapılan müdahalelerin kaçakçılık suçu kapsamına alınmasına yönelik olarak Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesine yeni bir fıkra eklenmesini de öngörüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu fıkayla, demin ifade ettiğim gibi, ödeme kaydedici cihazlardaki mühürleri kaldıran, donanım veya yazılımını değiştiren veya yetkilendirilmiş olsun ya da olmasın, ödeme kaydedici cihazın hafıza birimlerine, elektronik devre elemanlarına veya bağlantı sistemlerine ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kullanılan elektronik kontrol ve denetim sistemlerine fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek gerçekleştirilen satışlara ait mali veya diğer türlü bilgilerin cihazda

kayıt altına alınmasını engelleyen, cihazda kayıt altına alınan bilgileri değiştiren veya silen, ödeme kaydedici cihaz veya bağlantılı diğer donanım veya sistemler ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemler tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına elektronik ortamda iletilmesi gereken bilgi, belge ve verilerin iletilmesini önleyen, bunların gerçeğe uygun olmayacak şekilde iletilmesine sebebiyet verenlere, burada bir hürriyeti bağlayıcı ceza getiriyoruz, biliyorsunuz -demin dedik ya- kaçakçılık kapsamına aldık bunu, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılmasına yönelik bir düzenleme öneriyoruz. Bu suçları işleyen kişilere ilişkin de ayrıca adli süreçlerin bir an önce başlayabilmesi için vergi müfettiş ve müfettiş yardımcıları tarafından vergi incelemesinin tamamlanması beklenmeksizin bir rapor düzenlenmesini, ilgili rapor değerlendirme komisyonu mütalaasıyla birlikte durumun Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesini temin edici şekilde de bir düzenleme öngörüyoruz yani sürecin hızlı ve etkin işlemesine özen göstermeye çalıştık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok kalmadı, hızlı toparlamaya çalışacağım. 5015 sayılı Kanun ile 5307 sayılı Kanun'a eklenmesini teklif ettiğimiz bir diğer düzenleme ise sektörde faaliyette bulunan mükelleflerin vergi borcu olmamasını sağlamak, değerli arkadaşlar. Bu piyasalarda faaliyet göstermek üzere lisans başvurusu yapanların faaliyeti sırasında lisanslarında tadil yaptırmak üzere başvuruda bulunanların veya lisans süresinin uzatılması için başvuruların taleplerinin yerine getirilebilmesi için 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesi kapsamında "vadesi geçtiği hâlde ödenmemiş borcunun bulunmaması" şartını getiriyoruz yani artık ödenmemiş vergi borcu varsa lisans tadili, yenilenmesi gibi şeyleri yapmıyoruz, "Önce git vergini öde ondan sonra tadil işlemini yapalım." diyoruz. 5015 sayılı Kanun'da yapılması öngördüğümüz bir diğer değişiklikle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna lisans sahipleri için bayilik teşkilatı oluşturma ve asgari satış miktarı sağlama şartları da dâhil olmak üzere teknoloji, kalite, güvenlik ve diğer hizmet ve teşebbüsün gerektirdiği teknik donanımlara ilişkin olarak ekonomik kriterler ve teknik şartları belirleme yetkisi veriyoruz. Burada da aslında hizmetin gereği, teknolojik gelişmelerin ortaya çıkardığı yeni altyapı unsurlarının temin edilebilmesi, satış ve hacimle bölgeye ve zamana göre hacim belirleyebilmek gibi yetkileri EPDK'ye vermek suretiyle daha tam zamanlı, daha reel zamanlı bir süreç yönetimine imkân sağlıyoruz. Böylece, ifade ettiğim gibi, bayilik teşkilatı oluşturma, asgari satış miktarı ve benzeri hususlara ilişkin yükümlülükleri piyasa şartlarında belirleme imkânı sağlanıyor.

Kanun teklifimizin bir başka maddesiyle bugüne kadar akaryakıt piyasasındaki dağıtıcı lisans sahibi şirketlerin sorumluluğunda bulunan bayi denetim sisteminin kurulması ve uygulanması yükümlülüğünde değişik yapılarak dağıtıcı şirketlerin bu denetim sistemini EPDK tarafından yetkilendirilen tüzel kişiler aracılığıyla kurulması ve uygulanmasına ilişkin düzenlemeyi yapıyoruz. Değerli arkadaşlar, burada, ifade ettiğim gibi, otomasyon sistemlerinin kurulması dağıtıcıların yükümlülüğü altındaydı. Şimdi, dağıtıcı, özellikle bayileriyle olan satış, bilgilerin akışı, anlık izleyebilme unsurlarına ilişkin bu hususu yaptırıyor, yapma yükümlülüğü var ancak buna ilişkin olarak eğer kötü niyetli biri varsa bunları maalesef rahatlıkla manipüle edebilecek bir anlamda salahiyeti de almış oluyordu. Şimdi, ne yapıyoruz? Dağıtıcı ile otomasyon sistemlerini, denetim sistemlerini kuran kişiyi ayırıyoruz ve bu aşamada artık otomasyon kuracak kişilerin ancak bir lisanslamayla yapabilmesine imkân sağlıyoruz. Bu da yeni ve gerçekten etkin bir düzenleme. Dolayısıyla bu işleri artık tek başına yapma imkânı kalmıyor kötü niyetli kişilerin. Bu çerçevede, ayrıca bununla kalmıyoruz, otomasyon sistemini kurmaya lisans verdiğimiz kişiye de ortaya çıkacak muhtemel kayıplarla ilgili idari para cezasını dağıtıcıyla birlikte sorumlu olma yükümlülüğünü getiriyoruz. Bu çerçevede, bayi denetim sistemi kurulmasında ve uygulanmasında...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarım saat oldu Sayın Altunyaldız, toparlarsak seviniriz.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkanım, bir üç-beş dakikaya daha ihtiyacım var, hemen bitiriyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, A Haber gibi izliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Ayrıca, akaryakıt piyasasındaki usulsüzlük işlemlerinin takibinin zorlaştırılması ve denetim dışı bırakılmasında bir yöntem olarak kullanıldığı anlaşılan dağıtıcılar arası akaryakıt ticaretine ilişkin sınırlama getirmek suretiyle, dağıtıcıların başka bir dağıtıcıdan aldıkları akaryakıtı başka bir dağıtıcıya tekrar satamayacağına ilişkin düzenleme yapıyoruz. Burada da dağıtıcıdan dağıtıcıya sürekli el değiştiren bir mekanizmayı ortadan kaldırmak suretiyle izlenebilir bir düzene geçmek istiyoruz. Bu kapsamda, bu düzenlemeye aykırı davranan dağıtıcılara hem para cezası uygulanacak, ayrıca iki yıl içerisinde satış yasağını tekrar ihlal ederse de dağıtıcı lisansı iptal edilecek.

Kanun teklifimizde yer alan bir diğer önemli maddeyle de muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya bu belgeleri kullanma, belgenin aslı veya suretini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme ve bu belgeleri kullanma suçlarının yanı sıra, bu kanun teklifiyle ibraz edilmesini teklif ettiğimiz kaçakçılık suçlarını işleyen kişilere ilişkin olarak, vergi müfettişleri tarafından düzenlenen ve cumhuriyet savcılığına gönderilen raporun EPDK'ya da gönderilmesini sağlamak suretiyle, o işi yaptığı tespit edilen kişinin faaliyetlerini askıya alıyoruz. Bu süreç içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye lisans verilmemesini sağlıyoruz. 2013 yılında yapılan değişikliğe benzer şekilde, kesinleşmiş mahkeme kararı sonrasında lisans sahiplerinin lisansı iptal ediliyor, söz konusu şehirlere ilişkin olarak verilen idari para cezaları ödenmeden de bir başka kişi bu tesislerde faaliyette bulunamıyor.

Bir diğer düzenlemeyle, değerli arkadaşlar, petrol türevi ürünlerin akaryakıt yerine ikame edilebilmesine ilişkin 10 numara yağ gibi, madeni yağ gibi şeyleri -biliyorsunuz- kaçakçılık kapsamına almıştık, şimdi, özellikle bitkisel yağ ve atıklarının da akaryakıt ikamesi gibi kullanılmasına dair tespitlerimiz sonucunda bunu da 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun kapsamına alıyor ve buraya da hürriyeti bağlayıcı ceza getiriyoruz.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; yoğun ve titiz bir çalışma sonucunda ve bugün sizlere yarım saati aşkın bir süredir izah etmeye çalıştığımız kanun teklifimiz, kayıt dışılıkla, vergi ve akaryakıt kaçakçılığıyla etkin mücadelemizi amaçlıyor. Bu önemli kanun teklifimizin hazırlık sürecinde emek veren milletvekili arkadaşlarımıza, çok değerli başkanlarımıza, başta Hazine ve Maliye Bakanlığımız, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumumuz, Adalet Bakanlığımız, Ticaret Bakanlığımız olmak üzere bu alanda destek veren tüm arkadaşlarımıza...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bize niye göndermediniz? Muhalefete de gönderseydiniz.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Komisyona gelince, sizlere de inşallah teşekkürlerimizi sunacağız Değerli Başkanım.

...burada sabırla bizi dinleyen Komisyonumuzun çok değerli üyelerine, sektör temsilcilerimizin tamamına -sektör temsilcileri bu alanda gerçekten bize çok önemli katkılar verdiler- tüm bürokratlara, tüm arkadaşlarımıza, emeği geçen herkese yürekten teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; sabırla beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

Hepinizi saygıyla sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum. Çok kapsamlı bir açıklama, hem gerçekçe hem de içerik anlamında bir açıklama dinlemiş olduk.

Şimdi, müzakerelere geçmeden önce, müsaade ederseniz, kamu kurumlarımızdan, sivil toplumdan, meslek kuruluşlarından arkadaşlarımız var, bakan yardımcılarımız var, kendilerini kısaca Komisyonumuza tanıtmaları için bir fırsat vermek istiyorum. Bakan yardımcılarımızdan başlayalım.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, böylece arkadaşlarımızı da tanımış olduk.

Şimdi, teklifin geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, geçelim ama öncelikle geneli üzerinde de olsa meslek kuruluşları temsilcileri görüşlerini açıklarlarsa TÜRMOB’la beraber, daha geniş bir fikir sahibi oluruz, ona göre fikir beyan ederiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, uygun görüyorsa bütün arkadaşlarımız olur, neden olmasın.

Şimdi, geneli üzerinde söz isteyen meslek kuruluşumuz, sivil toplum kuruluşumuz var mı?

Buyurun, kendinizi yeniden bir tanıttın.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri; sizleri şahsım ve teşkilatım adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu kanun teklifinde emeği geçen, kanunun çalışmasına katkı sağlayan tüm siyasi partilere ve bürokratlara da tekrar şahsım ve teşkilatım adına teşekkür ediyorum.

Çok güzel bir kanun, uzun yıllardır beklediğimiz bir kanun, çok önemli bir sektör için. Sayın Vekilimiz Ziya Bey güzel bir sunum yaptı, diğer konuşmacılar da değindi konuya. Bu, çok kısa bir zamanda alınmış veya uygulama zorunluluğu getirilen bir şey, on yıldır sektörün kanayan yarısından bahsediyoruz. Bu, aynı zamanda çocuklarımızın, torunlarımızın geleceğinin çalınmasına engel olacak yani sektörü tamamen düzenleyecek bir kanun teklifi. Onun için ben bu kanun teklifine tüm siyasi partilerden destek rica ediyorum. Yani burada “Bunu geciktirelim sonra komisyona gönderelim, tekrar geriye çekelim.” gibi şeyler söylendi, asla öyle bir şey yapmayın, Cenab-ı Allah bu sorumluluğu size çok ciddi şekilde yükler. Onun için, ben, özellikle söylüyorum, böyle bir şey sakın yapmayın. (***) Biz on yıldır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ne demek, tehdit mi ediyorsunuz?

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Ben, açıklayacağım müsaade ederseniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, böyle bir haddi aşma söz konusu olamaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşünü ifade ediyor, sonra siz de yorum yaparsınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Had aşmak söz konusu olamaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Haddini aşmadı, görüşünü ifade ediyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, bu haddi aşmaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değildir.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Ben müsaade ederseniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, görüşünü ifade ediyor, siz de sırası geldiğinde söylersiniz. Kanuna olan desteğini ifade ediyor.

(***) Bu ifadelere ilişkin düzeltme bu toplantı tutanağının ... sayfasında yer almaktadır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Millî iradeyi tehdit ediyor Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, bu haddi aşmaktır. Haddini bildirmezseniz ben bildireceğim.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Evet, siz vekilsiniz, ben de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biz burada...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Haddinizi aşamazsınız. Başkan bildirmiyor haddinizi, ben size haddinizi bildireceğim. Siz haddinizi aşamazsınız.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, müdahale edin, müdahale edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu Meclisin ihtisas komisyonları var. “İhtisas komisyonu görüşün.” dedik. Bilmediğiniz konuda da ahkâm kesmeyin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Niye sinirleniyorsun ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, bir görüş ifade etmiş oldu, siz de eleştirirsiniz ama bu kadar gerginleştirmeye gerek yok Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, siz uyarma verseniz böyle olmazdı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Lütfen tamamlayın.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Biz böyle çekişmelere alışkın değiliz Sayın Başkanım.

Ben, Türkiye’deki 13 bin akaryakıt bayisi adına konuşuyorum. Ben de seçilmiş bir Genel Başkanım, sizler gibi seçilmiş bir Genel Başkan olarak konuşuyorum, şahsi fikrimi beyan etmiyorum. Sektörün taleplerini kanun teklifiyle...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Millî iradeyi tehdit edemezsiniz. Görüşünüzü söyleyin, hakaret etmeyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşünüzü net ifade ederseniz, yorumlara girmeden...

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Birincisi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, burada sendikalar konuştu, Süreyya Bey orada susturdu haddini aştığı için; bakın, siz bunu yapmadınız, büyük bir sıkıntı bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, herkese haddini bildirme tavrı da çok hoş bir tavır değil, kusura bakmayın ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman, biz bildiririz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eleştirilere eleştiriyle cevap verirsiniz, siz de görüşünüzü, eleştirinizi net bir şekilde ifade edersiniz. Ha, kastı aşan ifadeler olabilir...

ERHAN USTA (Samsun) – Başka cümlelerle ifade edebilir.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Ben söyleyeceğim şimdi, teknik söyleyeceğim.

Birincisi, Sayın Başkanım...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Neyi kastettiğinizi tekrar bir...

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Sayın Başkanım, birincisi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) – İşin önemini başka cümlelerle anlatabilirsin kardeşim.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Erhan Bey, müsaade ederseniz anlatacağım.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bir saniye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, kastı aşan bazı ifadeleriniz olduğu görülüyor.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Ben anlatacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaş...

ERHAN USTA (Samsun) – İşin önemini anlat, ona bir şey demiyoruz, destek veriyoruz üstelik ama sen... Böyle bir tehdit olabilir mi ya! Sen kimsin kardeşim ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, usul hakkındaki şeyleri yanlış algıladı arkadaşımız, ondan dolayı böyle değişik yorumlarda bulundu, kastı aşan ifadeleri oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Terbiyesizlik bu ya! Şu Meclise saygısızlık yaptırıyorsunuz Sayın Başkan, olmaz böyle bir şey. İlgili ihtisas komisyonunda görüşülsün istedik, bunu açık açık söyledik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enerji Komisyonu niye var bu Mecliste? Onu söyledik.

ERHAN USTA (Samsun) – Alınmıyor musunuz siz yani bu şekilde konuşulmasından siz rahatsız olmuyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Başka komisyona gitmesin, burada görüşülsün.” derken kastı aşan ifadeler oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, onun haddi midir mu? Bu, onun haddi midir?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Onun kararını onlar veremez ki!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, fikrini söyleyebilir; bu had meselesi değil canım, fikrini ifade etmesine niye bu kadar karşısınız? Katılmazsınız yani...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, tehditkâr konuşuyor, tehditkâr. Tehdit ediyor Sayın Başkan, böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, siz kastı aşan bir ifadede bulundunuz. Bakın, burada, Meclisimizin usulü var; hangi komisyonda görüşüleceği, ne olacağı biraz Meclisin iç işleyişiyle ilgili. Siz, anladığım kadarıyla...

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Tamam, ben o zaman maddeler üzerindeki şeye devam ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir düzeltirseniz ifadenizi...

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Maddeler üzerinde beyanımız şudur: Birincisi...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, lütfen, düzeltmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Düzeltelim, ifademizi düzeltelim.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Birincisi...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, sizin bile dinlemeden konuşuyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hâlâ konuşuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşım, bakın, bir saniye...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sesini kesin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kesin sesini.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben kimseye “Kes sesini!” demem, kusura bakmayın. Bakın, değerli arkadaşlar...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Oradan kes diyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, yanlış anladım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Seni bile dinlemiyor ve konuşuyor, oradan sesini kesmeyi bilmiyor musun?

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, Sayın Başkan, yarın öbür gün başka biri... Bunun nasıl önünü alacaksınız? Hadi şimdi siz rahatsız olmadınız diyelim, yarın öbür gün...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Meclisin iç işleyişi hakkında bilgi sahibi olmayabilir arkadaşımız...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, öyle söylemiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – ...o çerçevede birtakım yanlış, kastı aşan ifadelerde bulunabilir, usulü bilmediği için yanlış bir üslupla bazı fikirler ifade etmiş olabilir. Eğer böyle davranırsak...

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman, niye uyarmıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte onu düzeltmesi için ben -bir saniye- bir şey söylüyorum, bir bekleyin lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Düzeltsin ve sözü başkasına verin.

ERHAN USTA (Samsun) – Özür dilesin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye... Bir beklerseniz onu söyleyeceğim zaten.

Değerli Arkadaşım, Meclisimizin bir çalışma düzeni var, bir usulü var, İç Tüzük’ü var, usulleri var; bu konularda sizin bir uzmanlığımız yok, o yüzden kastı aşan birtakım ifadeler kullandınız, onları kastetmediğinize ben inanıyorum.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Asla, kastı aşmak gibi, öyle bir düşüncem yok Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu Meclisin saygınlığına hepimizin... Burada katkıda bulunmak için geldiğinize de inanıyorum.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Amaç, kastı aşmak değildi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama kastı aşan birtakım ifadeler var. Meclisin iç işleyişini, üslubunu bilmemekten, aşına olmamaktan kaynaklanan birtakım ifadeleriniz oldu, onları düzeltin lütfen. Siz fikrinizi...

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Tamam, düzeltiyorum Sayın Başkan, sadece konulara geçiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum. Fikrinizi ifade edin, Meclisin çalışmasını da bizlere bırakın lütfen.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Tamam efendim, tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Şimdi, birincisi şu, kısa kısa geçeceğim fazla zaman almamak için: Teminat konusunda, teminat alınması kesinlikle önemlidir. Yalnız, akaryakıt bayilerinden teminat almak doğru bir şey değildir. Bu, şu anda pandemi döneminde mağdur olmuş binlerce işletmenin kapanması demektir. Onun için, teminatın sadece dağıtım şirketlerinden alınmasını biz daha önce Komisyona teklif etmiştik, aynı teklifimizi devam ettirmek istiyoruz.

İkincisi: Yine, aynı şekilde, otomasyon sistemiyle ilgili yapılan çalışmalar çok doğrudur. Otomasyon sisteminde lisans iptaline gidilmesini teklif ediyoruz.

Diğer tarafta da “vergi borcu olmayan” diye bir ibare var, o konuda da fikrimiz şudur: İdari işlemlerden cezalarını ödemeyenlere yani vergi borcu olanlara vergi borcunu ödmeden lisans verilmemesi gerektiğini savunuyoruz. Üçüncüsü bu.

Dördüncüsü: 7’nci ve 8’inci maddeler için yürürlüğe girme tarihi 1/1/2022. Bu maddelerin de kanun Resmî Gazete’de yayımlandıktan sonra hemen kesinlikle yürürlüğe girmesini teklif ediyoruz.

Beşincisi: Yine, ciddi anlamda çalışma yapan, özellikle Gelir İdaresine ve aynı zamanda EPDK Denetim Dairesine ve bu kanun teklifinin hazırlanmasına destek veren Sayın Bakanımız Mehmet Muş’a da teşekkür ediyorum; hakkı iade edelim.

O yüzden de diğer, muhalefet partisi olarak kendilerini gören... Ben iktidar partisinden değilim, muhalefet de değilim; bir sivil toplum kuruluşunun genel başkanıyım, onun için ifade ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O tartışmalara girmeyin lütfen.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Şunun için söylüyorum efendim: Bu kanun teklifi, geleceğimizin, çocuklarımızın, torunlarımızın geleceğini koruyacak, Hazinesin soylulmasını engelleyecek, akaryakıt sektöründe istihdam yaratacak 13 bin bayinin geleceğine, ticaretine, evine, aşına, işine, rızına vesile olacak bir tekliftir. Desteğinizi rica ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, başka söz isteyen var mı sivil toplumdan?

Arka sıralarda bir arkadaşımız var. Mikrofondan...

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ - On yıldır söylüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Güzel bir şey oldu “On yıldır Hazine söylüyor” demek istedi.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – On yıldır söylüyorum, doğrudur.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Katılıyorum sana, on yıldır söylüyor.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Kesinlikle doğru, on yıldır söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, sırası geldiğinde değerlendirmelerimizi yapalım.

Şimdi, sizin teklifiniz üzerine sivil topluma söz verdim. Bir bekleyelim, görüşlerini alalım. Siz, bu görüşler çerçevesinde fikirlerinizi ifade edersiniz zaten etmek istiyorsanız.

Evet, buyurun, kendinizi yeniden bir tanıtırınız...

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – Cemil Direkçi, ADER Başkan Yardımcısıyım.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bizler...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Açılımını da söylerseniz...

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – ADER, Akaryakıt Ana Dağıtım Şirketleri Derneği Başkan Yardımcısıyım.

Efendim, biz, bu konuda sektör olarak çoktan beri muzdaribiz, İmran Bey de bahsetti. Bunun için sektördeki 3 büyük sivil toplum örgütü olarak biz bir yazı hazırladık ve bu yazımızı Gelir İdaresi Başkanlığına, EPDK'ye ve Sayın Maliye Bakanına arz ettik. Bizim bu konudaki çözüm önerilerimiz bu yazının içerisinde vardı. Aslında, bu taslak bizim çözüm olarak ulaşmak istediğimiz noktaya gelmekle beraber zor ve zahmetli bir yoldan gelmektedir. Sonuç olarak, sonuçlarını destekliyoruz ancak bizim düşüncemiz şu ki bir amaca ulaşmak istiyorsanız en kolay ve en kısa yoldan gitmeniz gerekir. Burada, açıkçası, komplikasyon yaratacağını ve bir sene, iki sene sonra kurunun yanında yaşın yanması gibi bazı sıkıntılar doğuracağını düşünüyoruz. Temel olarak bizim çözüm önerilerimiz şuydu, diyorduk ki: Birincisi, burada bir yolsuzluk var ve bu yolsuzluğu engellemenin en kolay yolu yolsuzlukta paylaşılan parayı -mamayı tabiri caizse- ortadan kaldırmaktır. Burada paylaşılan kısım KDV'dir. "Akaryakıtın üzerindeki KDV sıfırlansın, devletimizin kaybı olmasın, ÖTV tutarının üzerine eklensin ve böylece buradaki yolsuzluk ortadan -bataklığı kurularak- kalksın." demiştik ancak siyasi irade bunun başka bazı komplikasyonları olacağından dolayı buna sıcak bakmadı.

İkinci önerimiz şuydu, dedik ki: Madem öyle, akaryakıtta, akaryakıtın ülkemize girişinde ve imalatında otomasyon var, satış bacağına otomasyon var bazı illegaliteler olmakla beraber, dağıtım şirketi bacağına da aslında otomasyon var; şöyle ki: Bizim e-fatura dediğimiz sistem aslında bir otomasyondur. Miktar orada yazmaktadır ama bunun içerisinde tutar yazmaktadır ama miktar yazacak hâle de getirebilirsiniz. Burada -Sayın Ziya Altunyaldız Bey'in az önce bahsettiği konuda- olay net olarak gözüktüğü üzere bazı şirketler ve bazı bayiler 10 birim yakıt alıp 100 birim yakıt satıyor, 100 birim alıp 10 satıyor, fatura yolsuzluğu yapıyor. Biz dedik ki: Buradaki otomasyon uçtan uca Maliye Bakanlığının denetimine alınsın, böylece anlık olarak herhangi bir vergi mükellefinin aldığı ile sattığı arasında dengesizlik olduğunda bu, anlık olarak ortaya çıkar, yolsuzluk yapanı kaynağında yakalarsınız ve gerekli cezasını verirsiniz. Şu andaki uygulamada maalesef, EPDK otomasyonu denetliyor -güzel de yapıyor bunu ama- EPDK bazı hatalar buluyor, Maliyeye gidiyor, Maliye onu incelemeye sevk ediyor vesaire derken bir buçuk iki sene zaman geçiyor. Biz, buradaki süreci kısaltmak için böyle bir öneride bulunmuştuk ancak bu konuda maalesef, bir gelişme olmadı, önümüze bu taslak bu şekilde geldi. Benim endişem şu: Bayi sendikaları bunun...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir daha söyleyebilir misiniz son öneriniz neydi? Onu tam anlayamadım.

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – İkinci önerimiz efendim, otomasyon sisteminin uçtan uca olması. Şu anda ülkemize giren akaryakıt, gümrük noktasından veya rafineride otomasyona zaten giriyor, bayi bacağında satışta zaten otomasyon var. Yolsuzluğu yapanlar nasıl yapıyorlar? Ara bacaklar olmadığı için, entegre bir yapı olmadığı için dağıtım şirketine girişi ile çıkışın arasındaki rakamlarla oynayarak değiştiriyor ve bunun EPDK ve Maliye tarafından tespit edilip gerekli işlemlerin yapılması bir buçuk sene zaman alıyor. Biz dedik ki: Aradaki bacağı da otomasyon entegre ederseniz -bu bacak dağıtım şirkettir- örnek veriyorum, ben bir dağıtım şirketi sahibiyim, 100 birim yakıt aldım, 200 çıkış yaptıysam naylon faturayla Maliyenin beni aynı günün akşamında “Ey dağıtım şirketi, sen 100 birim almışsın, 200 satmışsın, bu 100’ü nereden buldun?” deyip yakalaması gerekir. Keza, aynı durum bayi için de geçerli. Şimdi, bu durum yapılmayıp, bu şekilde geldiğinde -bunu bayi sendikaları daha iyi değerlendirir, ben kendim akaryakıt istasyonu işletmeciliği de yapıyorum- Efendim sizler de her istasyondan akaryakıt alıyorsunuz. Akaryakıt almaya gittiğinizde, ben istasyonda otururken pompacı gelen aracın plakasını yazıyor, bazen de farklı rakam yazıyor. Biz bunu Gelir İdaresi Başkanlığına arz ettik, dedik ki: Bakın, biz insan çalıştırıyoruz. Bu insanlar “06 AB...” yerine “06 CD...” bilerek veya bilmeyerek veya özellikle faturayı satmak için. Her istasyoncunun yanında çalışan pompacıların bir kısmı -maalesef sektör gerçeğidir- dolmuşçuya, halk otobüsüne fatura satar, fiş satar. Şimdi, burada, o istasyoncuları alıp da hapse mi atacağız? Yani çalışanların sorumluluğundan dolayı işverenin sorumluluğu vardır tabii ki ama burada baktığımızda, ben açıkçası endişe ediyorum ki bir sene, iki sene sonra biz sektör temsilcileri ofislerin kapılarını aşındıracağız: “Ya, bizim başımıza çok büyük işler geliyor, buna çare bulmak gerekir.” diyeceğiz. Öneri olarak şunu diyeceğim, bu kadar hazırlanmış olan bir durum var, zaten “1/1/2022’de yürürlüğe girecek.” deniyor: Bu teklif sonrasında lütfen, bizim önerilerimiz tekrar dikkate alınsın çünkü uzun vadede en kolay çözüm olayı -etki analizi de yapılsa- bizim önerilerimizdir, diyoruz. Ya KDV ya da dediğim gibi uçtan uca entegrasyon, mümkünse ikisi birden. Bunlar zaten olayı çözecektir, çok basit ve kolay olarak çözecektir çok büyük zahmete girmeden, sektörü yormadan, devletin vergi kaybına uğramayacağı şekilde olacaktır bunlar.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Başka söz isteyen var mı geneli üzerinde, yok zannediyorum.

Gruplara söz vererek başlamak istiyorum.

Sayın Kuşoğlu, geneli üzerinde buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Aslında Sayın Başkanım, bu önerilerden bir şekilde... Çok affedersiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani en son beyefendinin yaptığı önerilere ilişkin kurumlarımızın değerlendirmesi ne oldu da dikkate alınmadı çünkü çok mantıklı geldi. Belki ona ilişkin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizlerin görüşlerini de alıp topluca ona da cevap versinler.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, oradan bir cevap verilsin, biz de ona göre yapalım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Maddelerde konuşuruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, yok, maddede değil, bu öneri önemli çünkü. Mesela diyor ki: “Uçtan uça yapılsın, aradaki bir ayak eksik, o ayağı tam takip etseniz iş olacak.” diyor. Evet, şey olarak bu kanunun arkasındayız ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, genelini sizden bir dinleyelim, ona bir cevap verirken bunu da değerlendirirsiniz, maddelere geçerken de...

ERHAN USTA (Samsun) – Siz bilirsiniz, daha faydalı olur gibi geldi bana.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu arada onlar da kendilerince bir hazırlık fırsatı bulmuş olurlar.

Bülent Bey’e söz vermiştim.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, bakan yardımcılar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle akaryakıt kaçakçılığını değil de akaryakıtta vergi kaçakçılığını önlemeye matuf tedbirlerden oluşan bir torba kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Ziya Bey’in verdiği bilgiler için teşekkür ederim, ilk defa detaylı açıklamalar yapıldı burada, çok sağ olsun.

Şimdi, Sayın Başkanım, bir ürün üzerinde çok aşırı vergi varsa kaçak da söz konusu olur. Şimdi, akaryakıtta çok aşırı vergi var, biliyorsunuz, çok fazla vergi var. Dolayısıyla, kaçak da söz konusu oluyor, bu birçok ürün için geçerli. Akaryakıtta KDV, ÖTV çok yüksek hakikaten. Bunlarla ilgili olarak da piyasada çeşitli organizasyonlar yapılıyor ama gördüğüm kadarıyla -çok yakalayamadım rakamları ama- bildiğim kadarıyla da, Ziya Bey’in verdiği rakamlara göre de genel vergi kaçakçılığın çok altında kalıyor buradaki kaçak, bindelerle ifade edilebilecek bir kaçak söz konusu yani genel vergi kaçakçılığının altında bir kaçakçılık söz konusu. Tabii ki bununla ilgili tedbirler almamız lazım ama -demin son konuşan meslek odaları temsilcisinin de ifadesiyle- bunu yaparken -genel olarak katılıyoruz, şahsım adına söyleyeyim, katılıyorum bu kanun teklifine ama- sanki teknoloji den yeteri kadar yararlanmıyoruz, teknolojiyi yeteri kadar kullanmıyoruz, denetim unsurunu yeteri kadar kullanmıyoruz, kanuni düzenlemeyle konuyu halletmeye çalışıyoruz. Bu da başka bazı ufak tefek sorunlara sebep olabilecek gibi duruyor, öyle görünüyor, şu andaki intibam öyle. Maddelerde konuşacağım ama mesela, malın tesliminden itibaren yedi gün içerisinde düzenlenmesi gereken faturayla ilgili yetki verilip de Maliye Bakanlığına, bir gün içerisinde düzenleme yapılmasının Ticaret Kanunu’na göre durumu nedir, Bilmiyorum. Biliyorsunuz, faturaya itiraz Ticaret Kanunu’na göre yedi gün içerisinde yapılabilir, yedi gün içerisinde itiraz edilmesi gerekiyor; bir sıkıntı söz konusu olabilir mi uygulamada? Hukukçularımızın da bu konuya dikkat etmesi lazım.

Onun haricinde... Teminat alınmasını olumlu karşılıyorum mesela. Bu, doğru ama 6183 sayılı Yasa kapsamında Gelir İdaresi Başkanlığına, Maliye Bakanlığından temin edilecek bir belge söz konusu olacak ama 6183 sayılı Yasa, kapsamına SGK alacakları da giriyor, prim alacakları da. O da önemli, çok kaçak var primde, primi de dâhil etmemiz lazım. SGK, tabii, allahlık, bütün bunları unutuyor; 6183 sayılı Kanun, kapsamındadır. Onların da bu şeye dâhil olması lazım, SGK’nin. SGK’den ve... Zaten uygulamada birçok konu için “SGK prim alacağı ve vergi alacağı” olarak geçiyor, öyle bir düzenleme var. Bunun dâhil edilmesi lazım diyorum.

Kurunun yanında -ifade edildiği üzere- yaşın yanmaması lazım yani otomatik olarak tespit edilebiliyor, bu sektörde yapılabilir; teknoloji kullanılsın, otomatik plaka okunsun hakikaten, sonradan başka konular, sıkıntılar söz konusu olmasın yani hangi araca, otomatik plaka okumayla ne kadar

akaryakıt verilmiş, tutarı nedir, bütün bunlar otomatik olarak kayda alınsın. Dolayısıyla, insan hatasına mümkün olduğunca daha az yer verilmiş olur. Bu kayıp kaçağı bu şekilde daha rahat önleriz diye düşünüyorum.

13'üncü maddede bir notum vardı. Bu akaryakıt yerine kullanılan diğer ürünlerin, bitkisel ürünlerin de bu kapsama dâhil edilmesi, doğru bir düzenleme diyorum, sağ olun.

Evet, Sayın Başkanım, şimdilik bu kadar belirteceklerim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Düzenlemeye katılıyoruz, destekliyoruz ancak bir sıkıntı olmaması için biraz daha detay bazda incelenmesi lazım, teknolojiyen –dediğim gibi- yararlanması lazım, denetim konusunun özellikle artırılması lazım yani Maliye Bakanlığı, denetimde, vergi denetiminde özellikle son yıllarda başarısız, o konularda biraz daha detaylı çalışılması lazım.

Tamamdır, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, sivil toplumun değerli üyeleri, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; az önce Meclisimize bir saygısızlık yapıldı. Bunu artık... Maalesef, pek çok kesim Meclisimize saygısızlık yapıyor. Biz, burada, milletin temsilcileri olarak, milletin çıkarlarını savunan yasalar çıkarmaya çalışıyoruz ve bunun için de bakın, “On yıldır –sonuç olarak- ülkemiz soyuluyor.” dedi sivil toplum kuruluşu temsilcisi, meslek örgütü temsilcisi. On yıldır soyuluyor ve Meclis buna karşı bir adım atamamış. Ben diyorum ki: Ya, bu Meclisimizin bir ihtisas komisyonu var, bu meseleyle ilgili çalışan bir Enerji Komisyonumuz var. Şimdi, biz elbette, her konuyla ilgili ihtisas sahibi olabiliriz yani olmalıyız da Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak ama biliyorsunuz, bir hekim vardır yani pratisyen hekim her konuya bakabilir; bir de uzmanlıklar vardır; kulak burun boğaz uzmanı, başka diğer uzmanlıklar, iç hastalıkları uzmanı gibi ihtisaslar vardır. İçimizde hekim de var. Şimdi biz “Bu işin bir ihtisas sahibi komisyonu var, o Komisyon bunu daha derinlemesine tartışabilir.” diyoruz ve on yıldır soyulan bir ülkenin hazinesinin, on gün daha az soyulabilmesi için ilgili ihtisas komisyonuna gitsin diyoruz, meslek örgütü temsilcimiz oradan çıkıyor, ileri geri konuşuyor bununla ilgili. Bunu yaptırmamanız gerekiyordu Sayın Başkan, buna müsaade etmemeniz gerekiyordu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Düzeltme istedik, o düzeltti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, düzeltme yapılmadı Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kastı aşan ifadeler oldu, onu da tespit ettik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tutanaklardan bakabilirsiniz, düzeltme yapmadı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Kastımı aşmadım.” dedi, Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Haddimi aşmadım.” dedi, aynen böyle; tutanaklardan bakabilirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir bakalım tutanaklara.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tutanaklara bakın Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama “Düzelتيyorum.” dedi, ben öyle duydum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hayır, hayır, demedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, öyle bir şey demedi efendim; tutanaklara bakabilirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tutanaklara bakalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir de bir şeyi daha ortaya çıkardık: Bu ülkede yasa yapma işleminin nasıl olduğunu da ortaya çıkardık. Şöyle ki: Meslek örgütü temsilcisi “İlgili Bakanla, Gelir İdaresiyle ben görüştim. Bizim taleplerimiz doğrultusunda yasa oluştu.” diyor. E, çok da oyalamayan kardeşim, çıkarın yasayı geçin diyor yani biz anlaştık demeye getiriyor. Yani milletin vekilleri burada yasa yapacak, onlara diyor ki: Siz notersiniz. Siz mührü basın geçin arkadaş diyor. Bu saygısızlıktır!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hiç kimsenin Meclise böyle talimat verme yetkisi yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, aynen böyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonuçta, takdir edecek olan sizlersiniz, Meclisimizin değerli üyeleridir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, bir şey ortaya çıktı: Sonuç olarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, bu görüş yanlış ifade edilmiş olabilir, bunu eleştiririz, düzeltme isteriz ama bunu çok büyütürsek bu sefer, sivil toplum buraya gelmesin, kendi kendimize oturalım, steril bir ortam oluşturalım gibi olur, bu da doğru olmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, tam tersi, sivil toplum buraya gelsin.

Bakın, şimdi önerimi söyleyeceğim: İşte niçin? Bakın, diyoruz ya: Bu Meclisin, bir kuluçka odası olması gerekiyor. Tam tersine, sivil toplum temsilcileri saraya gitmesinler, buraya gelsinler, bir hazırlık süreci oluşsun.

Bakın, 2’nci sivil toplum kuruluşu üyesi geldi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ne alakası var? Baro seçimlerinde milleti getirdiniz buraya ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Müsaade eder misiniz?

CAVİT ARI (Antalya) – Almadınız ama içeriye Ekrem Bey. Hiç birini almadınız içeriye.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım, dinleyelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ne güzel açıkladı, gayet saygılı bir şekilde meramını açıkladı. Keşke biz bu fikirleri bu yasa hazırlama sürecinde bütün milletin vekilleri olarak duyabilseydik, biz de buna göre önerilerimizi söyleyebilseydik, yasa daha buraya gelmeden Gelir İdaresi Başkanlığının görüşünü duyabilseydik, o konuda da görüşlerimizi söyleyebilseydik daha da olgunlaşmış olurdu, ilgili ihtisas komisyonunda görüşüldü ve yasa teklifi buraya gelirdi. Bu açıdan, yasa hazırlık sürecinde bir sorununuz var Sayın Başkan, bunu tespit edelim. Bu yasa teklifi buraya gelmeden bu tartışmaların yapılıyor olması lazım ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla beraber. Sonuç olarak kanun 1 Ocak 2022’de yürürlüğe girecek, eminim ki bunun üç gün daha tartışılmasında hiçbir zarar yoktur, fayda vardır çünkü niye biliyor musunuz Sayın Başkan? Bu Komisyon -altı yıldır ben yaşıyorum- altı yıldır görüştüğü bütün yasaları defalarca tekrar görüşmüştür. Bakın, 2’nci gelen arkadaşımız ne dedi?

(Uğultular)

Ne oluyor? Herkes muhabbet hâlinde mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibi dinleyelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Bu yasayla mağduriyetler söz konusu olabilir. Ben bundan korkarım.” dedi. Bakın, vebal dediğiniz budur, vebal dediğiniz budur.

Şimdi, ne olacak biliyor musunuz? Şener Şen ile İlyas Salman’ın bir filmi vardı hatırlar mısınız? Şener Şen görünen patron, İlyas Salman da işletmeye müdür yapılan. “Bak, sen artık müdürsün, gel bu koltuğa otur, imza yetkisini de sana veriyorum.” diyor ana patron değil mi? Sonra, her türlü hırsızlığı, yolsuzluğu, dolandırıcılığı yapıyor. Şener Şen, filmde, paraları cebe indiriyor, sonra ne oluyor? Devlet gidiyor, İlyas Salman’ı yakalıyor, atıyor hapse. İlyas Salman “Ya, sen bana ne yaptın?” diyor; Şener Şen “Hele bir sor, niye yaptım?” diyor. Ya, işte, biz, o İlyas Salmanların hakkı için buradayız. Şimdi, İlyas Salmanları nasıl hapse attırmayacağız, bizim bunu konuşmamız lazım. Ben iddia ediyorum: Bu yasayla binlerce İlyas Salman hapse girecektir. Birtakım insanlar yine, belli sorumlu müdürleri devreye sokacaktır ki böyle oluyor. Şimdi, hapis kararı var değil mi burada? Hapis tedbiri koymuş Sayın Ziya Altunyaldız teklifine.

Ziya Altunyaldız’ın da bilmiyorum telefon konuşması önemli mi ama...

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Özür dilerim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda, İlyas Salmanları hapse attırmamak için ne yapacağımızı konuşmamız lazım Sayın Başkan, bunu derinlemesine tartışmamız lazım; budur bizim meselemiz.

Neyse, ben şimdi konuya geleyim: Sayın Başkan, bakın, yapısal bir sorununuz var. Değerli arkadaşlar, vergiyi nereden topluyoruz? İçkiden topluyoruz, sigaradan topluyoruz ve akaryakıttan topluyoruz yani dolaylı vergilerden topluyoruz. Doğrudan vergi gelirlerimiz son derece düşük; yapısal, büyük bir sorununuz, bu yapısal sorunu önümüze koymamız gerekir yani Plan ve Bütçe Komisyonunun bütün görevi bence budur.

Şimdi, düşünün ki elektrikli arabalar devrine geçeceğiz. Akaryakıt istasyonları bir beş yıl, on yıl içinde -gelişmiş ülkelerde beş yıl içinde, gelişmekte olan ülkelerde bir on yıl içinde, on beş yıl içinde- dönüşecek zaten ve vergi gelirlerimiz de bu anlamda... Yani şimdi, düşünün: Akaryakıttan vergi alıyoruz. E, adam evinde şarj ediyor, bundan vergi alamayacağız. Düşünün, vergi gelirlerimizde çok önemli bir kalem oluşturan bir konu bir on yıl sonra yok olup gidecek veya on beş yıl sonra. Bizim şimdiden bununla ilgili yapısal tedbirleri konuşmamız gerekiyor. Vergi gelirleri burada çok yüksek. Bunları kademeli olarak düşürmemiz gerekiyor yani akaryakıttan alınan vergileri düşürüp diğer yönden, doğrudan vergilerden yani kurumlar vergisi, gelir vergisi üzerinden aldığımız vergileri artırmamız gerekiyor ki Hazine bir anda büyük bir sıkıntı yaşamasın. Sayın Ziya Altunyaldız acaba bununla ilgili bir tedbir düşünüyor mu bilmiyorum. Bizim bunları tartışmamız lazım değerli arkadaşlar.

Bakın, verginin yüksek olduğu her yerde kaçak vardır. Sigarada kaçak var, niye? Yüzde 300, yüzde 500, yüzde 700 vergi alıyorsunuz. 3 liralık sigara 20 liraya çıkıyor, kaçak olur. İçkide kaçak var, kanun dışı üretim var çünkü yüzde 200, yüzde 300 vergi alıyorsunuz. Akaryakıtta kaçak var çünkü bire birden fazla vergi alıyorsunuz akaryakıttan. Değerli arkadaşlar, bunlar için şapkeyi önümüze koyup düşünelim ki ancak böyle çözebiliriz. Siz vergiyi yükseltirseniz kaçak da olur.

Diğer bir mesele de 1950’lerden beri trenle taşımadan geçip, “Efendim boş verin trenleri, kamyonla taşırsınız.” politikalarından veya “Boş verin toplu taşımayı, metroyu, otobüsü, minibüsü, vapuru; herkes araba alsın.” politikalarından da vazgeçme zamanıdır. Bununla ilgili de yapısal bir tedbir almamız lazım, sokaklarımız doldu, caddelerimiz doldu, insanların egzoz soluyor ve biz toplu taşıma politikaları yerine hâlâ “Herkes araba alsın, bütün yükler kamyonla taşısın.” politikalarını devam ettiriyoruz. İşte yapısal reform buralarda geçer, Türkiye’nin gelecek politikalarına buradan bakabiliriz. Mesela, Norveç

çıkarmış, Almanya çıkarmış “2028’den sonra arabalara içten patlamalı motor yaptırmayacağım, sattırmayacağım.” diyorlar, yasa çıkarttılar bunun için. Biz çıkarabildik mi bu yasa? Sayın Başkan? Sanayimizi, sektörümüzü bu yönde dönüştürecek bir yapısal reform ortaya koyabildik mi? Akaryakıt sektörü de önünü görebilsin “Yedi sekiz yıl sonra bütün akaryakıt istasyonları mutlaka elektrikli şarj istasyonlarıyla donatılacak; bir on beş yıl sonra mazottan veya benzinden tamamen çıkacağız.” diye bir politika önümüze koyabiliyor muyuz? Koyamıyoruz, böyle bir vizyon da ortada yok. İşte bu vizyonu hem otomotiv sektörümüze hem akaryakıt sektörümüze vermeliyiz; bu dönüşümün nasıl olacağını, ne zaman olacağını, hangi yol haritasıyla olacağını mutlaka önümüze koymalıyız.

Geçici olarak, palyatif olarak bu yasa teklifi gelmiş. Açıkça söyleyeyim, bu yasa teklifinde yapmamız gereken, benim için en önemli olan, Sayın Ziya Altunyaldız, ben hırsızlık rakamlarını çok düşük olarak koyduğunuzu düşünüyorum. Hani “On yıldır soyuluyoruz.” dedi ya sayın meslek grubu temsilcisi, siz rakamları çok düşük ortaya koydunuz. Birkaç yüz milyon liradan bahsettiniz, ben bunların çok daha yüksek olacağını düşünüyordum. “Yani gerçek anlamda yakaladığımız bu kadar ama esasında şu kadar milyar lira soyulduk, soyuluyoruzdur.” demediniz, böyle bir şey duymadık sizden, çünkü şöyle bir hesap yapmadınız Sayın Ziya Altunyaldız: Bizim şu kadar milyon arabamız var, şu kadar milyon kamyonumuz var, yıllık akaryakıt sektörü de şu kadarlık mazot ve benzin satıyor. Aslında şu kadar kilometreye göre bizim şu kadar liralık mazot satıyor olmamız gerekir ve arada şu kadarlık bir kaçak var demediniz, diyemediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Efendim, şu kadar liralık bir fatura hareketi var, şu kadar liralık bir kaçak yakaladık ama esasında da yakalayamadığımız şu kadar liralık bir şey olması gerekir diye bir rakam da önümüze koyamadınız. Çünkü siz birkaç yüz milyondan bahsediyorsunuz, ben bu yasa? birkaç yüz milyon için çıkardığımızı düşünmüyorum, rakamlar çok daha büyüktür ama bunları sizden duymadık. Bence, Maliye Bakan Yardımcımızın veya Enerji Bakan Yardımcımızın veya sizin bu rakamları bize vermesi gerekir. Etki analizi dediğimiz budur, “Biz bununla beraber akaryakıtta 50 milyar lira vergi topluyorduk –atıyorum- bunun sonucunda 60 milyar liraya çıkaracağız.” gibi bir sonuç ortaya koymamız lazım.

Diğer bir boyutu, akaryakıtta rekabet meselesi. Pek çok büyük oyuncu şu anda sektörde var ve büyükler küçükleri yutuyor. Öyle değil mi? Sektör temsilcisi de bunu söyler, büyükler küçükleri yutuyor. Ben bilmiyorum, meslek örgütü temsilcimiz bu anlamda küçük oyuncuların durumuyla ilgili bir tespitte de bulunmadı. Şimdi, küçüklerin yok olduğu sektörde rekabet de yok olur, öyle değil mi? Mesela BİM, A101 her yere giriyor, ne yapıyor? Bakkalları yok ediyor öyle değil mi? Ve Rekabet Kurumu maalesef bununla ilgili –hareket geçti diye bir şeyler duyduk ama- yıllardır sorumluluk almıyor. Şimdi, akaryakıt sektöründe de rekabetin oluşması için... Yalnızca büyüklerin var olduğu bir sektörde rekabet olmaz. Orta büyüklükte oyuncuların veya küçük oyuncuların çoğul olduğu, yerel oyuncuların olduğu bir sektörde rekabet olabilir. Bu yasa buna halel getirecek mi konusunda ben Rekabet Kurumundan bir görüş bekliyorum.

Sayın Başkan -eğer söz verirsiniz- bu yasa buna halel getirir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yeri geldiğinde söz verelim ama görüşlerinizi tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii tabii... Veya ilgili Bakan Yardımcımızdan, Ziya Altunyaldız Beyden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorularını siz not edin lütfen, söz verdiğimde cevap verirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, bu açıdan diyorsunuz ki: Biz bu sektörü zapturapt altına alacağız bu şeyle. Zapturapt altına aldığınız sektörlerde, biliyorsunuz, uyum meselesi vardır yani büyükler buna uyarlar ve büyükler küçüklerin yok olmasını isterler. Hatta ben şunu da görüyorum, yolda Sayın Başkan bazen siz de görürsünüz, mazot diyelim ki bugün 6 lira, bir bakıyorum “5,50’den mazot” diye tabela vardır değil mi yolda “5,50’den mazot satıyorum.” Ya, arkadaşlar, mazotta kâr oranı yüzde kaç? 3 mü bayi kârı? Yüzde 3 herhâlde, öyle değil mi?

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Toplamda yüzde 10, bayi dağıtıcısı 45-55.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, yüzde 6 diyelim ki. Yani yüzde 10 indirimli nasıl mazot satıyor diye on yıldır, on beş yıldır bir devlet nasıl sormaz? Ya tabelayla diyor ki: “Yüzde 10 daha ucuza satıyorum.” Burada mutlaka başka bir şey var. Yani bunları gözetmemiz gerekiyor ama küçük oyuncularında niye bu yola girdiğini, niye büyüklerle rekabet edemediğini de mutlaka gözetmemiz gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsak biraz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam bitiriyorum.

Bu açıdan Sayın Başkan en önemli mesele şudur: Sektörü regüle etme konusunu, rekabetin şartlarını yaratma konusunu incelemeliyiz, ondan sonra bu meselenin kimleri hapse atacağına iyi bakmalıyız yani İlyas Salmanları değil Şener Şenleri hapse atması gerekir bu yasanın. Bunu sağlayacak mı, bunu incelemeliyiz ve sektörün iyi bir şekilde regüle edilmesi şartlarını sağlamalıyız diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Erhan Usta’ya söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle görüşmelerimizin hayırlı olmasını temenni ediyorum. Sayın Altunyaldız’a da bu detaylı çalışmasından dolayı teşekkür ediyoruz, gerçekten, uygulamadaki sorunları yakinen tespit etmiş ve bu çalışmayı bize getirmiş.

Şimdi, tabii önce bu Değerli Sendika Genel Başkanı “Genel Başkan” olduğunu ısrarla söyleyen arkadaşımızın bir defa sözlerinin çok yanlış olduğunu söylüyorum ve hiçbir şekilde kabul edilemez, kendisini kınıyorum.

Sayın Başkan bu tür şeylere biz burada müsaade edersek bu da yol olur yani yarın da bir başkası gelir, ondan sonra herkes burada millî iradeyi tehdit eder, millî iradeye karşı kaba davranır, millî iradeyi yok sayar, “İşte, siz milletvekilisiniz, ben de 13 bin dağıtım firmasını temsil eden bir Genel Başkanım, ben de seçimle geldim.” diye ilgisiz, alakasız lafları burada söyler. Bunlara Başkanlık olarak sizin müsaade etmemeniz lazım. Hiçbir şekilde bunları olmadı kabul ediyorum. Özür de dilemedi üstelik yani bu kabul edilebilir bir şey değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Düzelتيyorum.” dedi ama tutanağa bakacağım ben.

ERHAN USTA (Samsun) – Düzelttiği filan bir şey yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii ki hiçbirimiz o sözleri kabul etmiyoruz, bu açık.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu arkadaş, nereden güç alarak bu kabalığı, bu tür lafları sarf ediyor onu da bir araştırmak gerekir diye düşünüyorum. Yani hakikaten şimdi bu kadar destek verdiğimiz, bütün muhalefet partilerinin destek verdiği bir kanun teklifine bu kadar gergin başlamanın ne gereği vardı? Ortamı gerdi ve biz, burada, Parlamentonun en önemli ihtisas Komisyonu olarak da buradaki bürokrat arkadaşlarımızla birlikte bir kişinin bu işi sabote etmesine seyirci kaldık, bu da bizim acizliğimizdir diye düşünüyorum.

Şimdi, olumlu buluyoruz, şunu olumlu buluyoruz, yani tabii biz bu detayları bilemeyiz, detayda nerede sıkıntı var, ne oldu bunu bilmemiz de gerekmez, bunu belli ki devlet de bilmiyor, on yıldır devlet soyulduğuna göre devlet de bilmiyor, bugün yapılanlar ne kadar sorun çözecek ona da ikna olmuş değiliz, o yüzden onlar da bilgisiz o ayrı bir konu ama özet olarak milletin soyulmasına, yetim hakkı yenilmesine elbette karşıyız ve bu anlamda efendim, soygunu, vurgunu, kaçakçılığı, vergi kaybını engelleyecek her türlü elbette ki tedbiri destekliyoruz, burada bu anlamda da bir kısım çekincelerimizin olduğu yerlerde, detaylardaki görüşlerimizi ifade edeceğimiz maddeler gelince ancak bu anlamda da desteğimizi ifade etmek istiyorum. Fakat şu soruyu kendimize sormamız lazım, yani vergi sisteminin geneliyle ilgili problemler var geçen bir kanun teklifi vesilesiyle ben bir miktar onlara değinmiştim, oraya girmeyeceğim, çok uzayacak yoksa ama kurumlarımız niye önlem almakta geç kalıyor bu sorunun üzerinde arkadaşlar, iktidarın, muhalefetin, hepimizin düşünmesi gerekir. Yani biz de bürokrasiyi hayatımızdan biliyoruz, akaryakıt meselesinde ciddi sorunlar vardı, işte marker uygulaması getirildi, bir kısım azaltıldı derken sonradan bir karşılaştık ki işte başka sorunlar var, daha büyük montanlı kaçakçılık var, artı bu sahte faturalardan kaynaklı ciddi bir vergi kaybı var. Yani şimdi kurumların ayakta olması lazım, kurumların dimdik olması lazım, kurumların dinamik olması lazım. Hadi bu olay bugün ortaya çıktı ama çok kısa bir süre içerisinde olaya vâkıf olup onun üzerine gidilebilmesi lazım. Bu, bir koordinasyon eksikliği midir; bu, bir motivasyon eksikliği midir; bu, bir liyakat eksikliği midir nedir, bunu Hükûmetin düşünmesi lazım. Yani nihayetinde, milletin hakkı yeniyor, birileri zengin oluyor, ondan sonra biz, koskoca kurumlarımız, 40 bin, 50 bin kişilik kurumlarımız buna seyirci kalıyor. Bu, kabul edilebilir bir şey değil. Yani bu kaçakçılıktan da önemli çünkü hadi bugün diyelim ki yeni bir sistem kurduk, önleyip önleyemeyeceğimizi de bilemiyoruz ama yarın bir başka yerde bir başka kaçak vardır, kurumları iyi çalıştırmadıktan sonra bunları önleme imkânımız yok. Ben, bunun son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Sayın Başkanım, bununla ilgili bir kanun teklifi mi olur, ne olur, özel bir oturum mu yapılır, bilmiyorum ama Plan ve Bütçe Komisyonu, bu anlamda, teşkilat konusunda da yetkili olduğu için bu üzerinde düşünülmesi gereken bir şeydir diye düşünüyorum.

Tabii, burada, en önemli sorunun şu olduğunu ben biliyorum, bunu geçmişten de biliyoruz: Kurumlarımızın veriyi analiz etme kapasitesi yok. Yani 2006 yılıydı yanlış hatırlamıyorsam, katma değer vergisi iadelerinden nedeni... O zaman da “Soyuluyoruz.” iddiasında bulunduk, şimdi öyle çalışma yapılmıyor. O zaman, Uluslararası Para Fonu IMF’yi ikna etmek için dediler ki: “Madem tekstilde bu KDV indirimini arzu ediyorsunuz, bunu ısrarla istiyorsunuz...” Çünkü bakış açımız da şuydu: Burada KDV yüzde 18, burada millet vergi ödemiyor ama geliyor, iadesini alıyor, devlet bu işten zararlı çıkıyor. Düşünün, devletin acizliğini düşünün. Yani hırsızlığı önlemek için vergi oranını bu anlamda düşürüyoruz. Çok yüksek vergi oranları her zaman hırsızlığa yol açar, o ayrı bir şey ama ortalama KDV oranı yüzde 18’ken, daha doğrusu genel KDV oranı, tekstilde, o zaman devlette çalışan bürokrat olarak biz de çalışma yaptık, o zaman Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının bize bir kısım verileri açtığında gördük ki hakikaten Gelir İdaresi Başkanlığımızın verileri son derece kalitesiz, analiz yapmaya müsait değil yani analiz yapılamıyor. O zaman, biz, Devlet Planlama Teşkilatı olarak şunu önermiştik ama fırsat olmadı, idareciler değişti: Yani gerçekten analiz etme... Çünkü Maliye Bakanlığının kendisi vergiyi analiz etmediği için analiz edilecek mahiyette olup olmadığı konusunda

bir kanaati yok. Yani bir şeyin üzerinde çalışacaksın ki ondan sonra verinin kalitesini geliştirebilesin, öyle bir kalite geliştirme filan maalesef olmamış ve dolayısıyla, vergi analiz edilmeyince bir yerdeki sıkıntıyı göremiyorsunuz. Hâlbuki, akaryakıtta bu kadar sahte fatura varsa bunun normal şartlarda bir yerden görülmesi lazım. Ben o zaman hatırlıyorum, biz TÜPRAS’tan, daha doğrusu rafinerilerden çıkış yerlerinden ÖTV’yi biliyoruz ama Gelir İdaresi Başkanlığının bize verdiği sektörel alt kırılımlarında KDV’de akaryakıt KDV’sinin yarısı kadar değildi Gelir İdaresi Başkanlığının akaryakıt KDV’si olarak verdiği rakam. Dolayısıyla, bu veri analizi meselesi önemli. Bu anlamda, kurumlarımızın hem analiz etme kapasitesinin geliştirilmesi lazım hem de veri kalitesinin geliştirilmesi gerekir.

Şimdi, tabii, şu soru aklımıza geliyor: Bugüne kadar on yıl bu işten kim, ne çıkar sağladı, kimler vardı bu işin içerisinde yani burada iktidara yakın kesimler var mıydı, yok muydu veya onlar bu soygun türünün artık çok sürdürülebilir bir tür olduğunu düşünmedikleri için bir başka türe geçtiler de bunu, bu soygun türünü yakalattırıyorlar mı bize, benim oralarda endişem var. Yani biz, buralarda uğraşırken bundan sonra daha başka bir türle mi karşılaşacağız, onu da bilemiyorum.

Şimdi, tabii, ben, grup toplantımızdan dolayı usul tartışmalarına yetişemediğim için özür dilerim; Anayasa’ya bir iki maddede aykırılık olduğunu hukukçu arkadaşlarımız düşünüyor, artık onları maddelerde ifade edeceğim.

Sayın Başkan, şimdi, tabii, burada, biraz da zorunluluk olarak -bir şey demiyorum ama üzerinde düşünelim diye söylüyorum- bir başka sektörde yapmadığımız şekilde bu sektörde bir kısım kesimlerin üzerine aşırı bir şekilde gidiyoruz. Yani mesela ne diyoruz? “Teftiş elemanının inceleme sonucunu beklemeksizin suç duyurusunda bulunulur.” diyoruz. Mesela, buraya ilişkin bizim teknik arkadaşlardan çok ciddi eleştiri geldi bunun çok yanlış sonuçları olabilecek diye veya ne bileyim ben, işte lisans iptallerini bir başka yerde, başka sektörde olmadığı şekilde buralarda sıkıştırıyoruz işte bu kaçığı önlemek için, belki çaresizlikten oluyor. Ancak, tabii, bunun normal olmadığını bilmemiz lazım. Dolayısıyla, buralarda daha farklı bir şekilde yani hukukun temel ilkelerinden çok fazla sapma göstermeden bu işi nasıl engelleyebiliriz diye de meseleye bakmak lazım, diğer türlü, hani ortalığı böyle kasıp kavurduktan sonra bir şeyi engellemeye çalışmak da ne kadar doğru olur, onu bilmiyorum. Bu tedbirler... Arkadaşlardan net soru olarak da sorum şu... Biz de sonra kurum temsilcilerinin değerlendirme yapmalarını da arzu etmiştik. Sayın Altunyaldız değerlendirme yaptıklarında bu tedbirler burada kaçakçılığı, sahteciliği önlemeye yetecek mi, bu konuda, lütfen, bize daha detaylı bilgi vererek ikna etsinler.

Tabii, şu anda, maalesef, biz kaçakçılığın boyutunu dahi bilmiyoruz yani Türkiye’de kayıt dışılığın boyutunu bu konuyla ilgili kurum olan Maliye Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığı bilmiyor ve buna ilişkin bir çalışması yok arkadaşlar. Geçmişteki Maliye Bakanları -Lütfi Elvan’ı hariç tutuyorum çünkü daha çok yeni- mesela Berat Albayrak’ın kayıt dışılığın boyutuyla ilgili herhangi bir beyanata olmadı ama ondan önceki Bakan Sayın Şimşek Schneider denilen bir vatandaşın 40 küsur ülke için yaptığı son derece jenerik çalışmayı Türkiye’de kayıt dışılığın boyutu diye ortaya koymuştur; bu bir acizliktir devlet açısından, böyle bir şey olmaz. Ya, ölçmediğin şeyi nasıl engelleyeceksin? Şimdi, kaçakçılıkta da öyle... Sayın Altunyaldız “3,1 milyar TL” diye bir rakam verdi ancak bu -ben cümlelerin kuruluşundan da anlıyorum- kaçakçılığın toplam boyutu değil; o bizim yaptığımız incelemelerde yakaladığımız boyut ama inceleyemediğimiz, yakalayamadıklarımız var dolayısıyla bunun tam boyutunu bilmemiz lazım. Yani, burada devlet bu, kurumlar bu, dolayısıyla bunu da bilemiyoruz bu konuda da Bakanlığımızın ciddi bir çalışma yapması gerekiyor.

Burada, şimdi, bir kısım zorunlu olarak getirilen tedbirlerin küçükleri sıkıntıya sokacağı, çok uluslu şirketleri ve büyük firmaları ayakta tutacak ama diğerlerinin yaşamasına da izin vermeyeceği gerçeğini de unutmayalım. Bu anlamda da gözden geçirilmesi gereken bir yanı varsa... Biz işin teknisyeni değiliz, detaylarını bilmeyiz ancak bu kaygımı burada, bu anlamda iletmek istiyorum. Bir de tabii, herkese sahtekâr muamelesi de yapmamamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, son husus yine kurumlarımızı biraz ilgilendiriyor. Yani, tabii, burada, kurumlara da ciddi bir kural koymaktan, objektif kural koymaktan ziyade aslında bir kısım subjektif yetkiler vereceğiz. Şimdi, bu anlamda kurumlarımızdaki dejenerasyonu ben bir İYİ Parti milletvekili olarak, geçmiş bürokrat olarak görüyorum ve bunu eleştiriyorum. Tabii, buna katılan arkadaşlarımız olur, katılmayan arkadaşlarımız olur ama kendi perspektifimden baktığımda, kurumlarımızda ciddi bir erozyon var, erime var. Bu anlamda, bu kadar subjektif değerlendirme yapma anlamında biz kurumlara nasıl güvenebiliriz? Şimdi, hele hele şöyle bir durum varsa EPDK... Şimdi, bu EPDK dediğimiz kurum iki ay önce bir transfer gerçekleştiriyor, kurumun varlığını ve en önemli görev alanını temsil eden Tarifeler Daire Başkanı ve 2 tane Grup Başkanı elektrik dağıtım şirketine geçiyor, orada Regülasyon ve Kurumsal İlişkiler Direktörü oluyor Sayın Başkan. Yasal sınırlama var zaten bunun geçememesine ilişkin. Yani, bir gün önce regülasyonunu yaptığı, tarifesini belirlediği kuruma ertesi gün gidiyor, orada direktör oluyor. Terside de oluyor aynı dağıtım şirketinden bu sefer -isim verdim ama söylemek uygun düşmez, şirketini de söylemiyorum- EPDK'ye geliyor, elektrik dağıtım şirketinin yöneticisi EPDK'de regülasyondan ve düzenlemeden sorumlu bir daire başkanı oluyor. Yani, şimdi, ondan sonra biz bu EPDK'ye yani mutlaka içerisinde... Ben yöneticiler anlamında söylüyorum çünkü bu yöneticilerin yaptığı bir şeydir, yani orada çok kıymetli uzmanlar var, benim de dönem arkadaşlarım var, onlar için bir şey söyleyemiyorum ama şimdi gelip burayı nasıl yöneteceğiz biz? Yani burada şimdi a firması ile b firması var, birisine diyecek ki "Sen hiç denetimsiz geçebilirsin." öbürüne "Denetimli geç." diyecek veya diyelim ki işte bu otomasyonu yapacak firmaların yetkisini EPDK verecek. Yani, ben bu yetkiyi düzgün firmaya verip vermediği konusunda nasıl emin olabilirim? Apaçık bir şekilde yasal ihlal var. Yani arkadaşlar kaçırınlar için söylüyorum: Bir gün önce tarifesini belirlediği şirkete ertesi gün gidiyor ve regülasyondan ve düzenlemeden sorumlu yönetici oluyor. Bugün yapıyor ve bu trafiği de bugünkü EPDK Başkanının yönettiği iddia ediliyor; olup olmadığını bilmem ama bu iddia ediliyor ve bu kesim içerisinde. Şimdi böyle bir kuruma "Gelin, görün." diyeceksiniz. Şimdi bakıyorsunuz yani elektrik dağıtım şirketleri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreyi açtınız, toparlayabilerseniz memnun olurum.

ERHAN USTA (Samsun) - Çok teşekkür ediyorum, hemen bitiriyorum, o zaman o kısmı atlıyorum.

Şimdi, bir de elektrik dağıtımında yatırımcı ve tüketiciye karşı dağıtım şirketlerinin kollandığını görüyoruz. Yani, bugün dağıtım şirketi konumuz değil ama onlar da keşke konumuz olsa, orada çok ciddi sıkıntı var, dağıtım şirketleriyle ilgili çok ciddi sıkıntı var, çok ciddi kıyaklar var orada. Onun da mutlaka bir gün gündemimizde olması lazım.

Şimdi, mesela Rekabet Kurumu, her hafta aldığı kararları, yaptığı işlemleri raporluyor, gerekçeli kararlarını kamuoyuna açıklıyor ama EPDK böyle bir şey yapmıyor. Bunların hepsine gizlilik şerhi basılıyor ve bunlardan toplumun hiçbir şekilde haberi olmuyor. Şimdi, diyorsun "Enerji Bakanlığının bu konuda önlem alması gerekir." Enerji Bakanlığımıza bakıyoruz, bir Sayın Bakan Yardımcısı var, bir de tanıdık ismin -damadı kendisi- Enerji Bakanı Yardımcılığı görevi var, efendim, Karabük Demir

Çelik Yönetim Kurulu Başkanı, Enerji Borsası Yönetim Kurulu üyesi, TPAO Yönetim Kurulu Üyesi, BOTAŞ'ın Yönetim Kurulu Üyesi, TPIC'in Yönetim Kurulu Üyesi. Ya, bu kadar görevi nasıl yapacak bu adam da kaçakçılıkla mücadele edecek, buralara kafa yoracak?

Şimdi, yine bir EPDK kurul üyesi var. Hiç olmaması gereken bir şey Sayın Başkanım. Yani, EPDK kurulu... Daha doğrusu düzenleyici otoritelerin kurul üyelerinin hiçbir şekilde ikinci görev almaması lazım. İkinci görev veriliyor, üstelik nerede veriyor? Ya, denetlediği kurumda veriyor. TPIC, BOTAŞ'ın bağlı iştiraki olan TPIC'in yönetim kurulu üyesi olan bir EPDK kurul üyesi var. Yani, tuz kokmuş, artık ne yapılabilir bilmiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Geneli üzerinde İsmail Faruk Aksu Bey'e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli bürokratlar, sivil toplum kuruluşlarımızın kıymetli temsilcileri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, öncelikle kanun teklifini hazırlayan Sayın Ziya Altunyaldız Bey'e ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Tebrik ediyorum önemli bir meseleyi gündeme getirdikleri için ve bu yasanın gerçekleşmesi hâlinde akaryakıtta önemli boyutlara ulaştığı anlaşılan vergi kaçakçılığının ve sahteciliğinin önlenmesine önemli katkı sağlayacağını düşünüyoruz, inanıyoruz. Kanun teklifinin, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile petrolün doğrudan veya işlenerek güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılarına sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülebilmesi için, piyasada haksız rekabetin önüne geçilmesi ve tüm tarafların mali ve teknik mevzuata uygun davranmalarının sağlanması, son dönemde akaryakıt kaçakçılığının, halk arasında fatura ticareti olarak bilinen mali usulsüzlüklerin ciddi boyutlara ulaştığı ve vergi kayıplarına neden olduğu aynı zamanda da rekabeti engellediği gerekçesiyle hazırlandığı anlaşıyor. Biz, kaçakçılığın, yolsuzluğun, sahteciliğin önüne geçilmesi, yasa dışı gelirlerin izlenmesi ve nihayet idari tedbirlerle, denetim yoluyla ve hukuki düzenlemeler yoluyla kayıt dışılığın önüne geçilmesini çok önemli ve gerekli buluyoruz. Bu doğrultuda teklifi destekliyoruz.

Bununla birlikte, bu teklifin bütününe baktığımızda, bazı hususları da teklifi hazırlayan Sayın Ziya Bey'in dikkatine sunmak istiyoruz. Bunlardan bir tanesi, dağıtıcının sadece yetkili bir otomasyon şirketine otomasyon mu kurduracağı, yoksa başkalarının da olup olmayacağı konusu. Burada şeyin tekleştirilmesi gerekir diye düşünüyoruz.

İkincisi; bayi denetim sistemini kuran otomasyon şirketinin sorumluluğunun çerçevesi tam olarak nedir, ne zaman başlar, ne zaman biter gibi hususların da net hâle getirilmesi gerekebilir.

Üçüncüsü; bayinin dağıtıcı değişikliği yapması hâlinde eski dağıtıcının sorumluluğu sona ereceğinden eski dağıtıcının otomasyon şirketinin otomasyonla ilgili sorumluluğunun da sonra ermesi gerekir. Burada da belirsizliğin giderilmesi gerekebilir; yani, yeni dağıtıcı, yeni otomasyon şirketi ve yeni sorumluluk gibi.

Bir başka konu, yerleşim planında olmayan ve otomasyon kurulmayan tankların sorumluluğu. Bunlar bayilere ait bir sorumluluk olmalı, belki bunun ifade edilmesi yararlı olabilir. Depolama tesislerinde hâlen otomasyon sistemi kurulması zorunlu ancak bu metinde bunlara ilişkin bir düzenleme görülüyor.

Bir başka konu da deniz taşıtlarına verilen vergisiz yakıtların da bu şekilde piyasaya sürülmek suretiyle vergi kaçakçılığına sebep olduğu söyleniyor ya da biliniyor. Bu düzenleme içerisinde buna ilişkin bir hüküm en azından ben, göremedim veya kapsam içinde mi, dışında mı, değil mi? Burada da “Vergili satılıp sonra iade yapılabilir.” gibi öneriler var.

Son olarak da seyahat ettiğimizde yollarda hep görüyoruz “ucuz mazot” gibi, bu düzenlemeyle bunlara yönelik de bir şey var mı ya da zaten bunlar mevcut sistem içerisinde denetleniyor ve onlara ilişkin yaptırımlar var mı; bunlara da açıklık getirilirse iyi olur diye düşünüyorum.

Tekrar, emeği geçenlere teşekkür ediyorum; şimdiden memleketimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum İsmail Bey, zamanı çok tasarruflu kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Yine, Yaşar Bey’e geneli üzerinde söz vermek istiyorum.

Buyurun lütfen Yaşar Kırkpınar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Ziya Bey’e de bu önemli çalışma için ben çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan Yardımcılarımız, kıymetli arkadaşlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamliyorum.

Kanun teklifimizin de inşallah hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Tüm İslam âleminin de mübarek ramazan ayını kutluyorum.

Konuşmamın başında EPDK Başkanını hedef alarak şirketlerle arasında bir bağlantı kurularak bir suçlama gerçekleştirildi, ben bunu gerçekten kabul etmediğimi söylemek istiyorum. Burada olmayan birisiyle ilgili bu tip meselelerin tartışılmasının, suçlanmasının etik olmadığını da ayrıca ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubu adına Vergi Usul Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde grubum adına söz aldım.

Petrol ürünleri ve bu ürünlerden üretilen günlük hayatın içerisindeki petrol ürünleri aynı zamanda kara, deniz, hava, ısınma, kimya, plastik sanayisinde yoğun olarak kullanılan mamuller Petrol ürünleri, ham petrolden başlayarak kademeli bir şekilde üretilmekte, farklı süreçler kullanılarak farklı ürünler elde edilmektedir. Önemli aşamalardan geçerek elde edilen ürünler, insan ve çevreye zararı en aza indirilecek hâle getirilmekte ancak belirli standartlara sahip olduğunda ilgili sektörlerde kullanılabilir. Petrol ürünlerinin yanıcı, parlayıcı özellik göstermesinden dolayı bu ürünlerin üretilmesi, taşınması, depolanması ve kullanılmasının da belirli standartlara ve uygulamalara, çevresel açıdan da denetime tabi tutulması gerekiyor.

Yine, petrol fiyatları, petrol ürünü kullanan sektörler için çok önemli bir parametredir fiyatlardaki değişim nihai ürün maliyetini doğrudan etkilemektedir. Fiyatlar, petrol bazlı ürünlerin üretim maliyetlerini ve diğer ürünlerin de taşıma maliyetlerini etkileyerek genel ekonomiyi de bu anlamda etkilemektedir.

Diğer taraftan, ülkemizde üretim kapasitesi düşük olan ve yoğunlukla ithalat yoluyla temin edilen söz konusu ürünlere yönelik piyasada meydana gelecek dengesizlik ve haksız rekabet hem piyasadaki aktörler hem de toplumun geneli açısından olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına da maalesef sebep olmaktadır. Bu tür olumsuz durumların önüne geçilmesi amacıyla geçmişte uygulamaya geçirilen ulusal

marker uygulaması piyasasının bağımsız düzenleyici ve denetleyici bir kurum, yine Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından düzenlenmesi ve denetlenmesinin yanı sıra, özellikle 2013 yılında yapılan kaçak akaryakıtlarla mücadele açısından çok önemli bir fonksiyon gören değişiklikle birlikte 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun etkin bir şekilde uygulanması bu piyasadaki akaryakıtla bağlı kaçakçılık fiillerinin bitme noktasına gelmesine imkân sağlamıştı. Bununla birlikte alınan önlemler sonrasında kötü niyetliler tarafından suistimal edilecek yeni alanlar arayışına girilmiş ve son dönemlerde de bu ürünler üzerinde bulunan vergilerin çeşitli yollarla aşındırılması suretiyle piyasalarda haksız rekabetin yaşanmasına sebep olunmaya başlanmıştır. Bu kapsamda, yapılan suistimallerin boyutu Emniyet ve Jandarma birimlerimizin yanı sıra gerek gümrük muhafaza gerekse vergi denetiminde görevli olanların yaptıkları tespitler söz konusu fiillerin önemi ve büyüklüğü hakkında da bize fikir vermektedir. Bu tespitler, bahse konu fiillerle mücadele edilebilmesi için etkin önlemlerin alınması mecburiyetini de ortaya çıkarmaktadır. Bugün görüşmesini gerçekleştirdiğimiz kanun teklifimiz, söz konusu hususlarla etkin bir şekilde mücadele edilmesine imkan verecek düzenlemeler içermektedir.

Kanun teklifinin maddelerine baktığımızda ilk 5 maddesi Vergi Usul Kanununda değişiklik yapılması amaçlanmaktadır. Zaten diğer muhalefet partilerimizin de bu konuda bir memnuniyet göstermiş olması bizi ayrıca memnun ediyor. Bu değişikliklerden ilki, yedi günlük fatura düzenleme süresinin kısaltılmasıyla ilgili. Ticari hayat içerisinde mal teslimi veya hizmet ifasında bulunan mükelleflerin bu işlemlere ilişkin faturalarını düzenlemeleri için yedi günlük bir süre bulunmaktadır. Mükelleflerin özellikle mal sevkiyatlarına bağlı olarak belgelerini doğru miktar ve tutar üzerinden düzenleyebilmeleri için öngörülmüş olan bu süre, bazı sektörlerde faaliyette bulunan mükellefler tarafından suistimal edilmekte, sevk irsaliyesi ile sevk edilen mallara ilişkin fatura, mal sevk edilen kişiler adına değil de farklı kişiler adına düzenlenebilmektedir, bu da büyük bir sıkıntı yaratmaktaydı. Kanun teklifinde yapılan düzenlemeyle Hazine ve Maliye Bakanlığı, faturanın, mal veya hizmetin nev'i, miktarı, fiyatı, tutarı, satışın yapılma şekli, faaliyet konusu, sektör veya mükellefiyet türü dikkate alınarak belirlenen durumlarda yedi günden daha kısa sürede ya da malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesine yönelik belirleme yapabilecektir.

Diğer taraftan, bu faaliyetlere ilgili piyasadaki rekabet eşitsizliğine engel olmak, söz konusu mal ve ürünlere ilişkin olarak hesaplanan özel tüketim vergisi ile katma değer vergisi başta olmak üzere doğacak vergilerin tahsilini güvence altına almak amacıyla teminat alınması öngörülmektedir. Alınacak teminat tutarı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından maddede öngörülen koşullar dikkate alınarak belirlenecek ve bu belirleme sırasında mükelleflerin vergiye olan uyumları da yine dikkate alınacaktır. Ayrıca kanun teklifinde yer alan düzenlemelerle söz konusu teminatı vermeyen mükellefler adına bir yandan özel usulsüzlük cezası kesilmesi öngörülürken, diğer taraftan, 5105 sayılı Kanun ve 5307 sayılı Kanun kapsamında faaliyette bulunanların piyasa faaliyetlerinin teminat verilinceye kadar durdurulması ve bu süre içerisinde söz konusu tesis veya faaliyet için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmemesi temin edilmektedir. Bu düzenlemelerle, bir yandan, piyasadaki fiyatlar üzerinden haksız rekabet yaşanmasının önüne geçilmekte, diğer taraftan da bahse konu ürünlere istinaden tahakkuk eden vergilerin tahsili güvence alınmış olacaktır.

Kanun teklifindeki önemli düzenlemelerden birisi de ödeme kaydedici cihazlara, otomasyon sistemlerine müdahalede bulunularak vergi kaçırılmasına neden olanlara hapis cezası getirilmesini düzenlemektedir. Ayrıca, bu fiilleri işleyen mükelleflere ilişkin olarak yargılama sürecinin hızlı bir şekilde başlayabilmesi için de Vergi Usul Kanunu'nda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifiyle, farklı alanlarda hâlihazırda uygulaması bulunan belirli bir hakkın kullanılabilmesi için vergi borcu bulunmaması zorunluluğunun 5105 sayılı Kanun ve 5307 sayılı Kanun kapsamında lisansa tabi faaliyetlerde bulunan mükellefler için de uygulanmasının sağlanması öngörülmüştür.

Kanun teklifinde yer alan bir başka düzenleme ise dağıtıcı lisansına sahip firmalara verilen denetim sisteminin yazılımını gerçekleştirecek tüzel kişilerde aranacak idari, mali ve teknik şartların EPDK tarafından belirlenmesi ve sistemi kuran firmaların da yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde idari para cezasıyla cezalandırılmasıdır. Böylece, sektörde otomasyon sistemini kuracak firmalarda belli bir disiplin sağlanarak kayıt dışılıkla mücadele edilmesine katkı sağlanıyor.

Yine çok önemli bir diğer düzenleme de vergi kaçakçılığı suçu işlediği tespit edilen mükelleflerin faaliyetlerinin EPDK tarafından durdurulmasını sağlayacak düzenlemedir. Kanun teklifiyle, dağıtıcıların başka bir dağıtıcıdan aldığı akaryakıtı başka bir dağıtıcıya tekrar satmasına sınır getirilerek dağıtıcılar arası ticaret yeniden düzenlenmekte ve bu hükme aykırı davranışlar için idari para cezası verilmesi düşünülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayabilirsiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Teklifin son maddesiyle de 5607 sayılı Kaçakçılık Kanunu’nun kaçakçılık suçlarını düzenleyen 3’üncü maddesine bir ekleme yapılarak maddede belirtilen ürünlerin yanı sıra akaryakıt yerine kullanılan diğer ürünler açısından da EPDK’dan izin alınmaksızın akaryakıt üretilmesi, satışa arz edilmesi, satılması ve bulundurulması, bu özelliğini bilerek ticari amaçla satın alınması, taşınması veya saklanması kaçakçılık suçu kapsamına alınmaktadır yani aynı muameleye tabi tutulmaktadır.

Birçok önemli düzenlemeyi içeren kanun teklifinin ülkemize, milletimize, ekonomimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, sizleri tekrar saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Geneli üzerinde Komisyon üyelerimizin gruplar adına konuşmalarını tamamlamış olduk ama geneli üzerinde yine Komisyon üyelerimizin söz talepleri var, şimdi bu talepleri karşılamaya gayret edeceğim.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Zaten maddelerle ilgili görüşlerimi maddeler üzerinde ağırlıklı olarak –detaylı olduğu için hepsi- bildireceğim.

Çok değerli Komisyon üyelerimiz, çok değerli teklif sahibi arkadaşlarımız, değerli bürokratlarımız, Bakan Yardımcılarımız, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri ve basın emekçilerimiz; öncelikle hepimize hayırlı günler dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Şimdi, tabii, bu kanun teklifinde 4 ayrı kanunda değişikliğe gidiliyor. Bunlar 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu, 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 213 sayılı Vergi Usulü Kanunu üzerinde çeşitli değişiklikler var. Sayın Altunyaldız, gerekçenizde de belirttiğiniz gibi sürdürülebilir bir petrol piyasası için piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi, piyasada haksız rekabetin önüne geçilmesi için elbette ki önemli. Tüm tarafların

mali ve teknik mevzuata uygun davranmalarının sağlanması da sistemin işleyişi açısından önemli. Bizler de buna katılıyoruz ve genel olarak teklifi de zaten destekliyoruz, bunu öncelikle söylemek istiyorum.

Şimdi, yalnız, teklif bu nedenlerle çeşitli usulsüzlüklerin önlenmesi ve akaryakıt kaçakçılığıyla ilgili mücadeleyi eksenine almış gibi görünse de –yani kaçakçılıkla mücadeleyi- görünen o ki ağırlıklı olarak vergi kaçakçılığını önlemeye yönelik düzenlemeler öncelikli görünüyor ve tabii, burada, bütçemizin de dolaylı vergiler içerisinde akaryakıt piyasasının payına baktığımızda ÖTV ve KDV’nin yüzde 23’ünün akaryakıttan alınan vergiler olduğunu görüyoruz ve tabii ki önemli bir miktar bu. Bu teklifi genel olarak değerlendirirken göz önüne almamız gereken şeylerden birisi olarak vergi yükünün yüksekliğinin firmaları vergi kaçırmaya yönlendirmeye sebep olacağını da bir not olarak düşmek gerekiyor. Yani, bu anlamda belki bir vergi reformu yapılması, daha yapısal bazı düzenlemeler yapılıyor olması ve teklifin daha geniş kapsamlı şekilde değerlendiriliyor olması daha olumlu olurdu diye düşünüyorum açıkçası.

Şimdi, o anlamda özellikle vergi kaçakçılığı... Sayın Ziya Altunyaldız kaçakçılık anlamında, birtakım değerlendirmelerde bulundunuz konuşmanızda. Örneğin, 2013 yılında 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu’nda değişikliğe gidilerek önemli bir yol alındığını söylediniz ve bizimle de bazı denetim sonuçlarını paylaştınız. Peyderpey süreç içerisinde birçok denetimler yapılmış, birçok kaçaklar tespit edilmiş, toplu olarak miktarı tam olarak şu an bilmiyor olsak da... Mesela, ben onların içinden çok önemli bulduğum bir örneği yine de dile getirmek istiyorum. Sizin de belirttiğiniz gibi, Silici-1, Silici-2 şeklinde yapılan operasyonlar vardı, 50 ilde ve 170 akaryakıt istasyonunda. Şimdi, açıklanan sonuçlara baktığımızda, 23 dağıtıcı firma, 1 destek firması, 2 otomasyon yazılım firması şeklinde 242 noktada bir operasyon gerçekleşiyor ve sonucunda kaçak akaryakıt otomasyon sistemlerine müdahale yoluyla devletin toplamda 15 milyar lira zarara uğratıldığı, otomasyona müdahaleyle 608 milyon litre tutarında silinen akaryakıtın 3,6 milyar TL’yi bulduğu açıklanmıştı; bir yanlışlık varsa lütfen düzeltin tabii ki. Ama şimdi, buradaki rakamların büyüklüğüne baktığımızda, sadece 13 bin akaryakıt istasyonu arasında 170’ine yapılan “sınırlı operasyon” dediğimiz bir operasyonda bile ne kadar büyük bir vergi kaybının olduğunu da, yüksek olduğunu da görüyoruz, bu notu da düşmek lazım gerçekten. O anlamda, tabii, bu durum yapılan süreçte bizi şu noktaya getiriyor: Bu kadar uzun yıllardır yani 2013 yılında yapılan düzenlemeden sonra bile bu kadar fazla vergi kaçakçılığı, çeşitli denetimlerle denetlenmesine rağmen... Biraz önce sayın sektör temsilcisinin de ifade ettiği gibi yani yaklaşık on yıldır bu konuda hiçbir çalışma yapılmamış olmasını da burada not düşmemiz gerekiyor teklifi desteklemekle beraber. Yani, neden on yıl beklendi bu düzenlemelerin yapılması için? Bu sektörden gelen temsilcilerin de ısrarla bu düzenlemelerin yapılması için sizlere, kurumlara sıklıkla başvuru yaptıklarını biliyoruz.

Şimdi, bu durum bize bir şey daha gösteriyor aslında. Uzun yıllardır Maliyenin, EPDK’nin, Emniyetin kamusal denetim görevini yerine getirirken bunun önlenmesine yönelik hamlelerin atılmasında çok yavaş ilerlendiğini... Hatta belki de atılmasın diye bir çaba mı sarf edildi, onu da tabii bilemiyorum, sadece soru işareti olarak, bir soru olarak sormak istiyorum. O nedenle de şunu söyleme ihtiyacı duyuyorum açıkçası: Bu kanun teklifi içerisinde yapılan bu düzenlemeler keşke daha önce gelseydi diyorum yani iktidarın bu ekonomik darboğaza düştüğü, acil kaynak yaratma ihtiyacının arttığı bir dönemde değil de bu çağrılara daha önce kulak verilseydi diyorum. O nedenle, bu dönemde getirilmesi nedeniyle de belki bazı şeyler biraz acele mi geldi diye sormak istiyorum.

Şimdi, arkadaşlar, Sayın Ziya Altunyaldız’ın kaçakçılıkla ilgili söylediği bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum. Yaratıcı yeni yöntemler icat edilmesi konusundan bahsetmiştiniz. Bakın, bu sizin tespitiniz de çok önemli bence ileriye not düşmek açısından, aynı zamanda, bu ADER’in, akaryakıt dağıtım şirketlerinin temsilcisinin biraz önce yapmış olduğu konuşma da çok önemli. Otomasyon

sistemine ilişkin aradaki bacak olan dağıtım şirketleriyle ilgili bir uyarıda bulundu hepimize. Şimdi, maddelerle ilgili görüşmelerde de sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin görüşlerini isteyeceğiz, alacağız, onların birtakım önerileri olacak bize. O önerileri, ADER temsilcisinin biraz önceki önerileri, sizin yaptığınız uyarı; bunların hepsini bir araya topladığımız zaman Genel Kurula kadar bu teklifin kapsayıcılığının sanki biraz daha artırılması, düzenlemenin biraz daha genişletilmesi gerektiği hissiyatı oluştu bende yani böyle görünüyor baktığımız zaman.

Şimdi, maddelerle ilgili konuşmalarda değinmek istiyorum ama genel olarak birkaç nokta var dikkat çekeceğim. Mesela, 1'inci maddede Hazine ve Maliye Bakanlığının yanında Ticaret Bakanlığının da bu işe dâhil olması gerekmez miydi, daha iyi olmaz mıydı Türk Ticaret Kanunu açısından? Mesela, madde 4'te bu düzenlemede akaryakıt istasyonlarındaki ödeme kaydedici cihazların mührünü kaldırma fiilini kimin gerçekleştirdiğinin tespiti de çok önemli. Sanki bu konuda da düzenlemede bir belirsizlik var gibi görünüyor çünkü mesela, mührü kaldıran mı yasal temsilci mi sorumlu tutulacak, yargılanacak, kim suçlu, dışarıdan bir müdahale olması durumunda kim sorumlu olacak... Bu gibi soruların cevaplarının... Yani suç işleyebilecek kişilerin de net olarak tanımlanması gerekiyor. Tabi, bu konularda hukukçu arkadaşlarımızın da görüşlerini dinleyerek değerlendirme yapmak isteriz açıkçası.

Bir de madde 6'da EPDK'ye teknik, ekonomik ve özel şartları belirlemeyle ilgili yönetmelik çıkarma yetkisi veriliyor. Bu anlamda firmalara bu şartlara uyum açısından herhangi bir süre, süreç tanınacak mı? Kanun teklifi içerisinde bunun da tartışılıp bunun da belki metne eklenmesinde fayda olacağını düşünüyorum.

Ben diğer değerlendirmelerimi maddelere bırakarak sözlerime son veriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeler konuşulurken zaten her bir maddeyle ilgili değerlendirme yapma imkânı olacak.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Erol Katırcıoğlu, hazırsanız size söz vereyim.

Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın üyeler, doğrusunu isterseniz, ben bu yasa teklifinin, evet vergi kaçacağını önlemek bağlamında bir gerekçesi olduğunu görüyorum fakat yeteri kadar çalışılmamış olduğu izlenimi uyandıran bir biçimde bu düzenlemenin bu piyasanın yapısıyla ilgili olarak nasıl etkiler üreteceği konusu boşta kalmış gibi geliyor bana. Niçin böyle söylüyorum, biraz açıklamaya çalışayım.

Bir kere, bu piyasa bir tür fiyat regülasyonunun olduğu bir piyasa benim anladığım kadarıyla. Yani nedir? Petrol fiyatları İtalyan fiyatlarıyla belirleniyor “Akdeniz CIF” denilen fiyatlarla belirleniyor ve buna kâr marjları vesaire eklenerek iç piyasada fiyatlar oluşuyor ve bu bakımdan fiyatlar üzerindeki rekabet esasında bu piyasada çok önemli değil. Asıl önemli olan, bayiler üzerinde rekabettir çünkü şöyle bir şey vardır: Serbest piyasa ekonomisi konuşuyoruz, eğer fiyatları regüle ediyorsanız siz, firmalar rekabetten vazgeçecek değiller. Nerede arayacaklar rekabeti, fiyatlarda rekabet yapamıyorlarsa? Mesela, bu örnekte olduğu gibi, ekmek üreticileri itibarıyla bakarsanız, kaç tane bakkala ekmek veriyor olman mesela büyük ölçüde rekabet gücünü gösterir, tıpkı ona benzer bir şekilde, kaç tane bayiye sahip olduğunla ilgili olarak piyasada bir güç elde edersiniz.

Şimdi, ben bu çerçevede baktığım zaman, bu düzenlemenin... Evet, hiçbir itirazımız olamaz; vergi kaçağı, devletin hizmet yapabilme imkânları bağlamında tabii ki önemlidir fakat öyle bir durum ortaya çıkabilir ki sonunda benim ima ettiğim olaylar gelişirse yani piyasada daha fazla bir tekelleşme olursa o zaman, belki ülkeyi vergi kaçağından kurtarmış oluruz ama bu sefer de yüksek fiyatlarla, yüksek kâr marjlarıyla çalışan bir petrol dağıtım şirketleri sektörü ortaya çıkar.

Şimdi, bakın, benim hesabıma göre burada 4 tane firma var -daha doğrusu 4 değil, büyüklük itibarıyla bakarsanız 4 tane büyük firma var- ve bunların pazar payları yüzde 65. Ekonomi literatürüne göre 4 firmaya yoğunlaşma oranı yüzde 65'e yani yüzde 50'nin üzerindeyse o sektörde zaten rekabet sıkıntılı demektir ve nitekim, benim kabaca bildiğim kadarıyla özellikle bayiler arasında bayi sistemiyle ilgili olarak müthiş bir rekabet var. Dolayısıyla da mesela, lisansa bağlı işletmelerin -yani yeni kurulacak olanların 10 milyon, ötekilerin 100 milyon vesaire gibi rakamlar var- o piyasaya girmesiyle ilgili olarak belli sınırlamalar ima eder yani bir tür giriş engelleri oluşturur ve bu, doğrudan doğruya piyasalarda var olan güçlü firmaların gücüne güç katar. Dolayısıyla da eğer, Hükûmetimiz serbest piyasa ekonomisinden yana ise ki öyle olduğunu söylüyor, oldukça sık bir şekilde...

Ziya Bey, sizlere anlatıyorum; çok önemli işleriniz var, farkındayım.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Çok iyi dinliyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Peki. İnşallah öyledir.

Dolayısıyla da şuraya getirmek istiyorum değerli arkadaşlar: Şu anda yüzde 65 civarında olan yoğunlaşmanın olduğu -tam kullanılması gereken terimle- bir sektörün rekabette zaten sorunları var demektir. Şimdi, siz, çok iyi niyetle akaryakıt kaçakçılığını önlemekle ilgili kuralları, regülasyonları yaparsınız -bunlar gerçekten de olması gerekenlerdir- fakat öte yandan petrol dağıtım şirketlerinin egemenliğine daha egemenlik katarsınız ve dolayısıyla da daha yüksek fiyatlarla tüketicilerin karşılaşma olasılığını ortaya koyarsınız. Özetle, serbest piyasa ekonomisinin çok ilginç dengeleri vardır, bu dengelerle bir biçimde oynayamaya kalktığınızda başka bir denge ortaya çıkar ve o çıkacak olan denge, esasında sizin düzeltmek istediğiniz dengeden daha büyük zararlar veren bir denge olabilir. Dolayısıyla da benim uyarı... Ben, Rekabet Kurumunun özellikle bu konuda bir şey söylemesi gerektiğine inanıyorum. Çünkü bugün bir de şeye düştü... Rekabet Kurumu büyük şirketlere, özellikle bu online hizmet veren şirketlere yönelik olmak üzere bir soruşturma açıyor, 30 kusur şirkete ve anladığım kadarıyla gerekçesi de şu: Farklı işçi ücretleri kullanarak, maliyet farklı yaratarak bir rekabet oluşturmuş durumdalar. Bu da tabii ki sosyal olarak ücretlerin farklılaşmasına sebep olan ve de anladığım kadarıyla da çalışma koşullarını da bozmaya yönelik olan bir durum yaratıyor. Dolayısıyla da burada da benzer bir şey olduğu kanaatindeyim yani olma ihtimali var, öyle söyleyeyim. Ben, bu konunun uzmanı değilim ama konuya genel olarak bir perspektiften baktığım zaman, mesela, böyle bir yasa teklifinde, Rekabet Kurumunun da bir görüşünün olmuş olmasını da isterdim şahsen, ne düşünüyor oradaki arkadaşlar, bunu duymak isterdim. Sanırım derdimi anlatmışımdır.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Durmuş Yılmaz'a söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yasa teklifinin bütçemize hayırlı olmasını diliyorum.

Sektör temsilcisinin yasa teklifi hakkında kullandığı cümleler ve gösterdiği olumlu görüşlerle düzenlemeyi yapan kamusal otoritenin akort içinde olması benim için biraz sürpriz oldu açıkça söylemek gerekirse. Şunun için sürpriz oldu: İlla kamusal düzenleme yapan kamusal otoritenin karşı tarafındaki muhataplarını sıkıntıya sokması, onları zora sokması elbette gerekmiyor. Burada istenilen şey, her iki tarafın çıkarlarının da bir noktada buluşturulması ve toplumun faydası da buradan gelecek. Fakat buna rağmen, son derece memnun ve mutlu göründü. Demek ki bu yapılan düzenlemeyle bunların kâr marjlarında vesairelerinde herhangi bir şey olmayacak, bir sıkıntıları yok, son derece mutlular. Bunun da ötesinde, belki de içlerinde 13 bin akaryakıt bayisinin yüzde 98'i, 99'u veyahut da yüzde 100'ü ama onların içinde çalışan bazı kural dışı işlem yapan insanlar var, bunlar da itibar kaybediyorlar. Dolayısıyla, kaybedilen bu itibarı bu yasa düzenlemesiyle de tekrar kazanacaklar. Bu, yolsuzluk vesaire dedikoduları da ortadan kalkacak.

Fakat yine de şu soruyu sormakta herhâlde hepimiz haklıyız ve sorulması da gerekiyor: Bir tarafta kamusal otorite var, düzenlemeyi yapıyor; bir tarafta onların muhatabı var, bunlar kâr maksimizasyonu yapan şirketler, bir de bunun ötesinde büyük bir kesim var, tüketiciler var, tüketiciler bu işin neresinde? Ha, şu söylenebilir: Evet, vergiyi toplayan kamusal otorite, dolayısıyla, bunu kamu adına topladığı için bunlar tüketiciye yol, su ve elektrik olarak dönecek denilebilir fakat bunun her zaman böyle olmadığını da biliyoruz. Şu anda elektrik faturasını, su faturasını, doğal gaz faturasını, akaryakıtlı ilgili... Akaryakıt istasyonları şu anda neredeyse Gelir İdaresinin bir şubesi gibi çalışıyorlar, sürekli -bir bakıma darphane gibi- para basıyorlar ve dolayısıyla da vatandaş son tahlilde hem tüketici olarak hem de üretici, enerji girdi maliyeti olarak bunlar son derece yüksek şeyler. Bu düzenleme buraya ne getirecek? Şu anda tüketici fiyatlarıyla yurt içi üretici fiyatları arasındaki makas öyle açıldı ki neredeyse 2 katı. Dolayısıyla, bu düzenleme bu makası nasıl aşağıya çekecek ve dolayısıyla şu anda fakruzaruret içinde olan, faturasını ödeyemeyen bu insanlara bunun katkısı ne olacak? Fatura derken tabii, elektrik faturası ödüyorlar, su, doğal gaz ödüyorlar ama akaryakıt arabası olan benzin istasyonundan akaryakıt aldığı zaman ödüyor fakat orada, taşımacılıkta ödenen, ortaya çıkan maliyetler otomatik olarak herkesi, sadece tüketiciyi değil üreticiyi de etkiliyor. Bu makas nasıl kapacak, bunun buna bir faydası olacak mı, bu konuda herhangi bir etki analizi, vesairesi yapıldı mı? Bence bu konulara da değinilmesi lazım.

Ayrıca, Sayın Hocamın da ifade ettiği gibi, burada gerçekten belirleyici olan şey, gerçekten sistemde bir rekabet oluşabilecek mi, var olan rekabet daha da güçlendirilecek mi, yoksa burada bir tekelleşmeye doğru gidilecek ve dolayısıyla, sonunda fiyatlar daha da yükselecek ve hem üretici hem de tüketici buradan daha fazla zarar mı görecek? Yani bu konuda buralarda çok fazla bir açıklama yok açıkça söylemek gerekirse. Bu konuların üzerine de eğilinse ve dolayısıyla, bunun bir etki analizi yapılırsa daha doğru olmaz mı diye düşünüyorum.

Ben yine de şunu yani söylemek istiyorum: Akaryakıt bayilerini temsil eden beyefendinin söylediği ile düzenlemeyi yapanın arasındaki akort insanda biraz şüphe uyandırıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

Şimdi Sayın Süleyman Girgin'e söz veriyorum.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, elimizdeki teklifi tek bir cümleyle tanımlamak gerekirse “kara delik ekonomisine yama düzenlemesi” diyebiliriz. Şu an mevcut ekonomik düzene neden “kara delik ekonomisi” dediğime gelmeden önce teklifin ruhuna değinmek isterim.

Hemen hemen her maddenin gerekçesine baktığımızda şunları görüyoruz: Kayıt dışı ekonomiyle mücadele, vergi güvenliğini sağlama, vergi kaçakçılığıyla mücadele. Yöntem olarak ise teminatları artırma, cezaları artırma, hatta hapis cezası verme gibi yollar izlenmiş. Teknik detayları bir kenara bırakırsak bu gerekçelere kimse itiraz etmez elbette ancak bu gerekçelerle gelirleri artırma yoluna neden şimdi gidildiğini sorabiliriz. Nitekim, bir meslek örgütü temsilcisi de on yıldır soygun olduğunu söyledi. Bunun iki nedeni olabilir; ya bu sorunlar yeni sorunlardır, o nedenle şimdi düzenleme yapılmıştır ya da bu sorunlar eskidir ama bu sorunları cezalandırma yoluyla çözme ve gelirleri artırma ihtiyacı doğmuştur. Hepimiz biliyoruz ki bu sorunlar yeni değildir, akaryakıt kaçakçılığı problemi Türkiye ekonomisinde 1991 Körfez Savaşı sonrasında ortaya çıkmıştır. Hatta bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında birçok araştırma ve soruşturma önergeleri verilmiş ancak olayın boyutunun yüksek yerlere ulaşması nedeniyle konunun üzerine gidilmemiştir. Şimdi yürütülen bir-iki operasyondan sonra elde edilen verilerle bu düzenleme yapılmaktadır, kamuoyundaki algı da bu şekildedir.

Sorunlar yeni olmasa da gelirleri artırma ihtiyacı artık çok yakıcıdır arkadaşlar. Öyle olmasa bu Komisyonunda neden sürekli gelir artırıcı düzenlemeler yapalım? Kurumlar vergisi oranı da artırılmıştı ama biz bunu bütçe tasarısında ve mali planında da görmemiştik, bütçe kanunumuz en baştan beri hükümsüz kalmış oldu çünkü artık mızrak çuvala sığmıyor memleket mezatta.

Değerli arkadaşlar, iktidarın, Türkiye’nin geleceğinde yarattığı kara deliklerden birkaç örnek vermek istiyorum: İktidar, kamu malının talanında dünümüzü sata sata bitirdi, bugünümüzü de bitirdi, artık çocuklarımızın yarınlara geldi sıra. Örnek: Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı Millî Emlak Genel Müdürlüğünün ihale ilanlarına bakılırsa bu ayın sonuna kadar 1.103 taşınmaz daha satılacak, yüzölçümü 2.132.700 metrekaresi buluyor. 6.779 taşınmaz ise aktif ilanda; içinde arsa, arazi, tarla, çalılık, ham toprak, konutlar, bağlar vesaire var. Ama ekonomik krizle beraber esas dikkat çeken satışlar deniz kıyıları, koylar gibi turizm rantının yüksek olduğu bölgelerden gelmekte. Çoğu zeytinlik ve yeşil alan, orman arazilerinin sınırında veya içinde hatta koruma bölgelerinde bulunan yerler var. Örneğin, en son memleketim Muğla’da ve Muğla’nın cennet köşelerinden biri Datça’da, Datça’nın gözde kıyılarından biri olan, gözde koylarından biri olan Kargı’daki 128 dönümlük hazine arazisi de ihaleye çıktı. Benzer ihaleler Alaçatı, Kaş, Çeşme, Bodrum gibi turizm ve inşaat şirketlerinin yıllardır gözünü diktiği yerler için de peşkeş açılıyor. Bu arazi satışlarıyla hem tarımsal üretim ve gıda güvenliği riske atılıyor hem de kamu mülkiyeti hızla özel servete dönüştürülüyor. Ağır bir ekonomik kriz yaşanırken, pandemi milyonlarca insan yaşamını eritirken kamu mülklerinin en değersiz halleriyle mezada çıkarılmasının batan geminin malını yağmalatmak dışında bir anlamı var mıdır?

Değerli arkadaşlar, kara deliğin en önemli örneklerinden biri de 128 milyar dolarlık rezervin buharlaştırılması. Tek adam rejimine geçtikten sonra kurumların ve kuralların kuvvetler ayrılığının çöktüğü, kontrol mekanizmalarının olmadığı koşulda ülkemizin ödediği bedellerden biri de 128 milyar doların buharlaştırılması. Nasıl oldu bu? Merkez Bankasının döviz rezervleri arka kapı yöntemleriyle kamu bankalarına aktarılarak, oradan da piyasaya örtülü biçimde satılarak eritmeye başladı. Bu anlaşılınca döviz kurları patladı. Bu işi yaptıkça rezerv eridi, rezerv eridikçe güven kaybı oldu çünkü “Bu ülke bununla nasıl başa çıkacak?” endişesi belirdi, bir girdap hâline dönüştü.

Şimdi, o girdap iktidarı da önüne katıp savuruyor, ülke olarak yaşadığımız durum budur. Hazine eski Müsteşarı Mahfi Eğilmez’e göre şu an ülkenin net rezervi, “swap”lar hariç eksi 60,6 milyar dolardır. Allah korusun, savaşa girersek döviz rezervi yok, enerji ve ilaç ithalatımız tehlikede. Siz

bunları görmüyor musunuz? Bu 128 milyar dolar, alın teriyle çalışan işçilerimizin parasıydı, toprağı işleyen çiftçimizin parasıydı, bir kişiyi daha kurtarabilmek için evde çocuğunu bırakan sağlıkçılarımızın parasıydı.

Değerli arkadaşlar, elimizdeki teklif gibi düzenlemelerle oluşan bu büyük açığı yamayamayız. Esasen, iktidar koltuğunu kaybetmemek için her türlü imkânı kullanmaya çalışarak bu açığı telafi etme yeteneğini kaybetmiştir. “Yarat enkazı, sür halının altına” anlayışıyla artık alacağımız bir adım mesafe dahi yoktur. Bu kara delik ekonomisi sınıfsal bir tercihtir. Hep diyoruz, iktidar zenginin, yandaşın, rantçının yanında; yoksulun sırtında diye. Kimse pandemide vatandaşından daha çok vergi toplayan ama vatandaşına doğrudan destek vermeyen bir iktidarı başka türlü tanımlamamızı beklemesin. Bazı rakamlar vermek istiyorum, bugün sabah çıkardım Hazine ve Maliye Bakanlığının istatistik sayfasından. Bu senenin ilk üç ayında toplanan vergi, geçen senenin ilk üç ayında toplanan vergiden tam 83 milyar TL daha fazla. Bu, şu demek: Bu ortamda bizim maden işçiliğinde sıkça gördüğümüz dayıbaşıllığı, “hadi hadi” uygulamasının devletteki karşılığıdır. Hadi hadi çalış, hadi hadi vergi ver; durumun özeti budur.

Değerli arkadaşlar, bir başka çalışmadan bahsetmek istiyorum. Ipsos Araştırma, Dünya Ekonomik Forumu için 30 ülkede bir araştırma gerçekleştirmiş, 30 ülkede pandeminin başından beri bu döneme kadar ruh ve zihin sağlığının nasıl etkilendiğini verilerle ortaya koymuş. O da şu, burada tabloda: Bu araştırmaya göre, 30 ülkede ruh ve zihin sağlığı ortalama yüzde 45 kötüleşmiş. Türkiye’de kaç biliyor musunuz? Türkiye’de yüzde 61. Ülkemiz, pandemide ruh ve zihin sağlığının bozulmasında yüzde 61’le 1’inci olmuş. Değerli arkadaşlar, bunu bir de şu tabloyla karşılaştıralım. Bu tabloyla biz... Şu tablo, ruh ve sinir sağlığı araştırılan 30 ülkenin Covid-19 vaka sayılarına bakmak için Johns Hopkins Üniversitesinin verilerinden hazırladık. 31 Marttan beri nüfusu hesaba katmazsak vaka sayısının en çok arttığı 4’üncü ülkemiz. Bizim üzerimizde Brezilya, ABD ve Hindistan var. Nüfusa orantıladığımızda ülkemiz ne yazık ki vaka sayısında da 1’inci sıraya yükseliyor. Soma’da 301 madenci kardeşimizi kaybetmiştik, hepimizin yüreği yanımtı. Mevcut iktidar, her gün bir Soma faciasında kaybettiğimiz can kadar can kaybetmemize maalesef neden olmakta.

Bir de geçen ay -bu da bir ironi- “Türkiye’nin Koronavirüsle Başarılı Mücadelesi” diye bir kitap yayınlamış Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, kamu kaynaklarıyla. Yani gerçekler başka, sunum başka.

Üstüne üstlük vatandaş diyor ki: “Vergi veriyoruz ama kasada para yok, para olmadığı için destek yok, destek olmadığı için tam kapanma yok.” Sonuç: Pandemide istatistiklere göre dünya lideriyiz, bir tek saraya göre en başarılı mücadeleyi biz veriyoruz. Kabahat vatandaşın, zaten 128 milyar doları da vatandaş almış.

Bitirirken şunu söylemek istiyorum: Meclisimiz elbette teknik düzenlemeler de yapacak ama şu an bize düşen, işçinin, çiftçinin, esnafın, emeklinin, işsizin pandemi koşullarındaki ekmek kavgasını destekleyecek, sağlığını korumaya alacak düzenlemeler yapmak olmalıdır. “Yarat enkazı, sür halının altına” anlayışı ancak böyle son bulacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI Devam)

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası Genel Başkanı İmran Okumuş’un (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi’nin tümü üzerindeki görüşmeler esnasında yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerini düzeltmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Şimdi, devam etmeden önce, tutanaklar geldi, ben ilgili kısmı okuyorum, Başkan olarak şunu ifade etmişim ben: “Meclisin iç işleyişini, üslubunu bilmemekten, aşına olmamaktan kaynaklanan kastı aşan birtakım ifadeleriniz oldu, onları düzeltin lütfen.” diyorum. İmran Bey “Tamam, düzeltiyorum Sayın Başkan, konulara geçiyorum.” demiş.

Tam tatmin edici gelmedi arkadaşlarımıza bu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sonra “Kastı aşmadım.” diyor ama Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Ben tekrar bir söz veriyorum, biraz daha açıklayıcı bir şekilde bu düzeltmeyi yaparsanız memnun olurum.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- *Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası Genel Başkanı İmran Okumuş'un, (2/3572) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler esnasında yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması (****)*

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Sayın Başkanım, mübarek ramazan günü kastım tabii ki kimseyi üzmemek değil. Bu mübarek ay, herkese barış, huzur ve küslere bile barışı öneriyor, tavsiye ediyor. Amacım bu değil. Ben özür de dilerim, tabii ki diliyorum, aynı zamanda helallik istiyorum. Amacımız şuydu: Bu sektörün ciddi beklentileri var, ciddi problemleri, sorunları var. Bunların düzeltilmesi için, bu sadece... Sorumluluk anlamında da ilahi anlamda da önemli, bunu arz etmiştim. Yanlış anladı arkadaşlarımız, ki yok, kastımız asla bu değildi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Peki, teşekkür ediyorum.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Bir şey daha söyleyebilir miyim, tek bir şey?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Bir şey ama burada cevap... Erhan Bey dedi ya “Bu gücü nereden alıyor?” diye, ona da cevap verip...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok yok, ona girmeyelim lütfen, girmeyelim.

Tamam, siz düzelttiniz, teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız ve 60 Milletvekilinin, Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3572) (Devam)*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Şimdi, Sayın Mehmet Akif Hamzaçebi Bey'e söz vermek istiyorum.

Buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bürokrasinin, sivil toplumun ve basının değerli temsilcileri; teklif, akaryakıt piyasasını disipline etmek, bu piyasadaki kaçakları önlemek ve yine sigara ve diğer tütün mamulleri ile alkollü içkiler piyasasını disipline etmek amacıyla hazırlanmış, bu çerçevede birtakım önlemleri (****) Bu düzeltmeye ilişkin ifadeler bu toplantı tutanağının ... sayfasında yer almaktadır.

İçermektedir. Prensip olarak teklifi olumlu bulduğumu ifade ediyorum ancak “disipline etmek” “düzenlemek” “vergi kayıp ve kaçaklarını önlemek” derken, bu amaçla birtakım tedbirler getirilirken bunda biraz aşırıya gidilmiş olduğunu görüyorum; konuşmamı bu çerçevede yapacağım.

Önce şunu söylemek isterim: Biz, geçen yıl, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda 25/11/2020 tarihinde 7257 sayılı Kanun’u kabul ettik. Kanun Elektrik Piyasası Kanunu ile Maden Kanunu ve ilgili diğer birtakım kanunlarda değişiklikleri kapsamaktaydı. Kanunun komisyon görüşmelerine katıldım. Komisyonunda şunu gördüm: Sayın Berat Albayrak’ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olduğu dönemde Maden Kanunu’na getirilmiş olan birtakım düzenlemeler vardı. Bu düzenlemelerde maden yatırımcılarının ve maden işletmecilerinin herhangi bir şekilde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında bir işi olması hâlinde bu işin görülmesinden önce vergi borcunun ödendiğine dair belgenin getirilmesi isteniyordu. O adımları saydım yani enerji sektöründeki, maden sektöründeki yatırımcıların ve işletmecilerin Enerji Bakanlığındaki işleri hangileridir diye o kanunda onları tek tek saydım, tam 18 adet adım sayılıyordu, işlem sayılıyordu. Bu adımların her birinin atılmasından önce ilgili kişiden “Git, vergi borcunun olmadığına ilişkin bir yazı getir.” talebinde bulunuluyordu. Bunun amacı vergi gelirlerini artırmaktı. Fakat 2020 yılında kabul edilen, yasalaşan bu teklifte bunun tam tersi bir anlayışla o getirilmiş olan sıkı düzenden vazgeçilerek bu 18 adım üç dört adıma indirilerek diğer işlemlerin yapılması aşamasında, adımların atılması aşamasında vergi borcunun ödendiğine ilişkin, vergi borcunun olmadığına ilişkin yazının aranmasından vazgeçiliyordu ve ben, bu vazgeçmeyi doğru bulduğumu ifade ettim. Eğer mükellefin kamuyla olan ilişkilerinin her bir aşamasında ondan vergi borcunun ödendiğine ilişkin yazıyı isterseniz piyasayı, ekonomiyi işlemez hâle sokarsınız. Bu çerçevede, burada, 2 maddede bu tip önlemler getiriliyor, ona ilişkin birtakım rakamları da vererek görüşümü ifade etmek istiyorum.

Madde 6’da bayilik lisanslarının verilmesine ilişkin olarak vergi borcunun olmadığına ilişkin bir yazının getirilmesi isteniyor. Madde 11’de dağıtıcı ve oto gaz şirketlerinin bayilik lisanslarına ilişkin olarak yine vergi borcunun olmadığına ilişkin bir belgenin arandığını görüyorum.

Değerli arkadaşlar, vergi tahsilat oranlarının yıllar itibarıyla seyrine baktığımızda, bu önlemlerin hiç olmadığı 2000-2007 döneminde vergi tahsilatının tahakkuka oranının yüzde 90-92 seviyelerinde olduğunu görüyoruz. Tahakkuk eden her 100 liralık verginin 90 veya 92 lirası bu dönemde tahsil edilmiş. Daha sonra bu tahsilat oranlarının düştüğünü görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edelim.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şu an bu tahsilat oranları yüzde 80 seviyelerine indiğini görüyoruz, tahsilat oranları düştükçe bu tür zorlayıcı tedbirlere başvurulduğunu görüyoruz. Bu tür zorlayıcı tedbirler piyasayı işlemez hâle sokmaktan başka bir işe yaramaz. Ekonomide işler iyiyse mükellefler vergi borcunu öder, işler iyi değilse en kolay finansman yolu olarak vergi borcunu ödememe yoluna gider. Nitekim, bu zorlayıcı tedbirlerin Maden Kanunu’nda işlemediği görülmüş olacak ki o zorlayıcı tedbirlerden 2020 yılında önemli ölçüde vazgeçildi. Bunu ben doğru bulmuyorum. Efendim, taksitlendirilebilir, taksitlendirildiği zaman da biz onu “Vergi borcu yoktur.” kategorisine sokuyoruz anlayışı doğru değil. Bugün akaryakıt piyasasında faaliyet gösteren binlerce akaryakıt istasyonunda vadeli satış yapıldığını dikkate alalım, tarım sektöründe çiftçiye vadeli satışlar yapıldığını dikkate alırsak onların da vergi borcunu zamanında ödeyemeyebileceğini dikkate alalım. Birinci olarak söyleyeceğim bu.

İkinci olarak, akaryakıt piyasasındaki kaçağı önlemenin en başta gelen yolu gümrükleri denetim altına almaktır. Zamanında IŞİD petrolleri Türkiye’de satıldı; bunu biliyoruz. Karşı taraftan Türkiye’ye atılmış olan hortumlarla Türkiye’ye o akaryakıtın geldiğini ve bunun bir şekilde piyasaya sürüldüğünü biliyoruz. Bununla ilgili burada alınan önlemler son derece iyi ama asıl olan, gümrüklere hâkim olup o kaçak akaryakıtın Türkiye’ye girmesini engellemektir “Perakende aşamasında ya da toptancı aşamada bunun önüne geçelim”in tek başına bir faydası yok, sınırlardan bunun Türkiye’ye girişini önlemek lazım.

Faturayla ilgili olarak şunu söylemek isterim: Değerli arkadaşlar, Türkiye’de fatura nizamı Türk Ticaret Kanunu’nda değil, önce vergi kanunlarında düzenlenmiştir. “Türkiye’nin kazanç vergisinden gelir vergisine geçiş reformu” olarak ifade edebileceğimiz, 1949 yılında kabul edilen 3 kanunu vardır; 5421 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 5432 sayılı Vergi Usul Kanunu, bu 3’lü paket çok büyük bir reformu ifade eder ve defter ve kayıt düzeninden belge düzenine kadar, faturaya kadar, perakende satış vesikalarına kadar bütün düzenlemeler o zaman kabul edilmiş olan Vergi Usul Kanunu’nda yer almıştır. Türk Ticaret Kanunu’nun kabulü 1956 yılındadır, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu. Yani belge düzeni önce vergi öncelikli olarak bizim kanunlarımızda yer almıştır ve o anlayış o günden bu yana devam etmiştir. Keşke Türk Ticaret Kanunu düzenlemesi çok daha önce yapılsaydı ve bu düzenlemeler orada yer alsaydı. Asıl olan, elbette, bunların Türk Ticaret Kanunu’nda yer almasıdır ama o gelenek o tarihten bu yana devam etmektedir. Bu çerçevede, bu düzenlemede bir sakınca görmüyorum. Hâlen yedi gün olan fatura düzenleme süresini kimi sektörlerde daha kısa bir zamana indirgeyecek şekilde bir yetki alıyor Hazine ve Maliye Bakanlığı. Sanıyorum, bilgi almış değilim ama akaryakıt sektörü, alkollü içkiler ve sigara piyasalarında ÖTV kaydırmalarını önlemek için böyle bir düzenleme yapılıyor olabilir. Ancak burada, sadece şunu söylemek isterim: İyi bir vergi sisteminin 3 temel özelliği olmak zorundadır: Birincisi, saydam bir mevzuat olacak. Saydam mevzuatta idareye verilen yetkiler son derece azdır. Bu şekilde, zamanında, evet, ben de bürokrasideyken bu tür yetki düzenlemelerini hep yazdık, yasalaştı ama giderek bu yetkilileri daha az tutup ne arzu ediliyor ise onu kanuna yazmakta yarar var. Bu kadar geniş bir yetki doğru değil, onun yerine “Akaryakıt sektörü ile tütün mamulleri ve alkollü içkiler sektöründe fatura düzenleme süresini kısaltmaya Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.” demek daha doğru olur. Böyle ucu açık bir yetki piyasayı, mükellefleri de endişeye sevk eder. İyi bir vergi sisteminin ikinci özelliği, öngörülebilir bir vergi yüküne sahip olmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) - Sayın Başkan, bitiriyorum, çok teşekkür ederim.

Öngörülebilir vergi yükü... Elbette, devletler egemenlik gücüne dayanarak vergi alırlar. Örneğin, şimdi, kurumlar vergisi oranı yüzde 20’den 25’e çıkıyor. Bu, aslında yıl başladıktan sonra yapılmamalı. Evet, biliyorum, arkadaşlar teknik açıklama yaparlarsa “Efendim, bu konuda Anayasa Mahkemesi kararları var, bunların Anayasa’ya aykırılığı yok, Anayasa Mahkemesi kararları geçmişte de bu tip düzenlemeleri Anayasa’ya aykırı bulmamıştır.” diyecek ama bundan vazgeçmek lazım, yeni bir anlayış yaratmak lazım. Yıl başladıktan sonra o vergilerde bir oran artışına gitme yönünde bir düzenleme yapılmaması lazım. Bu, öngörülebilir vergi yükünün ve serbest piyasa mantığının bir gereğidir.

Üçüncü özelliği de mükellef hakları ve güçlü gelir idaresi; mükellef haklarını gözeten, güçlü gelir idaresi yapısı olması lazım. OECD ülkelerinde genel eğilim vergi idarelerinin özerk yapılara dönüşmesi şeklindedir; tam özerk değil, yarı özerk diyebiliriz; hükümetin, yönetimin performans denetimine bağlıdır. Yine, vergi oranlarını, vergi politikalarını belirlemek iktidarların yetkisindedir doğal olarak ama bunu uygulayacak olan idare, politik kararlardan etkilenmemelidir. Demokratik bir devlette,

devletin zor kullandığı en geniş alan vergidir. Dolayısıyla, bu kadar geniş bir alanı siyasal iktidarların kontrolüne bırakmaktan gelişmiş ülkeler ağırlıklı olarak vazgeçmiş, bu idareleri özerk yapılara dönüştürmüşlerdir. Türkiye’de Gelir İdaresinin kuruluşu da bu mantıkla, 2005 yılında yapılmıştır ama maalesef, klasik Maliye Bakanlığı dönemindeki bağımsızlığına, özerkliğine sahip değildir; ondan daha kötü durumdadır, bu İdareyi de daha özerk bir hâle dönüştürmek lazım.

Son cümlelerimi söylüyorum Sayın Başkan, biliyorum, sabrınızı çok zorladım.

Vergi yükü açısından bir iki rakam vermek istiyorum. Türkiye’de toplam vergi yükü, sosyal güvenlik primleri dâhil toplam vergi gelirlerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2003’te yüzde 25’ken 2018’de yüzde 24,1’e; 2019’da 23,1’e inmiştir -OECD rakamlarını söylüyorum- OECD ortalaması bunun aşağı yukarı 10 puan üzerindedir. Sosyal güvenlik primlerini hariç tuttuğumuzda Türkiye’nin toplam vergi gelirlerinin millî gelire oranı 2003 yılında yüzde 19,8; 2018 yılında yüzde 16,8’dir. Yani vergi yönetiminde, vergi politikasında daha doğrusu -İdarede çalışan arkadaşları kastetmiyorum, onlar politik kararlar çerçevesinde İdareyi yönetmektedir- bir problem var. Bakın, bu azalışı dikkate almak lazım. 2018 rakamlarını özellikle veriyorum, iki nedenle: Bir, OECD’nin 2019, 2020 rakamı yok; iki, 2019, 2020 kriz yılları Türkiye için; 2018 kıyaslaması daha doğru. Bunun üzerinde ciddi olarak düşünmek lazım. “Git, vergi borcunu öde, bana o yazıyı getir, öyle sana lisans vereyim.” gibi tedbirlerle vergi tahsilatını artırmak mümkün değildir.

Yazım olarak İdarenin dikkatle yazdığı bir metin, Gelir İdaresini kutlarım. Sadece 2’nci maddede bir şey söyleyeceğim. Faaliyetine devam eden işletmelerde 100 milyon Türk lirası olarak bir sınır belirliyorsunuz, bunu geçici madde yapın yani burada, ana maddede olması doğru değil. Yani bu madde daimî olduğuna göre, ileride bunu okuyanlar “...faaliyetine devam edenlerde 100 milyon Türk lirası...” Hangi faaliyete devam eden, 2030 yılıysa 2030 yılında faaliyete devam eden mi? “Hayır efendim, o kanunun çıktığı tarihte faaliyete devam edenleri kastettik.” diyeceksiniz. Bunun yerine, bunun çıkarıp bunu geçici madde yapmakta yarar var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, sayın bürokratlarımız; ben de öncelikle saygıyla sevgiyle sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii, teknik bir konu ve bugün Türkiye’nin içerisinde bulunduğu önemli sorunların yaşandığı bir sektörle alakalı bir düzenlemeden bahsediyoruz. Bu sektörle ilgili, kamuoyunda sıkça rastlanan haberlerden de anlaşılacağı üzere, özellikle akaryakıt sektörüyle ilgili bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu açık ancak bu düzenleme yapılırken de tabii, sektörde bulunanların bir taraftan mağduriyetini önlemek bir taraftan da hizmet alanların mağduriyetine yol açmamak da esas olmalı. Şimdi, tabii, bu düzenleme hazırlanırken sonuçlarıyla ilgili birtakım kafa karışıklıkları da var mı yok mu, bunu da netleştirmek gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, 2’nci maddede bu teminat meselesi sanki örneğin bayilerden alınmayacakmış gibi bir algıyla başlamakla beraber, sonrasında şu an faaliyette bulunan 11 bin bayiden de bir teminat alınacağına dair bir sonuç çıkmakta. Şimdi, tabii ki sektörün kendi içerisindeki başta vergi denetimini ve verginin tahsilini garanti altına alabilecek birtakım düzenlemeler getirilmesi esastır, doğrudur ama şimdi faaliyette bulunduğunuzu düşünün ve faaliyette bulunurken de bugünün ekonomik koşulları içerisinde, özellikle günümüz ekonomik koşulları içerisinde sektörlerin içinde bulunduğu sorunlar var. Ya, şimdi, tarımın yoğun olduğu bölgelerdeki firmaları diyelim, benzin istasyonlarını diyelim, bugün

o bölgelerde tarımdan kaynaklı sıkıntılar olduğunu ifade edebiliriz yine, ticaretle alakalı yoğun olan yerlerde, efendim, yine aynı şekilde. Taşımacıların yoğun şekilde kullandığı, hizmet aldığı bayileri düşünürsek bugün taşımacılar neredeyse belli sıkıntı noktasına gelmiş. Dolayısıyla, şimdi, faaliyeti sürdürenlerden böyle bir teminat talebinde bulunulması ve buna zorlanılmasının sıkıntılarının süreçte yaşanabileceğini ifade etmek gerekir diye düşünüyorum çünkü sonuçta onlar şu an belli zorluklarla mücadele eden. Yani hepsinin sınırsız para kazandığını söylemek herhâlde mümkün değil, mutlaka belli noktalarda hizmet veren yani “köşebaşı” dediğimiz yerlerde para kazananlar olduğu gibi, bu sektörde şu an can çekişenler de olduğunu söylemek lazım. Dolayısıyla, bunların sistem dışına itilmek gibi bir durumda kalacaklarını görebiliyoruz, benim çıkardığım sonuçlardan birisi bu.

Yine, Sayın Başkanımızın çok detaylı bir şekilde anlattığı bu lisanla ilgili müracaatlarda vergi borcunun herhangi bir şekilde olmama şartı da... Yine, sektörün maalesef ki bugünün ekonomik koşulları içerisinde artık kimsenin böyle bir kamu borcu olmaması mümkün değil yani herkesin bu şekilde borcu var, maliyeye borcu var, kamu kurumlarına borcu var. Dolayısıyla, sıfır borçla yoluna devam etmesini istemek maalesef, yine, bugünün ekonomik koşulları içerisinde yaşanan sıkıntılarla, bu durumda olan kişilerin yani şirketlerin bir anlamda cezalandırılması sonucunu doğuracaktır. Bu konuda biraz daha esnek olunması gerektiğini özellikle eğer ilgilendiriyorsa alt bayileri ilgilendiren konularda biraz daha esnek olunması gerektiğini ben bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Şimdi, sektör temsilcileri “Yıllardır beklediğimiz bir düzenlemeydi, yıllardır beklenen düzenleme bugüne nasip oldu.” diyerek sözlerine başladılar ama yıllardır bekledikleri bu düzenlemenin de yine kendi ifadeleriyle birtakım mahzurlarla başladığını görebiliyoruz. Bu kadar yıllardır beklenen bu sıkıntıların daha böyle sorunsuz çözülmesi yani “Bekliyorduk ama yine de böyle sorunlar yaratabilecek.” denilen hükümleri taşımasının da doğru olmadığını, eğer varsa, böyle birtakım sorunlar ve sonuçlar doğurabilecekse bunun daha başlangıçta çözüme kavuşturulması gerektiğini ifade ediyorum.

Şimdilik sözlerimi bu şekilde tamamliyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Bakanlıklarımızın değerli temsilcileri, değerli sivil toplum örgütlerinin temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle, bu kanun teklifinin iyi anlaşılması için takdimini çok düzgün bir şekilde yapan Konya Milletvekilimiz Ziya Altunyaldız’a teşekkür ediyorum. Çünkü, buraya çok kanun teklifi geliyor ama pek çoğu takdim ederken, açıklama yaparken anlaşılmasın diye çaba harcıyorlar; çok ender günlerden birini yaşamış oldum bu Komisyonunda, bir teklif sahibi anlaşılması için çaba harcayarak takdimini yapmıştır.

Bu teklif, akaryakıtla bağlantılı olarak vergi ziyayı önlemeye yönelik olarak düzenlenmiş maddelerden oluşmaktadır. Elbette, akaryakıtta sadece kamuya gelir sağlayacak bir kaynak olarak bakmak yani yolunacak bir tavuk gözüyle değerlendirip sadece vergilere odaklanmak doğru değildir. Akaryakıt, değişik sektörler açısından, ülke ekonomisi açısından farklı anlamlar ifade eden bir niteliğe sahiptir. Hatta insanlık tarihi açısından bile enerji en temel konulardan biridir. Daha önce de ifade etmiştim, meşhur bir iktisat tarihçisi vardır Cipolla, insanlık tarihini ekonomik gelişim süreci açısından incelerken enerji kullanım miktarlarının artışını temel kavram olarak almış ve incelemiştir. İlk dönemlerde insanlar sadece kas gücüyle üretim yapabilmişler, daha sonra hayvanlar ehlileştirmişler ve hayvan enerjisi kullanmışlar, daha sonraki yıllarda rüzgârı, dalgaları kullanarak enerji elde etmişler,

nihayet 18'inci yüzyılda buhar gücü insanın kullandığı bir enerji olarak sanayiye uygulanmış, dünyayı baştan başa lokomotifler dolaşmaya başlamış, büyük bir üretim potansiyeli yaşanmış ve onun arkasından da nükleer enerjiden güneş enerjisine varıncaya kadar enerji kullanımı insanlık tarihinde ekonomilerin gelişmesinde en önemli faktör olarak değerlendirilmiştir. Günümüzdeyse enerji hâlen geçmişten de daha önemli bir nitelikle önemini devam ettirmektedir ve günümüz açısından da enerjiye bakarken enerjinin maliyetleri ön plana çıkmaktadır. Küresel rekabetin olduğu, tüm ülkelerin birbiriyle yarıştığı, daha ucuz ve kaliteli malı üreten ülkelerin dünya ekonomisinde büyük mesafeler aldığı günümüz dünyasında enerji maliyetleri her ülke açısından önemlidir ve mümkün olduğunca, özellikle stratejik sektörlerde enerji maliyetlerinin düşük olması rekabet gücünü, üretim potansiyelini, ihracat gelirlerini, dış ticaret dengelerini, hatta bununla birlikte bütçe dengesini sağlayacak ana etmendir.

Şimdi, önümüzdeki paketi bu açıdan değerlendirecek olursak, bir kere, sektör üzerindeki devlet baskısını artıran bir niteliğe sahip, genel olarak baktığımızda. Ve sektör üzerindeki vergileri artıran, vergilerin daha erken tahsilini sağlamaya çalışan ve bunun da ötesinde, teminat alınmak suretiyle... Bundan önceki bir kanunda da yine böyle bir teminat müessesesi vardı, vergileri erkene çekme vardı. Bu, bir defaya mahsus yeni bir vergi tahsil etme anlamına geliyor aslına bakarsanız. Bu teminatların miktarı bu yıl için ne kadar gelir sağlayacak onu da merak ediyorum; anlamlı bir miktar mıdır yoksa çok büyük değer atfetmeyeceğimiz bir miktar mı olacaktır, bu önemli ama sürekli buraya gelen metinler teminat istemeye başladığı zaman teminatın ilk yılı için bu ilave bir ek gelir niteliğinde olacaktır. Bu niteliği itibarıyla baktığımızda pakete, daha çok vergi ihtiyacını, gelir ihtiyacını, hazinenin, Maliyenin gelir ihtiyacını düşünerek hazırlanmış bir metin görüntüsündedir. Cezaları artırmanın, baskıyı artırmanın vergi kaçaklarını ortadan kaldırmayacağı da bir gerçektir. Üstelik bunun ortaya çıkaracağı maliyet, mesela, çiftçiler açısından ne anlam ifade edecek, bunun analizinin yapıldığını zannetmiyorum. Yani maliyetler arttıkça değişik sektörler bundan etkilenecektir. “Vergi” dediğiniz zaten ilave maliyet demektir. Şu anda çiftçinin kullandığı mazottaki çok yüksek fiyatların ana nedeni de mazotun kendi fiyatının değil, üzerinden alınan vergilerin miktarının çok fazla oluşundan kaynaklanmaktadır, diğer sektörler itibarıyla da böyle ama şunu belirteyim: Vergi kaçaklarını önlemenin yolunun böyle baskıcı ve kuralları artıran, vergileri, yükümlülükleri artıran bir düzenleme olduğunu düşünmemek lazım.

Ben hatırlıyorum, 2002-2007 arasında da Adalet ve Kalkınma Partisi ilk iktidara geldiğinde de bu akaryakıt üzerindeki vergi kaçaklarının, akaryakıttaki kaçakçılığın önemli bir sorun olduğu Hükümet tarafından tartışılmıştı ve Bakanlar Kurulunda bu konuyla ilgili bir çalışma yapılmasına karar verilmişti ve bir Akaryakıt Kaçakçılığıyla Mücadele Komisyonu kurulmuştu. O Komisyonun Başkanı bendim ve uzun süre ilgili Komisyon üyeleriyle, ilgili birimlerle ve bakanlıklarla birlikte mesai yapıldı. Bu mesai sonrasında madde madde neler yapılması gerektiğiyle ilgili düzenlemeler belirlenmişti. O belirlediğimiz düzenlemelerde buna benzer maddeler de vardı ama iki temel düzenleme şuydu: Birincisi, bu ulusal markerın kullanılması, o döneme kadar ulusal marker yoktu akaryakıt üzerinde. Ulusal markerın kullanılması suretiyle kimyasal bir formül kan tahlili gibi çok basit şekilde denetlenecek, eğer marker konulmamış bir yerde bir petrol bulunursa onun anlamı kaçak petrol anlamına gelecekti. Bu, gerçekten, denetim açısından pratik ve çok yaygın uygulanacak bir hadiseydi. Son dönemlerde marker denetimlerinin de oranının çok artmış olması belki bugün için dahi sektörün biraz çekidüzen içerisinde olmasında katkısı vardır diye düşünüyorum. İkinci önemli düzenleme de bu pompada fiş uygulamasıydı. Eskiden, böyle fişler rastgele sonradan yazılırdı vesaire ama o düzenleme de aynı şekilde o kaçakçılığın önlenmesiyle ilgili önemli bir tedbirdir diye görülmüştü ve bir süre de bu akaryakıt kaçakçılığı dile gelmemişti. Burada anlıyorum ki piyasa kendisini yeniliyor, devlet de kendisini yeniliyor. Yeniledikçe eski tedbirler yeni dönemde biraz işlemez hâle geliyor. Hiç unutmuyorum, üniversite hocalığım sırasında katma değer vergisi yeni yürürlüğe girmiş, sınıfta

katma değer vergisini anlatıyorum. Üretimden tüketim zincirine kadar tüm halkaların bu katma değerle birbirini izleyeceği, bir halkada kaçak olursa öbürünün üzerine o vergi yükünün bineceği, dolayısıyla mükelleflerin birbirlerini belge düzeni açısından denetleyeceklerini ve bunun vergi kaybına, vergi ziyanına, vergi kaçığına engel olacağını anlatmışım. Öğrencinin biri dedi ki: “Hocam, bundan sonra vergi kaçakçılığı olmayacak mı?”

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, toparlayalım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Ben de şöyle bir düşündüm, ilk defa karşılaştım bununla: Olmaz olur mu? “Vergi kaçakçılığını engelleyelim diye belli sayıda uzman, bu KDV, vesaire vergi sistemi üzerinde çalışıyor, uygulamaya sokuyor ama işte o zaman -nüfus muhtemelen 60 milyondur- 60 milyon insan da “Bu düzenlemeler arasında nasıl vergi kaçırırım?” diye çalışıyor; kaçırarak isteyenlerin sayısı düzenleme yapanlardan daha fazla olduğu için muhakkak bir açık yerini bulurlar, atlatacakları bir noktayı tespit eder ve eski usul devam ederler.” demişim. Şimdi, geldiğimiz noktada tekrar bu var ama bu, akaryakıtla bağlantılı olanların bu sistemi deldiğiyle eş anlamlı değil tabii. Yani mükellefler açısından bakacak olursak buradaki temel sorun -bu kaçak akaryakıt da büyük ölçüde dışarıdan geldiğine göre- sınırların kontrol edilemeyeşi, gümrüklerin yeterince kontrol edilemeyeşi yani burada devlette zaaf var ama bu teklif, devletin kendisindeki zaafı vatandaşın üzerine yıkıyor. Yani gelip giden petrol tankerlerini vesaireyi düzgünce denetlemek lazım, düzgünce kontrol etmek lazım ama denetimde zaafolar ortaya çıkıyorsa burada devlet ricalinin buna göz yumduğunu da düşünmek lazım. Ben, yıllarca Türkiye’de -işte Hamzaçebi de söyledi- IŞİD petrolünün satıldığını biliyorum. İşte, Osmaniye’de akrabalar, orada, sınır bölgesinde anlatırlardı bana, hortumun bir ucu karşı tarafta, bir ucu bu tarafta; hortumun başında telefonla biri, geliyor, bidonla bile akaryakıt satıyorlardı. Karşı tarafa diyor: “Şu kadarlık bırak.” Bırakıyor, bidonu dolduruyor, parasını alıyor, gönderiyor. Bu, devletin gözü önünde yıllarca yapılmıştır ve sistem buradan zaafa uğramıştır. Yine, aynı şekilde, dışarıdan gelen petrolü devletin nasıl kontrol edemediğini ben anlayabilmiş değilim.

Şimdi, bu yüklerin, devletin baskısının, vergilerin, yükümlülüklerin artırılması yoluyla yapılacak iş, vergiden kaçınmayı da vergi kaçakçılığını da teşvik edecek bir hadise hâline gelecektir. Siz yükü ne kadar artırırsanız mükellefler o kadar kaçma ihtiyacı duyar. Başlangıçta denetimi düzgün yaparsanız sorun temel olarak daha iyi çözülür diye düşünüyorum ve dolayısıyla bu metnin, bu paketin gözden geçirilmesi gerektiği kanaatinde olduğumu ifade etmek istiyorum çünkü burada çelişkili şeyler de oluyor, her bir teklif gelirken ekonomik politika olarak, mali politika olarak yasalaşma sürecinden daha önce gelen metinlerin tersine hükümler içeriyor yani önce politikanın belirlenmesi lazım ve düzenlemelerin de o ana politikaya uygun olarak buraya gelmesi gerekir diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aramızda bulunan çeşitli sivil toplum kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, bakanlıklarımızın değerli temsilcileri, bürokratları ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, bugün, özellikle akaryakıt sektörü üzerinde yoğunlaşan ve vergi tahsilatında yaşanan birtakım kaçakların önlenbilmesi, tahsil güvenliğinin sağlanması için genel amacıyla, genel gerekçesiyle bir torba kanun teklifi önümüzde. Detayını ve arka planını iyi görebilmek adına, konunun kendi içinde sektörün bir aktörü olmak gerekir. O nedenle, o sektörün aktörlerinin de etkin olabileceği

bir komisyonda da görüşülmesi, aynı zamanda en azından tali komisyon olarak karar aşamasında Komisyonumuza bu konuda aydınlatıcı bilgi gelmesi sağlıklı olurdu. Sektör temsilcilerini dinledik, sektör temsilcileri konu hakkındaki hassasiyetlerini ifade ettiler. Gerçi o konuşma esnasında aslında hepimizi milletimiz adına rencide eden, rahatsız eden, milletin iradesi üzerine bir ifade... Sonradan özür dilenilmiş olması nedeniyle üzerinde durmuyorum ama yine de o rahatsızlığımı bir kere ifade etmek isterim. Amacımı aşmış olduğunu zannediyorum ama o sözler arasında bir on yıldır kaçak yapıldığını bildiğimizi, bilindiğini ifade eden bir sözcük, bir tümce, bir ifade de geçti. Dolayısıyla, bu kadar, on yıldır niye beklendi bu konuda, biliniyordu da üzerinde durulmadı mı? Güneydoğu Anadolu Bölgemizdeki, petrol üretiminin çok hassas, çok etkin olduğu bir bölgedeki istikrarsız durum da ortadayken, bununla ilgili bir sürü şaibeler, tartışmalar ortadayken bu kaçak sorununun çözümüne yönelik neden bir adım atılmadı; bunu da büyük bir soru işareti olarak önümüze koymamız gerekiyor.

Bir diğer sektör temsilcisi arkadaşımız, Dernek Başkanımız çok güzel iki öneride bulundu. Aslında bunları dikkate almak gerekiyor yani bunlar, doğrudan işin içinde olan, bu işi yapan kişilerin akılcı ve gerçekçi önerileriydi. Bunun başı ile sonu, girişi ile çıkışı noktasında zincirin bütün halkalarının aynı anda kontrol ve denetiminin yapılabilmesi ve bürokrasiyi de azaltacak birtakım önlemlerin alınması önemliydi, hâlâ da önemli. Bunun değerlendirmeye, dikkate alınmasının yerinde olacağını ben de düşünüyorum.

Şimdi, baktım, hani gerçek anlamda Türkiye’de yaklaşık akaryakıt tüketimi nedir diye. Türkiye’de yıllar itibarıyla, işte, en son 36 milyon ton civarında bir rakam buldum ama sağlıklı bir veriye sahip olamadım. Vardır mutlaka, ben erişememiş olabilirim. Bunun ne kadarı tarımda tüketiliyor diye baktım; o da yaklaşık 3,5 milyon ton motorin. Motorin tüketiminde yaklaşık yüzde 15’e, en fazla 15’e kadar gidebilecek bir oranda motorin de tarımda tüketiliyor.

Rafineri fiyatlarına bir bakayım dedim. Örneğin, motorinin İzmir’de rafineride çıkış fiyatı 3,75 lira ancak pompadan motorin satın almak istediğinizde 6,54 lira ödüyorsunuz yani yaklaşık yüzde 100 gibi... Yani rafineri fiyatının üzerine, bir o kadar da KDV, ÖTV ve taşıma, nakliye ve diğer kâr payları da dâhil olmak üzere yüzde 50’nin üzerinde bir artı değer biniyor ve 6,54 liraya pompadan satın alabiliyorsunuz. Bunu tarımsal üretim açısından çok önemsiyorum çünkü bu çok büyük bir yük üretimde ki motorin tarımda bir tüketim aracı olarak kullanılmıyor, bir lüks madde olarak da tüketilmiyor; üretim için, tarımsal üretimde kullanmak üzere traktörüne koyuyor ve üretim girdisi olarak bunu kullanıyor. Şimdi, bunun üzerinde bu kadar çok KDV, böylesi ÖTV, neredeyse 2 TL’ye varan oranda sadece KDV ve ÖTV üzerine binince bunun yükü de dolayısıyla üreticiye biniyor. Motorinde KDV ve ÖTV değerine 2 lira deseniz; tarımda 3,5 milyon ton kullanıldığını düşünecek olursak üretici, çiftçi 7 milyar liraya yakın, 7-8 milyar TL’ye yakın motorine vergi veriyor cebinden; KDV, ÖTV, dolaylı vergi veriyor üretimde kullandığı bir girdiye. Dolayısıyla, bir yandan diyorsunuz ki “Tarıma şöyle destek veriyoruz, 22 milyar TL bütçeye koyduk.” Sonra bu 24 oldu, nasıl olduysa; bütün bütçe görüşmelerinde 22 üzerinden görüşülüyordu ama sonradan 24’e kadar ifade yükseltildi. Bunun neredeyse yarısına yakın bir kısmını motorin üzerinden alıyorsunuz. Zamanında, işte, dendi ki: “Motorinin yarısı devletten.” Bunun asla ve kata yarısı devletten olmadı, gerçekleşmedi. Bunu da şapkamızı önümüze koyarak düşünelim.

Neden bu konuya girdim? Şu nedenle: Şimdi, sektördeki bayilerin, işte büyük oyuncuların, özellikle yanlış hareketlerini engellemek adına birtakım düzenlemeler var bu kanun teklifinde. Örneğin, ticaret hacimleri düşük ancak sayıca düşünüldüğünde de gerçekten stratejik bir görevi ifade eden, özellikle tarım sektöründe, turizmde ve ulaştırma sektöründe de var aslında bunlar, destek veren. Özellikle kırsaldaki bayilerin de bu anlamda hesaba katılmasının, yani lisansa vergi borcu olmama şartı getirilmesi suretiyle vergi borcunun olmaması beklentisi ön koşulu gerçekten bu anlamda... Tarımda

özellikle, biliyorsunuz üretici, ürününü satar ondan sonra parasını alır ve bayiye olan borcunu da ekim, kasım aylarında ödemeye çalışır. Oysa, paketin olduğu gibi geçmesi durumunda her yılın nisan ayı sonunda lisans sahiplerinin vergi dairesine borcu bulunmadığına ilişkin belge ibrazı koşulu, bu anlamda kırsaldaki bayileri zora sokacaktır. Dolayısıyla zora giren bayi, üreticinin üstüne, üreticinin sırtına bunun maliyetini ve baskısıyla da bindirecektir. Zaten borç yükü altında, kredi borçları yükü altında olan üreticinin bir de bunu ödemek için artı bir kredi alma çabası, uğraşı, ihtiyacı olduğu mazotu almak için bayiye gittiğinde alamadığı mazotu krediyle almak durumunda. Bu ciddi bir sorun olacaktır ki “Vadesi geçmiş borcu bulunmamasına ilişkin koşulu sağlayamayan lisans sahiplerinin lisans kapsamındaki faaliyeti, kurum tarafından bir ay süreyle geçici olarak durdurulur.” ifadesi ve “Bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez.” maddesi nedeniyle bu, kurunun yanında yaşın yanması da söz konusu olacaktır.

Tabii, bu, kırsalda ticaret yapan bayilerin, şehir merkezinde nakit veya kredi kartıyla satış yapan bayilerden farklı olarak vadeli ürün satıyor olmaları, en önemli nedenidir bu sorunun. Bu bayilerin, tahsilatını o bölgedeki ürün hasadına bağlı olarak gerçekleştirebileceklerinden de sarkan vergi borçları söz konusu olacaktır. Buraya bir düzenlemeyle en azından... Örneğin, 75 bin liraya kadar vergi borcu olanlarda bu belge aranmaz veya lisansı askıya alınmaz gibi hafifletici, o bayileri rahatlatıcı bir düzenleme olması düşünülebilir.

Bir başka konu, vergi tahsilatında yaşanan akaryakıt kaçakçılığının önlenmesi meselesinin yanı sıra, tabii, akaryakıt, petrol türevi olmayan ve akaryakıt olarak kullanılan biyolojik kökenli yakıtlar, bitkisel yağlar, özellikle biyodizel...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayalım Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tabii, biyodizel üretiminde lisanslı üreticiler ve o lisanslı üretim sonrasındaki ortaya çıkan nihai ürünün petrol türevi olan yakıttla, motorinle bir karışımı söz konusu ancak dünyanın birçok ülkesinde üretici kendi ürettiği yağını, kendi mini üretim tesislerinde, kendi biyodizel yakıtını üreterek ki aldığı o mini üretim tesisi lisanslı, ruhsatlı ve kaçak olmayan bir üretim cihazı üreterek traktörünü de kullanabiliyor. Bu yenilenebilir enerjinin özellikle teşvik edilmesi anlamında, bu konuda da biraz hassasiyet göstermek gerekir diye düşünüyorum.

Ben sözlerime bu, özellikle tarıma verilen destekleme kapsamında şunu getirseydiniz... Ziya Bey’e teşekkür ediyorum, imzalayan ve katkı koyan bütün arkadaşlarımıza bu getirdikleri kanun düzenlemesi nedeniyle emekleri için ve çabaları için gerçekten teşekkür ediyorum. Hep beraber büyük oranda iyi bir şey yapıyoruz. Ama şunu da beklerdim: “Ya, bu tarımda bu çiftçinin durumu hepimizin malumu, bu pandemi -hangi nedene, gerekçeye bağlarsak bağlayalım- bir sorun, bir sıkıntı, üretici zorda, darda, gelemiz biz bu KDV, ÖTV’yi üreticinin, çiftçinin mazotundan almayalım.” gibi bir maddeyi düzenlemede görmek de isterdim ki bu, genel olarak sektöre önemli bir rahatlık getirecekti. Bizim derdimiz de zaten bu yasa düzenlemesinde halkımızın iyiliği ve yararı diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bekir Erim Bey, buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben bu düzenlemeyi çok faydalı buluyorum. Biz de altı yedi sene kadar belediye işletmesinde akaryakıt istasyonu işlettik. Yüzde 18 toplam kâr -dağıtıcıyla birlikte 18 civarında, artı eksi olabilir bir miktar- bunun yarısını perakende satış yapan bayi alıyor. Bazı istasyonlara bakıyoruz, diğer

istasyonlara göre, büyük kurumsal firmalar dışında, marka firmalar dışında yüzde 10 indirim yapıyor. Yani burada bu düzenleme yerinde, yani cezaların artırılması, ceza verilmesi, otomasyon sistemini kuranın lisanslı olması, çok güzel. Fakat burada akaryakıt dağıtım şirketleri -Başkan Yardımcısı da değişti- şimdi, ben şuradan mantık yürüttüm: Kira beyannameleri, faiz gelirleri veya dövizle alım satımdaki gelirler “gib.gov.tr”den karşımıza çıkıyor. Benim kiracım ne kadar kira yatırmış, beyanname verirken bunun dışında verirsem zaten sistem kabul etmiyor, cezalı oluyor. Faiz ve gelir için de aynı şey geçerli. Akaryakıt için de hazır buradayken Maliye Bakanlığı yetkililerimiz, EPDK yetkililerimiz bu işe kafa yorarsak bu işi çözeriz, otomasyon işini. Şimdi, rafineriden çıkışından dağıtım şirketine, şirketten perakendeci bayilere kadar sistemi biz görmeliyiz. Ay başında, ay sonunda, ayın 20’sinde, kaçında beyanname verecekse firma veya muhasebecisi girdiği zaman satışını görmeli ekranda, “gib.gov.tr”den girdi mi karşısına çıkmalı “Bu akaryakıt istasyonu bu kadar satmış, bu dağıtım şirketi bu kadar ton satmış. Bunun fiyatı bu, vergisi bu.” ÖTV’de de KDV’de de kaçaklar bence bu şekilde yüzde sıfıra iner -yani otomasyonla- diye düşünüyorum. Aynı şekilde rafineri çıkışı bu işte önemli. Rafineri çıkışı eksik kesebilir mi, faturasız mal çıkarabilir mi, bu da yerinde veyahut da kontrol edilir ekipler vasıtasıyla kontrol edilebilir. Biraz hızlı geçiyorum ama işin mantığını kurmaya çalışıyorum. Bunu yapmamız lazım. Öbür türlü cezalar, tamam, adam zarar ettiyse belki cezayı da göze alabilir. Tabii, cezalar da işte savcısıydı, araştırmasıydı, müfettişiydi, bir zaman alıyor. Zaman kazanıp bu kârını da artırmak için, paraya çevirmek için akaryakıtı gayriresmî şekilde, dediğiniz gibi, otomasyonunu bozuyorlar. Demek ki bunlar bu işe bozuluyor ki bu gündeme geldi. İşin özü bu, fazla uzatmayacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Vakti tasarruflu kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, Tahsin Tarhan Bey, söz talebiniz var.

Buyurun lütfen.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, çok değerli milletvekilleri, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikli olarak Sayın Ziya Altunyaldız’a Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna katıldığı için teşekkür ediyorum. 18.00’de seçimimiz var, inşallah aday olur, Başkanlığı da alır diye temennide bulunuyorum.

Sayın Başkan, kanun yapma tekniği açısından baktığımız zaman bugün bu sıkıntıları görüyoruz. Ziya Bey’in imzasıyla gelen kanun metninin alt Komisyon olarak Enerji Komisyonunda görüşülmesi gerekiyor ama aynı gün, ne tesadüf, Ziya Bey, Enerji Komisyonuna atanıyor üye olarak, Enerji Komisyonunda da görüşülmüyor. Kanun tekniği açısından ve bugünkü başkanlık sistemine baktığımız zaman bu sistem yürümüyor. Ben bu kanunlara, özellikle başkanlık sisteminden sonra çıkan kanunlara baktığım zaman, “sahipsiz kanunlar” diye değerlendiriyorum. Bugün çok teşekkür ediyoruz, Sayın Başkan yine bize sunumunu yaptı. Bizim Komisyona, Sanayi Komisyonuna gelen kanunlara baktığımız zaman sahibi yok yani bakanlıklar gelmiyorlar, kanunu milletvekilleri sunuyor komisyona, milletvekilleri de kanunla ilgili hiçbir bilgileri yok, sadece imza atmış gözüküyorlar.

İlk günden beri söylüyoruz, ihtisas komisyonlarının, kanunu geniş çaplı değerlendirip görüşmesi gerekiyor, ilgili kurumları dinlemesi gerekiyor yani soruyorum neden kaçırıyorsunuz, bu kadar acele ediyorsunuz? Türkiye açısından, Başkan sunum yaptı, “Bu kadar kaçak var.” diyor, bu kadar vergi kaçakçılığı var, açık açık söylüyor, 19 yıllık iktidarını ihbar ediyor, açık açık diyor ki: “Bu on yıl içerisinde bu kadar kaçakçılık yapılmış, onun için bu kanunu sunuyoruz.” İşte sivil toplum örgütü

temsilcisi de sizin gözünüzün önünde açıklamada bulundu, ihbar etti, “On yıldır söylüyoruz, önlemler almıyorsunuz.” diye açık açık burada söyledi, bizim gözümüze bakarak söyledi. Onun için, eğer bir kanun hazırlanacaksa... bugünkü sistemle, iyi kanun, sağlam kanun, kaliteli kanun yapamayacağımızı görüyoruz. Bürokratlar çalışıyor iyi niyetle, kanunu Büyük Millet Meclisine sunuyor ve milletvekilleri de buna imza atıyor ama komisyonlara geldiğimiz zaman, acele, görüşülmeden, ilgili kurumları, sivil toplum örgütlerini dinlemeden bir an önce geçirmenin hesabını yapıyoruz.

Kanuna gelince, geniş çaplı değerlendirmemiz gereken bir kanun aslında, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak da olumlu buluyoruz, iyi çalışılmış, ilk defa torbadan sağlam bir kanun çıktı. Biz torbadan gelen kanunlara baktığımız zaman “Cıvcıv çıkacak, kuş çıkacak, acaba bunun içinden ne çıkacak?” diye merak ediyorduk ama bu kanundan kendi alanı dışında kaçakçılıkla ilgili farklı bir kanun maddesi çıkmadı, o anlamda olumlu buluyoruz.

Çok değerli milletvekilleri, yıllardan beri tabelaları görüyoruz, Türkiye’nin her tarafında ucuz mazot var, yüzde kaç indirimli mazot tabelalarını görüyoruz. Sadece benzinliklerde bu tabelaları görmüyoruz, sınır illerimizde, ilçelerimize baktığımız zaman, 75 kuruş, sınırın ötesinde 75 kuruş olan mazot bu ülkede 100 katına, 7 liraya satılıyor yani 100 katı farklı fiyatla. Bir düşünün o sınırdaki yaşayan insanları, o sınırdaki özellikle tarım yapan insanları bir düşünün. Karşı tarafta 75 kuruş, bu tarafta 7 lira. Eğer bir kanun yapacaksak bunu değerlendirmemiz gerekiyor. Örneğin mazottaki vergi yükünü, tarımda kullanılan mazottaki vergi yükünü iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Sadece kaçak faturayla ilgili, bu kanun geçerse, sadece kaçak faturayı önlersiniz, kaçak petrole ilgili hiçbir işlem yapamazsınız. Onun için bir kanun yapacaksak tümünü ele alarak değerlendirmemiz gerekiyor, çalışmamız gerekiyor, ilgili kurumları dinlememiz gerekiyor, bir gün, iki gün üzerinde çalışma yapmamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - O anlamda, ben, eğer bir kanun gelecekse -tali komisyon olan ihtisas komisyonlarına- Plan ve Bütçe Komisyonu olarak da gönderip ihtisas komisyonlarındaki çalışmaların raporlarıyla, tali komisyonlardan gelecek raporlar doğrultusunda çalışmalar yapılırsa daha kaliteli kanun olacağını düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ederim.

Şimdi de son konuşmacımız olarak Sibel Özdemir Hanımefendi’ye söz veriyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de tüm üyeleri, tüm katılımcıları, sivil toplum kuruluşu temsilcilerini saygıyla selamlıyorum.

Aslında, Sanayi Komisyonu üyesi, grubumuzun sözcüsü Sayın Tarhan’ın bıraktığı yerden ilk görüşlerimi paylaşacağım. Gerçekten nitelikli yasa yapma tekniği açısından bu dönem özellikle bu yeni sistemle beraber bu konuda ciddi geriye gidişler yaşıyoruz. Daha geçen hafta ben bu Komisyonunda aynı konuyu gündeme getirdim, tali komisyonların çalıştırılmaması ciddi bir eksiklik. İşte, akaryakıt sektörü ki çok önemli, enerji sektörümüz açısından, kontrol edilebilirliği, yaşanan sıkıntılar, bunların Enerji ve Sanayi Komisyonu, ticaret ağı var, dış ticareti ilgilendiren, görüşülmeden, bir raporu dahi alınmadan... Ki Sayın Altunyaldız da bugün Sanayi Komisyonunun Başkanı olarak seçilecek, kendisini de tebrik ediyorum şimdiden. Ama özellikle buna hassasiyet göstermesi gerekiyordu, bu teklifini öncelikle Sanayi Komisyonuna çünkü çok donanımlı, ben takip ediyorum Sanayi Komisyonunu, birikimli, donanımlı ve iyi bir teknik rapor çıkarabilirdi ve Plan Bütçe Komisyonuna bir öneri olarak talepler daha detaylı iletebilirdi ama bu, eksik kaldı, ben bu eksikliği tekrar dile getiriyorum.

Yasaya gelince, son dönemlerde akaryakıt sektöründeki operasyonlar, MASAK'ın, Gelir İdaresinin operasyonları çok dikkatimi çekmişti ve böyle bir kanun geleceğini duyunca da dikkat kesildim ve kanuna detaylı bakmaya çalıştım. Gerçekten önemli, vergi yükünü alan, enerji piyasası açısından çok önemli bir sektörde çok geç kalmış ve gerçekten çok ilginç, işte, operasyonlar bunu ortaya çıkarıyor. Operasyonlarla bilgi sahibi olduğumuz ki MASAK burada, Gelir İdaresi burada, ben bilgi talep ediyorum. Yani ciddi bir işte, devletin 3 milyar liralık bir kayba uğradığı, son beş yıl içinde de 15 milyar lira bir kayıp, buradaki akaryakıtın maddi değerinin de 3,6 milyar TL olduğu söyleniyor. Şimdi, burada bu usulsüzlüklerde, bu kaçakçılıklarda sorumlularla ilgili ne oldu, ne aşamada? Kamu idarecilerinin, Enerji Bakanlığının, gerçekten kamu kurumlarının sorumluluğu ne? Ne yapıldı onlarla ilgili? Bu ciddi bir sorun, işte bunu yaşıyoruz. İşte, rezervlerle ilgili bir muamma, 2 bakanlığın ve 2 kurumun arasındaki ilginç, şeffaflıktan öte bir usulsüzlükle karşı karşıyayız. İşte, kamunun verdiği bir hizmet pasaportunun kötüye kullanımını görüyoruz. Kamu idarecilerinin bütün sorumluluğu... Geçen gördüm, kamu arazilerinin kamu idarecileri tarafından dolandırıcılıkla satılması, şebeke bir operasyon. Bunların hepsi bu sistemdeki denetimsizliğin, şeffaflıktan uzaklaşmanın, kurumsuzlaşmanın, gerçekten bu sistemin bir acizyeti olarak karşımıza çıkıyor. Bunu çok iyi değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum ben.

Salt bu bir teknik düzenleme, torba olmadığı için de mutlu oldum açıkçası. Kayıt dışılık, vergi kaçakçılığı üzerinde duruluyor ama ciddi yapısal bir sorun var bizim sistemimizde. Bu yapısal sorununun, bu kuralsızlık, kamunun bu denetimsizliği... Gerçekten hızlı bir işleyişle kamunun kaynaklarını etkin kullanılacağı söylenmişti ama biz bundan hızla uzaklaşıyoruz. Kamu kaynaklarımızın hızla heba edildiği ve gelecek nesillerimiz açısından da devletin ekonomik açısından krizler ve iflaslar noktasında ciddi bir noktaya geliyoruz.

Akaryakıtlı ilgili ben bu kanunu kime danıştıysam çok çok geç kalmış ve çok eksik bir kanun olarak görülüyor. Yani çok ciddi bir kamu kaynağı heba edilirken burada da nitelikli bir yasa yapılamıyor yine. Talep, ihtiyaçlar tam da istenildiği noktada ortaya koyulamıyor. Mesela, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Denetim Dairesi Başkanı olan Mehmet İbiş'in bir raporu var, bir kitap da yayınlamış, 19 çeşit akaryakıt kaçakçılığı yönteminin saptandığını söylüyor. Şimdi, burada sadece vergi açısından bir kontrol ve otomasyon mekanizması geliştirilmeye çalışılıyor ama peki, öteki kaçakçılıklar ne oluyor? Buradaki o yapılan kaçakçılıklarda dediğim gibi geçmiş dönem Enerji Bakanlarının sorumlulukları, kamu idarecilerinin sorumlulukları ortaya konulmalı ve ciddi yaptırımlar yapılmalı. Bunu tekrar gündeminize getirmek istiyorum.

Burada gerçekten ciddi, nitelikli ve toplumun kamu kaynaklarını heba etmeyen bir yasama sürecinin oluşturulması noktasında Meclis olarak büyük bir sorumluluğumuz var. Sayın Altunyaldız da -Sanayi Komisyonunda ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda da beraber çalışmıştık- dikkatli ve gerçekten de nitelikli açıdan iyi bir gerekçeyle bir kanun getirdi ama arka planda yapısal sorunlar hâlâ duruyor. Ben Komisyonun bu noktaya dikkat çekmesi gerektiğini ve ilgili ihtisas komisyonlarında detaylı çalışılarak sivil toplum kuruluşlarının da görüşlerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayalım lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - ...tam anlamıyla sağlanacağı bir yasama noktasına gelinmesi gerektiğini dikkatlerinize sunuyorum.

Bir de şunu ekleyeceğim: Teknolojinin bu kadar geliştiği bir ortamda kamu kurumlarının bu kadar vasatlığı açıkçası beni çok şaşırttı. Ben ilk bu operasyonları gördüğümde yani bu kadar teknoloji ve devasa bir sistem varken bu açıklık, bu kontrol edilememezlik... Ben burada kamu idarecilerinin sorumluluklarına dikkat edilmesi gerektiğini ve bunun açığa çıkarılması gerektiğini tekrar vurguluyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeler belli bir noktaya geldi.

Şimdi görüş, öneri ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Ziya Altunyaldız’a söz vermek istiyorum.

Buyurun Ziya Bey.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, öncelikle teşekkür ediyorum.

Teklifle ilgili söz alan Komisyonumuzun çok değerli üyeleri gerçekten çok katkı veren, değer katan, ön açan, ufuk açan değerlendirmelerde bulundular; ben hepsine çok çok teşekkür ediyorum.

Ayrıca, Tahsin Bey’e ve Sibel Hanım’a Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile ilgili dilek, temenni ve güzel sözleri için ayrıca teşekkür ediyorum.

Efendim, sözlerimin başında çalışmalara çok katkı veren İçişleri Bakanlığımıza ve Emniyet Genel Müdürlüğümüze teşekkür etmeyi unutmuştum, kendilerine de -kayıtlara geçmesi açısından- teşekkür ediyorum, onların da çok büyük katkıları var, başından beri de çalışmalar içindeydiler. Ayrıca, grup danışmanımız ve yasama uzmanlarımız da gece gündüz çalıştılar, onlara da teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, çalışmanın kapsamı ve içeriğine baktığımız zaman bir defa şunu net ortaya koymak istiyoruz: Bir defa, şu anki mevcut durumla ilgili olarak ilave bir vergi yükü getirmiyoruz; sadece var olan vergilerin tahsilini hızlandırmak ve öne almak gibi bir çabamız var, ikincisi de kayıp kaçığın, kayıt dışılığın ve varsa -ki tespitler onu gösteriyor, var- vergi kaçığının önlenmesini amaçlıyoruz. Mutlaka eksikleri vardır teklifin ama gerçekten eksiksiz getirmek için olanca çabamızla gayret gösterdik. Eminim buradaki arkadaşlarımızın da bu eksikleri giderme konusunda önemli katkıları maddelere geçince de olacaktır, onları da hep birlikte değerlendireceğiz.

Çok uzatmamak adına, bir defa, Türkiye’deki akaryakıt üzerindeki vergilerle ilgili çok kısa bir bilgi vermek istiyorum. Önümde Avrupa Birliği’ne ilişkin olarak bir tablo var Değerli Başkanım, bu tabloda vergi yükü açısından Türkiye 28’inci sırada. Hollanda 1’inci sırada yer alıyor, Türkiye 28’inci sırada yer alıyor. Şöyle bir baktığımız zaman, kurşunsuz benzinde -bu birkaç gün öncenin fiyatı olabilir- 7,25 TL perakende satış fiyatı, euro olarak 0,77 euro satış fiyatına denk geliyor; bunun içerisindeki vergi payı 0,27 euro olarak, TL olarak da 2,53. Listenin tepesindeki Hollanda’ya baktığımız zaman, satış fiyatı 1,74 euro, vergi payı 1,12 euro. Bizde 0,27 euro, Hollanda’da 1,12 euro litre başına; mazota baktığımız zaman, bizde 0,23 euro, yine orada 0,88 euro. Yani tabii ki gönül arzu eder ki...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Komşulara bakın.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çiftçilerin ödediği vergiye bakın.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Arada 26 tane ülke var daha. Sonuç itibarıyla, Macaristan, Romanya, Polonya yani petrolün çıkmadığı pek çok ülke de var.

ERHAN USTA (Samsun) – Alım gücü...

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Alım gücü de var, ona da katılıyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tarımdaki mazotun vergisi var mı orada, notlarınızda?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, görüşlerinizi ifade ettiniz, hatibi dinleyelim lütfen.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Dolayısıyla özellikle eşel mobil sistemiyle birlikte şeyler üzendeki vergi yükü mümkün olduğunca düşürülmeye çalışılıyor. Şu an, biliyorsunuz, motorinde baz ÖTV tutarı 2,05 iken uygulanan 0,99; benzinde 2,52 iken uygulanan 1,1; LPG oto gazda 1,77 iken 0; LPG tüp gazda 1,77 iken 0, dolayısıyla bu tür düzenlemeler var. Mümkün olduğunca, bu anlamda, vatandaşın akaryakıttaki vergi yükünü hafifletmek adına çaba gösteriyoruz.

Rekabete gelince, piyasadaki rekabette ne kadar çok haksız rekabeti önlersek o kadar çok rekabetçi bir piyasa yaratmış oluruz. O yüzden de burada haksız rekabeti önlemeye dönük ciddi önlemler getiriyoruz doğru çalışan insanlar haksız rekabetten etkilenmesin diye. O yüzden daha rekabetçi bir piyasa oluşumuna bu çalışmanın katkı vereceğini düşünüyorum.

Bunun yanında, gelen sorular var, belki bazılarını atlayabilirim. Cevap vermemiş olmamak adına arkadaşlarımızdan özür diliyorum şimdiden.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir kısmını da maddeleri konuşurken cevaplayabilirsiniz.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Tamam, teşekkür ederim Başkanım.

Sadece birkaçına değinmeme izin verirseniz: Sektör temsilcisi arkadaşımız dedi ki: “Otomasyon sistemi uçtan uca olsun.”

Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; şu anda miktar bazındaki otomasyon sistemi aslında hem EPDK’nin hem Gelir İdaresinin ve ilgili tüm kolluk güçlerinin uzlaşabileceği durumda uçtan uca bir sistem var aslında, kayıtlara ulaşılabilir. Şu anda yapmaya çalıştığımız şeyde özellikle ödeme kaydedici cihazlarda Gelir İdaresi Başkanlığımızın, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın son dönemde yaptığı düzenlemeyle bu miktar ile tutarları eşleştiren ve aynı anda izlenebilirliğini sağlayan bir sisteme doğru geçilmeye çalışılıyor. Benim de özellikle altını çizmek istediğim husus şu: Bu geçiş döneminin mümkün olduğunca hızlı bitirilmesi ve miktar bazındaki izlemenin tutar bazındaki izlemeyle bir an önce eşleştirilmesinin sağlanması ve bunun da uygulamaya konulması; bunun da altını çizmek istiyorum inşallah.

Diğer taraftan, ihrakiye, mevcut depoların şeye alınması gibi pek çok konu var. O konulara isterseniz maddeler geldiğinde ufak ufak değinmeye çalışayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, spesifik olarak Rekabet Kurumuna dönük bir soru sorulmuştu. Arkadaşımız kendisini tanıtp yeniden bir cevap verebilirse...

Buyurun, kendinizi de tanıtp tekrar.

REKABET KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI DR. FAİK METİN TİRYAKİ - Sayın Başkan, sayın vekillerim, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Faik Tiryaki, Rekabet Kurumu Başkan Yardımcısıyım.

Efendim, öncelikle, akaryakıt sektörü, Rekabet Kurumunun da yakından incelediği sektörlerden biri. 2008 yılında akaryakıt sektörüne ilişkin bir sektör inceleme raporu hazırlamıştık ve bu raporun sonucundaki çoğu husus daha sonradan bir düzenlemeye dönüştü. 2020 yılı içerisinde de yeni bir akaryakıt sektörü raporuna başladık biz. Bu sektör raporunda da özellikle bayi ile dağıtımıcı arasındaki çeşitli ilişkilere değiniyoruz. Yine, geçen sene bu tarihlerde biz önemli bir soruşturmamızı

tamamlamıştık; yaklaşık 1,5 milyar TL’lik bir para cezası 4 şirkete uygulamıştık. Dolayısıyla sayın vekilimizin de belirttiği gibi, bizim kararlarımız zaten internet ortamında var, kamuya açık bir şekilde izlenebiliyor ve takip edilebiliyor. Burada da zaten sektöre ilişkin çeşitli değerlendirmeler yapıldı.

Kanun teklifine ilişkin olarak da, tabii, sayın vekillerimiz de belirttiler “Bazı rekabetçi endişeler olabilir.” şeklinde. Biz Rekabet Kanunu açısından baktığımızda, kanun teklifinin 2’nci maddesinde bir teminat yükümlülüğü getiriliyor. Benzer bir şekilde kanun teklifinin 6’ncı maddesinde de EPDK’ye çeşitli özel şartlar belirleme yetkisi getiriliyor. Bu ikisi rekabetçi endişe doğurabilir, doğrudur. Ama kanunun içerisine baktığımız zaman, Hazine ve Maliye Bakanlığına teminat tutarının belirlenmesinde çeşitli kriterler veriliyor, aynı şekilde, EPDK’nin de bunu ekonomik kriterlere göre belirleyeceği söyleniyor ve bunların yönetmelikle düzenleneceği söyleniyor. Buraya bir piyasa engeli giriş yaratması mümkündür ama her düzenleme yani bir ilçe belediyesinin yaptığı bir düzenlemenin bile rekabete etkisi olabilir, bunun da etkisinin olması mümkündür ama bu yönetmelikler düzenlenirken çok yüksek şartlar ve çok yüksek teminat oranları belirtilmediği, belirlenmediği sürece yüksek bir giriş engeli yaratmayacağını düşünüyoruz. Burada, tabii, biz Hazine ve Maliye Bakanlığıyla ve EPDK’yle yakından çalışıyoruz, biz sektör incelemesinde de EPDK’yle beraber çalışıyoruz. Dolayısıyla, bu yönetmeliklerin düzenlenme aşamalarında vereceğimiz görüşlerle bu çekinceleri de aşabileceğimizi düşünüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli üyeler, teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

VERGİ USUL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendine birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve bendin son cümlesinde yer alan “süre” ibaresi “süreler” şeklinde değiştirilmiştir.

“Hazine ve Maliye Bakanlığı, mal veya hizmetin nev’i, miktarı, fiyatı, tutarı, satışın yapılma şekli, faaliyet konusu, sektör veya mükellefiyet türünü ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak, bu süreci indirmeye ya da faturanın malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesi zorunluluğu getirmeye yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde üzerinde, izahatta bulunmak üzere teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, bu maddede -daha önce de ifade ettiğimiz gibi- fatura düzenleme konusunda Bakanlığa yetki veriyoruz. Burada, özellikle, özellik arz eden ürünlerde -başta akaryakıt ürünleri olmak üzere- sevk irsaliyesi ile faturanın eşleşmesi, araya zaman girmeden bunların takip edilebilir bir düzeyde yapılması gibi bir amaç var. Dolayısıyla, yedi günlük süre kalıyor ama yedi günü öne çekecek uygulamalar geliştirmesi için sektörüne göre yetki veriyoruz Bakanlığa.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Erhan Usta'nın söz talebi vardır.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir defa, geneli üzerinde Sayın Altunyaldız'ın açıklamaları -aslında sorularımız da vardı ama- yetersiz oldu. Yani “Bu sistem nasıl çalışacak? Bu konuda Sayın Altunyaldız veya Bakanlık temsilcileri bizi biraz ikna etsin, işleyişi şöyle bir sistematik olarak görelim.” demiştik, onun için herhangi bir cevap gelmedi. Kendilerinin kafasında da...

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Kırk dakika konuştum ben, isterseniz tekrar konuşabilirim.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, o konuştuğunuzda bence yani orada şey değil, parça parça var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, siz konuşurken gruptaydı Erhan Bey, belki ondan bir boşluk oluştu ama bayağı uzun uzun anlattı doğrusu Ziya Bey, belki tutanaktan bir bakarsanız...

ERHAN USTA (Samsun) – Aldım ben tutanağı, baktım ama ikna edici değil, kendileri ikna edici olduğunu düşünüyorlarsa zaten yapacak çok fazla bir şey yok.

Şimdi, hâlâ bence şu kafa karışıklığı var burada: Burada esas sorun akaryakıt kaçakçılığı mı? Yani bir defa, bunun boyutunun ne olduğunu soruyoruz; o konuda bir cevap yok. Yani Türkiye’de eğer kaçak akaryakıt varsa mesela nedir yüzde nispeti bunun; yüzde 20 midir, 10 mudur, 30 mudur, 40 mıdır; hani bunu bir bilelim. Önlemeye çalıştığımız... Şimdi, Sayın Altunyaldız konuşmasında ikisini de söyledi ama buradaki düzenlemelere bakınca, daha çok, Sayın Başkan, akaryakıt kaçakçılığından ziyade akaryakıt üzerinden vergi kaybı üzerinde duruluyor. Yani kaçak akaryakıtın boyutu veya onun önlenmesinden ziyade normal, legal girmiş bir akaryakıt var, hatta “marker”lı bir akaryakıt ama burada, sahte fatura düzenleme, işte, onun ona fatura kesmesi, silme işlemleri, otomasyona müdahale gibi nedenlerle, sanki düzenlenen faturalar nedeniyle, belki aşırı fatura düzenlenmesi nedeniyle bir vergi kaybı söz konusu.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Aynen öyle, doğru.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben buradaki düzenlemelerden daha çok bunu anlıyorum. Ama işte, bunu konuşurken -şimdi, sizi de az önce dinledik- burada yine akaryakıt kaçakçılığı ile yani kaçak akaryakıt ile vergi kaçakçılığı arasında tam, net bir şey yokmuş gibi geldi bana.

Şimdi, o zaman, eğer ikincisiyse yani legal olan akaryakıt üzerinden, bir vergi kaybına neden olacak faturalar üzerinden bir işlem yaparak vergi kaybına neden olunuyorsa o zaman şu soruyu da soracağım: Burada, daha çok, gider olarak bunu kullanma şeklinde bir vergi kaybına mı neden olunuyor yani fazla fatura kesilerek, yoksa bunu KDV iadesi almak yani mahsup edilen iade değil de indirilecek KDV açısından mı bu yapılıyor? Onu bir görmemiz gerekiyor. Yani bence ikisi arasında fark var. Eğer gider olması açısından yani bu fatura gider olarak düşülüyorsa o zaman mesela, neydi o dağıtım şirketi işleten arkadaşımızın hani “KDV, ÖTV’nin içerisine alınsın.” önerisinin bence geçerliliği yok. Yani ne olursa olsun, zaten gider 100 liraysa 100 lira. İster ÖTV olsun içinde ister KDV olsun, bu, gider olarak gösterilecek ve kurumlar vergisinde -diyelim ki işte- yüzde 20 oranında bir avantaj sağlayacak. Ancak giderden ziyade, bu aradaki şirketler zaten kâr etmeyen şirketlerle dolayısıyla gider göstermesinin bir anlamı yok. Bir KDV almak için, iade almak için bu yapılıyorsa o zaman bu önerinin üzerinde durulabilir. Tabii, onun komplikasyonları var ama buna ilişkin mesela bir değerlendirme istedik, niye Gelir İdaresi Başkanlığı bir değerlendirme yapmadı? Güzel bir öneri olduğunu biz de ifade ettik. Bana

göre komplikasyonu şu: Özellikle büyük akaryakıt masrafı olan firmalar açısından ciddi bir iade alma yani likidite açısından ciddi bir sıkıntıya yol açar. Kaybı o mudur değil midir, bu anlamda da Sayın Başkan, bir değerlendirme yapılırsa mutlu olurum.

Şimdi, maddeye geliyorum, bu maddede şöyle bir sorun var bize göre yani ciddi bir sorun var: Yedi günlük fatura düzenleme süresi, işte sektörlere, kurumlara neyse yani değişik şekillerde Maliye Bakanlığına bir yetki veriliyor, onu kısıtlama yetkisi veriliyor. Bir defa Maliye Bakanlığı işin burada bir tarafı yani alacaklı konumunda olana bu kadar aşırı bir yetki verilmesi biraz sıkıntılı. Yine, birazdan söyleyeceklerim açısından yine mahzurları var. Yani bir öngörülebilirlik olması lazım, vergide öngörülebilirlik önemlidir, belirsizlik olmaması gerekir. Bir defa burada öyle bir şey var. Maliye Bakanlığına verilen yetkililerin sınırları çizilmemiş yani bunun bir sınırını çizmek lazım, bu yok. Ondan sonra Anayasa açısından aslında baktığımızda bir Anayasa'daki kanunilik ilkesine aykırılık olduğu konusunda bizim hukukçu arkadaşların bir değerlendirmesi var veya vergi tarafından baktığımızda da vergilerin yasallığı ilkesine bir aykırılık olduğunu biz burada değerlendiriyoruz, bu anlamda bir önergemiz olacak. Özellikle bir de bunun Maliye Bakanlığına verilmiş olması da ayrıca bir sorun çünkü Maliye Bakanlığı burada alacaklı taraf. Yani o yüzden onun da ayrı bir sorun olduğu düşünüyoruz. Bu anlamda bunların değerlendiriliyor olmasının faydalı olacağını değerlendiriyorum.

Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Erhan Bey'in soruları oldu.

Buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Şimdi, burada verilen yetkide bir kanunilik sorunu görmüyorum ben şahsen. Niye? Çünkü kanunda çerçeve belirleniyor, azami yedi gün var. Bu yedi gün içerisinde idareye yetki veriyoruz. Burada bir kanunilik ilkesinin zedelenmesi kanaatinde değilim, öyle bir sıkıntı olduğunu düşünmüyorum.

İkincisi de özellikle şu kavram işinde biz konuşmalarımızda şunu söyledik: Özellikle fiili akaryakıt kaçakçılığını 2013'te yaptığımız marker değişikliği ve 5607 sayılı Yasa'ya atıfla 5015 sayılı Yasa'yla yaptığımız değişiklikle fiili akaryakıt kaçak kaçakçılığını, sahadakini neredeyse minimize ettik. Bu anlamda artık yakalama oranlarının zaman içerisinde çok ciddi şekilde düştüğünü söyledik. Örneğin 2015'te 378 bin ton bir idaremiz yakalarken 2020'de bu 895 tona düşmüş. Yani fiili kaçakçılığın yakalanması. Yine, bir başka idaremiz 25 bin ton yakalarken 8 bin tona düşmüş mesela. Sayın Başkan, orada yaptığımız şey şuydu: Yani fiili yakalandığı zaman istasyonun faaliyeti askıya alınıyor. Ta ki takipsizlik kararına ya da mahkeme kararına devir yasağı geliyor, idari para cezası veriliyor ve bütün bunlar bittiği zaman da lisans iptal ediliyor, bir başkası devraldığı zaman da idari para cezasının ödenmesi şartı geliyor. Yani hem mali hem de hürriyeti bağlayıcılık cezası açısından ciddi bir zapturapt var ve orada ciddi bir başarı sağlamış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biraz toparlayıcı gidersek.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Başkanım, hemen, Erhan Bey'i tatmin etmemiz lazım, tatmin etmeden geçerek olmaz. Şimdi şey şu: Burada sahte faturayla bir. İkincisi otomasyon sistemiyle yani mali alandaki iki uçtan mali operasyonlarla vergi kaçağı yöntemiyle devletin zarara uğratıldığı görülüyor. Fiili akaryakıt kaçakçılığından bahsettiniz ama dolaylı oluyor bu sefer vergi kaçakçılığı. Bu zararı bertaraf etmek için de 2 alana dönük önemli hükümler getiriyoruz.

KDV'nin ÖTV'ye dönüştürülmesi hususunda Başkanım izin verirsiniz Cengiz Bey açıklama yapacak, niye olmaması gerektiğiyle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, nihai olarak ne kadarlık bir vergi kaybı olduğunu ilk önce açıklamak istiyorum, burada çok eleştirilen, daha doğrusu açıklama beklenen bir konu. 2019 yılı verilerini baz alarak yapmış olduğumuz bir tahminden hareketle bir rakama ulaştık. 2019 yılı içerisinde 8.632 akaryakıt istasyonunda spesifik olarak ödeme kaydedici cihazlara yönelik yaklaşık 38 bin denetim gerçekleştirildi. Bu denetimler neticesinde hem KDV beyannameleri hem de EPDK verileriyle birlikte kayıt dışılığın ne kadar olduğuna yönelik bir senaryo oluşturduk. 2019 yılında il idaresi başkanlığı olarak yoğun denetim yani anlık denetimlerden ortaya çıkan tutanakların analiz edilmesi neticesinde riskli olarak 2.379 mükellef belirlendi. Bu mükelleflerin 2019 yılı KDV matrahı 66 milyar TL olarak tespit edildi. Yine bu matrah üzerinden hareket etmek suretiyle mükelleflerin yaklaşık olarak yüzde 30’unda risk faktörü dikkate alındı. Bu risk faktörlerine yüzde 30’luk kısımda rastlandı. Risk faktörü olarak dikkate alınan hususlar irdelendiğinde resmî kayıtlara yansımayan satış verilerinin yaklaşık yüzde 30’luk bir orana ulaştığı tespit edildi. Yani 2019 yılı KDV matrahı olan 66 milyarın yüzde 30’u riskli olarak tespit edildi ve bunların yüzde 30’unda resmî kayıtlara yansımayan satış verilerinin total üzerinden yani yüzde 30’luk risk faktörü dikkate alınmak suretiyle yüzde 30’luk oranı da ulaştığı tespit edilmiş oldu.

Şimdi, buradan hareketle, riskli olduğu değerlendirilen akaryakıt istasyonlarında resmî verilerin en az yüzde 30’u oranında kayıt dışı satış gerçekleştirildiği varsayımı altında yani 66 milyar TL’nin yüzde 30’u dikkate alınmak suretiyle yıllık bazda 19,1 milyar TL kayıt dışı satış olduğu tahmini ortaya çıktı. Yani tahminimiz 19,1 milyar TL’lik bir tutar. Bunun üzerinden de kurumlar vergisi, gelir vergisi ve KDV toplamı olmak üzere kayıt dışı olduğu tahmin edilen satış tutarı bu vergi dilimleri değerlendirilmek suretiyle tahmini olarak yıllık yaklaşık 7,6 milyar liralık bir vergi kaybı söz konusu olduğu sonucuna ulaşmış olduk.

ERHAN USTA (Samsun) – 66 milyar TL toplamın yüzde kaç? Hani masraf dedik ya...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Daha sonra ona cevap vereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Onu daha sonra Erhan Bey’e iletirsiniz.

Sayın Mehmet Güzelmansur, madde üzerinde konuşmaları geçtik ama bir sonraki maddede söz versem olur mu, yoksa kısaca bu madde üzerinde mi söz vereyim?

Buyurun.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim.

Yerinde bir madde, söz konusu düzenlemeyle akaryakıt sektöründe sorunsuz yapılabilir bu. Ancak aynı pratiğin LPG sektöründe yaşanabileceğini söylemek zor, bunu belirtmek istedim. “Neden?” diyeceksiniz, LPG sektöründe 1.200 bayi faaliyet göstermektedir. Bunların yüzde 60’ı otomasyon sistemiyle çalışmamaktadır yani LPG’de daha otomasyon sistemi tam oturmamış. Dolayısıyla, maddede yer alan düzenlemeye ayak uydurabilmeleri ve otomasyon sistemine geçebilmeleri için bir geçiş süresine ihtiyaç vardır diye düşünüyorum. Bu olursa daha iyi olabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, bir adet önerge vardır madde üzerinde, okutup işleme koyacağım, buyurun.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin, teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

ERHAN USTA (Samsun) – Gerekçeyi okutabiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe...

Gerekçe:

Vergi Usul Kanununun 231'inci maddenin birinci fıkrasının beş numaralı bendinde değişiklik yapılması teklif edilmektedir. Buna göre yedi günlük fatura düzenleme süresini indirme ya da faturanın malın teslim edildiği veya hizmetin yapıldığı anda düzenlenmesi zorunluluğu getirme konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir. Niteliği itibarıyla alacaklı konumunda olan idari teşkilata bu yetkinin verilmesi hukuka aykırıdır. Hazine ve Maliye Bakanlığına verilen yetkinin sınırları çizilmemiş olup bu yönüyle keyfî uygulamalara yol açabilecek, mükellefleri açısından ekonomik hayatın döngüsü içinde belirsizliğe ve ön görülemezliğe yol açacaktır. Sınırların kanunla belirlenmemesi yönüyle de Anayasa'nın kanunilik ilkesine aykırıdır. Aynı şekilde teklif bu yönüyle vergilerin yasallığı ilkesine de aykırıdır. Nitekim, Hazine ve Maliye Bakanlığına ancak şekli şartların düzenlenmesi için yetki verilebilir. Vergilere dair usul ve esaslar yalnızca kanunla belirlenir, aksi hâlde vergilerin yasallığı ilkesi ihlal edilmiş olacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum.

MADDE 2 - 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasına (7) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“8. 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında lisansa tabi faaliyetlerde bulunanlar ile bu madde uyarınca bandrol, pul, barkod, hologram, kupür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretleri kullanma zorunluluğu getirilen ürünleri imal veya ithal edenlerden; yeni işe başlayanlarda 10 milyon Türk Lirasına kadar, faaliyeti devam edenlerde 100 milyon Türk Lirasını geçmemek üzere bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının yüzde 1 'ine kadar, ayrıca bandrol, pul, barkod, hologram, kupür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretler verilmesinden önce bu ürünler nedeniyle hesaplanan özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi tutarının toplamına kadar, doğacak vergilerin tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla, 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yer alan menkul mallar hariç olmak üzere anılan maddede sayılan türden teminat almaya, mükelleflerin; faaliyet alanı, hukuki statüsü, mükellefiyet süresi, aktif veya öz sermaye büyüklüğü, çalışan sayısı, hakkında sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı, iş veya üretim hacmi ile ürün ve mükellef gruplarını ayrı ayrı veya birlikte dikkate alarak, teminatın; türünü, tutarını, verilmesi gereken zamanı, iadesi ile tamamlanmasına ilişkin hususları belirlemeye, teminat tutarını lisansa tabi faaliyetlerde lisans türleri itibarıyla farklılaştırmaya, bentte yer alan oran ve tutarları sıfıra kadar indirmeye ve iki katına kadar artırmaya, hangi hâllerde teminat aranılmayacağını ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye,”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde üzerinde Erhan Bey’in söz talebi var.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısa bir soru soracağım anlayamadığım için. Buradaki sorun, kaçak varsa onun bulunması mı, bulunduktan sonra verginin tahsil edilememesi mi? Yani kaçağı mı önlemeye çalışan bir madde bu? Kayıp kaçak bulundu fakat vergiyi tahsil etme yani teminatı yakma mı? İkincisi olması lazım normal şartlarda bakınca.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Aslında teminat uygulaması Sayın Başkanım, teminat uygulamasının her iki fonksiyonu da var yani sonuç itibarıyla özellikle bir faaliyetin yasal çerçevede götürülmesi için bir teminat alıyoruz. Bu teminat kaçak varsa onu temin eder, ikinci unsur...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu arada, ben atladım, affedersiniz, bir izah vermeniz gerekiyordu maddeyle ilgili zaten, bu vesileyle maddeyi de izah ederseniz memnun olurum.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, sanki söz verdiniz gibi oldu, kusura bakmayın.

O bakımdan, ilk defa hem akaryakıtta hem LPG’de hem tütün ve alkol ürünlerinde teminatlı bir sisteme geçiyoruz. Dedik ya birtakım vesilelerle riskli bir uygulama alanı gördük diye, bununla 10 milyonla 100 milyon arasında ilk başlayanlar ve devam edenlerle bir teminat gösteriyoruz ancak şöyle bir şey de yapıyoruz: Özellikle iyi çalışan, yasalara uygun çalışan kişilerde sıfıra kadar indirmeye ve bir anlamda mükellef bazlı çalışmaya da fırsat verecek bir düzenleme yapıyoruz Bakanlığa yetki vermek suretiyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben bir soru soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, Emine Hanım’a önce bir söz veriyorum.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben, 10 milyon Türk lirasına kadar olması; neden böyle farklı bir bedel belirlendi yeni işe başlayanlarda, sektörde yeni işe başlayanlarda, onu öğrenmek istiyorum.

Bu süreçte özellikle çok fazla şirketin de kurulup kapandığını düşünecek olursak yani kurulan bu şirketlerin hepsinin de piyasada belki de çok dürüst bir şekilde iş yapmayacak olabileceklerini de düşünecek olursak bu bedel düşük kalmıyor mu? Yani bunu neye göre belirlediniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim de bir sorum var. Bu sektörde de her sektörde olduğu gibi durumu iyi olanlar var, zor durumda olanlar var. Şimdi, zor durumda olanlara -ben aslında sektör temsilcisine de soruyorum- bu anlamda ilave bir yük de getireceksiniz veya diyelim ki geçmişinde bir hata yapılmış, öyle ya da böyle, hani bu, personelden kaynaklı olabilir, işletme sahibinden kaynaklı olabilir, bunları da kara listede değerlendirip yüksek teminat alacaksınız. Ben şunu merak ediyorum: Bu sektörde durumlar nasıl -sektör temsilcisi de söyleyebilir- kaç bayi bu anlamda büyük gruplara bağlı? Biliyorsunuz, burada da zincir bayiler sistemi var, belli karteller var, belli bölgelerde belli karteller

oluşmuş durumda. Kaçı zor durumda? Bu anlamda “Küçük oyuncuların ayıklanması, daha doğrusu sektör dışına itilmesi konusu bir sıkıntı yaratmayacak mı?” şeklinde sizlere ve sektör temsilcimize buradan sormuş olayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Mehmet Güzelmansur’un bir sorusu var.

Buyurun.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Benim sormak istediğim, şimdi, bu teminat, akaryakıt dağıtım şirketlerinden bir de artı bayilerden mi alınacak yoksa sadece dağıtım şirketlerinden mi? Yani bunun hangi lisans sahiplerinden alınacağını belirtmesi gerekir diye düşünüyorum. Akaryakıt bayilerinden alınacaksa zaten akaryakıt bayileri kâr marjlarının düşük olmasından dolayı sıkıntı içerisinde. Ben bunun sadece dağıtım şirketlerinden alınması gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sektörlerden de söz isteyenler var, onları da alalım, sonra teklif sahibine söz verelim.

Buyurun.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Tekrar saygıyla selamlıyorum Sayın Başkanım.

Bizim teklifimiz zaten bayiden alınmaması, dağıtım şirketinden alınması yönünde; başından beri bunu savunuyoruz.

İkincisi, bayiler sözleşme yaptığı dağıtım şirketleri dışında başka bir yerden yakıt alıp satılamazlar. Yani o yıllar içerisinde, kaç yıllık sözleşme yapmışsa o sözleşmeye sadık kalmalıdır. Yani bunun için de bayiden değil, dağıtım şirketlerinden teminat mektubu alınmasını doğru buluyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun; görüşünüzü ifade ettiniz.

Buyurun.

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – Efendim, bu maddede bir iki tane sorun var. Birincisi, buradaki teminat miktarının brüt satışlar üzerinden alınması yazılmış. Biliyorsunuz, bu sektörde faaliyet gösteren firmalar sadece akaryakıt alış satışı yapmıyorlar, başka işler de yapıyorlar. “Brüt satışlar” deyince atıyorum, adam, inşaat da yapıyorsa, başka şey de yapıyorsa hepsi bu teminata esas olacak. Bizim önerimiz: 5015 sayılı Kanun’daki gelir payında olduğu gibi lisansa tabi faaliyetten oluşan net satış üzerinden alınması. Bir de bu satışların içerisinde vergi de var biliyorsunuz; bu şekilde bir şey de var.

Bir şey daha eklemek istiyorum: Bir de efendim, 10 milyon TL’lik bir üst sınır konmuş yeni işe başlayanlardan. Bir dağıtım şirketi, imtiyazlı bir iş yapıyor tabiri caizse, 10 milyon TL’lik teminat bence azdır -Garı Bey’in sorusuna da cevap vermiş oluyorum- sektördeki düzeni, zaptırapta sağlamak istiyorsak bunun bence 10 milyon değil, 20 milyon olması gerekir. Derneğimizin görüşüdür.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yorumda bulundunuz, dediniz ki: “Dağıtım şirketleri başka işler de yapıyor.” Dağıtım şirketleri başka işler de yapıyor mu? Akaryakıt bayileri yapıyor ama dağıtım şirketleri yapıyor herhâlde.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Yapamıyor, Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, Ziya Bey, bu, bayiler için geliyor mu, teminat konusu?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Geliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bayilerle ciro üzerinden geliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, karşılıklı konuşmayalım, cevap verecekler.

Bir sektör temsilcimiz daha var, buyurun.

TÜRKİYE LPG DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ CEM ÖNCE – Sektör temsilcisi olarak görüş verilecek diye bekledik, 1’inci maddeyi o yüzden kaçırdık ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz talep edeceksiniz.

TÜRKİYE LPG DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ CEM ÖNCE – Siz sormadığınız için biz de sesimizi çıkaramadık yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizi onun için çağırdık buraya ama, talep edeceksiniz.

TÜRKİYE LPG DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ CEM ÖNCE – Şöyle söyleyeyim, 1’inciyle ilgili olarak şöyle bir konu var: Hizmetin yapıldığı anda düzenlemesi hakkı veriliyor ya Maliyeye... Şimdi, LPG sektöründeki otomasyon konusu, akaryakıtta göre daha geride yani hem istasyonlar için hem de şirketler anlamında. Eğer tanker yola çıkıp bir yere gittiğinde orada herhangi bir sıkıntı olursa şoförün bu sorunu çözmesi, anında fatura çıkması büyük bir sorun ve bundan dolayı şirketler sıkıntıya girebilir. En azından bu maddeye yani “anında değil de yirmi dört saatten az olmayacak şekilde” gibi bir şey eklenebilirse... Çünkü yani bir gün eğer Bakanlık “anında olacak” derse ve sektör buna hazır değilse bunun yerine getirilmesi madden ve manen çok zor olur; onu bir ilk önce ifade etmek istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu ikincil düzenlemeler için tavsiye ediyorsunuz herhâlde çünkü burada yetki veriliyor, değişik sektörler için farklı düzenlemeler...

TÜRKİYE LPG DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ CEM ÖNCE – Tabii, ben geç kaldığım için kabul edildi, geçti yani o yüzden belki...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Genel Kurula gelene kadar düzeltilebilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Esas detay yönetmelikte belli olacak da onun için söylüyorum.

TÜRKİYE LPG DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ CEM ÖNCE – O zaman, kayıtlarda bulunursa sevinirim Başkanım yani onu belirtmek istedim.

İkinci konu da 2’nci maddeyle ilgili. Şimdi, LPG, dar gelirlinin kullandığı bir ürün yani hem otogaz olarak hem de tüplü olarak baktığımız zaman. Şimdi, bu tür teminatların alınması, korkarım ki maliyet olarak son kullanıcıya yansıtılacak yani konuşulan rakamlar, buradaki teminatlar -şirketler için söylüyorum- “size”ına göre değişebilir ama yani buraya gelecek ek yükün, doğal olarak, bir maliyet olarak son kullanıcıya gitme ihtimali var. Lütfen, bu göz önünde bulundursun.

Bir de “muafiyet olacak” kavramı açıklanmış madde 2’de, yalnız 10 satırlık bir yazı bu, yani bunun biraz daha kısaltılıp anlaşılır olmasında fayda var. Yani ne olabilir bu? İşte “son üç yılda herhangi bir kamu borcu bulunmayan” gibi böyle daha net bir kavram konulursa... Yani “bu kişilerden ya da bu şirketlerden teminat alınmaz.” gibi daha net olabilir, daha faydalı olabilir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu bayiler, biliyoruz ki pek çok sektörde faaliyet gösteriyorlar.

Sayın Ziya Bey’e de soruyorum, dinlerse...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Her seferinde “dinlerse, dinlerse...” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, sorularla ilgili bilgi alıyorlar muhtemelen çünkü çok sayıda soru var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de soru soracağım.

Şimdi diyelim ki hem inşaat yapıyor hem marketi var, başka faaliyetler gösteriyor, yanında da akaryakıt. Bunu şunun için yaptığını da biliyoruz: KDV alıp verme meselesinde mahsuplaşmak için yapıyor. Bunu Gelir İdaresi Başkanlığımız üyeleri çok iyi bilir; KDV alacağını, vereceğini mahsuplaşmak için kullanıyor. Şimdi, burada, atıyorum, 1 milyar lira ciro yapmış, bunun üzerinden teminat almaya kalkarsanız... Diyelim ki 700 milyon lirasını akaryakıt dışı faaliyetlerden yürütmüş ama 1 milyar lira üzerinden teminat almaya kalkarsanız bir haksızlık olur. Burada bir regülasyona ihtiyaç var yani diyelim ki “Bu işi yapanların cirosunun şu kadarı mutlaka yüzde 50’sinden fazlası akaryakıttan oluşur.” diye. Bu regülasyon olmadan... Diyelim ki cirosunun yüzde 10’unu akaryakıt oluşturuyor ama siz yüzde 100’ünden teminat alacaksınız. Burada bir sıkıntı yok mu, görmüyor musunuz ve sorunlarla ilgili ne düşünüyorsunuz bu KDV mahsuplaşması ve diğer konularda rekabet açısından?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sorulara cevap vermek üzere teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, şimdi, burada, bu sektördeki aktörlere ilave mali bir yük geldiği kesin, net yani bunu görüyoruz ama getirirken bunun gerekçeleri var. Tabii, bu teminat olarak... Büyük oranda da teminat mektubu kullanacaklardır, bunun belirli bir maliyeti olacaktır ancak özellikle hem ilk işe başlayanlardaki 10 milyona ilişkin hem de 100 milyona yüzde 1 ciroya kadar olan kısımda Bakanlığa yetki vermek suretiyle, aslında kategorik olarak ikincil bir düzenleme yapmak suretiyle bu kategoriye giren firmaların oranları ve miktarlarını belirlemiş olacak yani farklı kategorilerde mükellef belirleyerek buraya girecek ve maliyetleri bu anlamda minimize edecekler; bunu çok konuştuk.

İkincisi, özellikle maliyetlerin yansıtılması konusu zaten EPDK... Perakende fiyatlarını da siz belirliyorsunuz değil mi eşelmobile göre?

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER – Eşelmobile göre şuanda biz belirliyoruz.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Eşelmobile göre belirlediği için orada aktörlerin elinin çok güçlü olduğu gözüküyor. Sonuçta burada bir düzenleyici kurum var onu düzenleyecek ve denetleyecek.

Şeyi ayırma konusu, yani akaryakıt faaliyetinden elde ettiği gelirle diğerini ayırma konusu. Zaten dağıtıcılarda farklı bir faaliyet yapamayacağı için orada sıkıntı yok ama istasyon sahiplerinde var. Bunu da çalışmalarımızda uzun uzun müzakere ettik, tartıştık, Maliye Bakanlığımız bu konuda bir şey söyleyecektir. Bunun ayrılmasında sıkıntı olacağını ifade ettiler ve o yüzden bunu komple aldık. İsterseniz, bunu detaylandırmak ve ayırmak mümkünse müzakere edilebilir ama Bakanlığın görüşünü arzu ederseniz bir alalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, Bakanlığı dinleyelim. Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, onu uzman arkadaşlar açıklayacaklar ama benim bir konuya verilerle açıklık getirmem gerekiyor. Şu, akaryakıt firmalarından teminatların yüzde 1’i neye tekabül ediyor, büyüklük açısından bir bakmak lazım buna. 2020 yılı ortalama brüt satış tutarları üzerinden yapmış olduğumuz çalışmada, cirosu yüksek olanların, dağıtıcı firmalar açısından cirosu yüksek olanların ortalamalarını aldık. 2020 yılı brüt

satış tutarları 72,7 milyar. Ciro su yüksek olanlarda 72,7 milyarlık bir ortalama var. Bundan ne kadar teminat alınacak? Eğer, yüzde 1'i alınmış olsaydı 727 milyona denk gelecekti ama en fazla 100 milyon denildiği için bundan 100 milyon teminat alınacak. İkinci kategoride, orta büyüklükte ciro su olan yine dağıtıcı firma. Orta büyüklükte olanların ciro su da 3,1 milyar. Yani 3 milyar civarında. Bunun teminat tutarı da 30 milyonluk bir teminatı var yaklaşık olarak. 30 milyonluk bir teminat var ama brüt satışı 3 milyar olan orta büyüklükteki bir dağıtıcı firma için. Düşük ciro su olan dağıtıcı firmaların, yine 2020 verilerini, ortalama brüt satışları esas almak suretiyle 23 milyon 620 bin TL'lik bir ortalama brüt satışı var. Bundan da 236 bin liralık teminat alınacak, 236 bin lira.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, bir de bayiler kısmı var, mesela “Küçük bayiler ne olacak?” diye. Bunların ortalaması da 51 bin lira civarında. Sadece 516 lira bunlardan teminat alınacak. Sadece 516 lira teminat alınacak ki buna rağmen alınan yetki üzerinden uyumlu mükelleflerden hiç teminat alınmayabilecek, teminatlar yine usul ve esasları yerine getirmek kaydıyla çok düşük tutulabilecek. Dolayısıyla, ciroya baktığımızda ciroya göre en yüksek 100 milyonun bir anlamı var, altına ise herhangi bir sınırlandırma yapılmamış durumda. Dolayısıyla en düşük 0'a kadar verilen yetki üzerinden değerlendirilecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şu, teknik cevap verecek arkadaşımız kim acaba? Gelir İdaresi Başkanımız mı? Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Özellikle bayilerle ilgili durumda bu, gündeme geldi. Şimdi, bunun ayrılmasına yönelik bir düzenleme yapılabilirdi belki ama demin Sayın Vekilimizin de söylediği gibi zaten bu akaryakıt istasyonlarının çok az bir kısmı bu istasyon faaliyetinin yanında diğer faaliyetlerde bulunabiliyor ve bu faaliyetlerde de bu istasyonundan çıkan, belki KDV'leri ödememek için indirilecek KDV yaratacak bir sektörü yanına koyabiliyor veya işte, farklı gerekçelerle yapabiliyor ve az sayıda var. Bir de ikincisi, bu muhasebe kayıtlarında mesela şey çok gündeme gelmişti, bu başka iş yapmaktan daha ziyade... Mesela gayrimenkul satışı yapabilir. Yani bir gayrimenkulü vardır, satabilir. Bu tartışmalarda hep... Tabii, bunun muhasebeleştirilmesinde bazı yanlış muhasebe kaydı yapılabilir veya kendisi teminat verirken o muhasebeden bunu doğru çıkartmaz, bu sefer teminat rakamı yanlış olur. Yarın öbür gün inceleme olduğunda, işte, teminatı az vermişsin, çok vermişsin, geriye yönelik işlem olabilir. Sınırlı sayıda bu tip faaliyetler olduğu için hiç bu karışıklıklara sebebiyet vermeden brüt cirodan gidelim, olay net olsun diye düşündük. Zaten farklı iş yapanlar da varsa onu bazı düşüncelerle yapmışlardır, onlar da artık bu yüke katlansınlar diye bir karar verildi Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Süleyman Bey...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – 2'nci madde hakkında...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde hakkında bitirmiştik ama size söz verelim kısaca.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, tabii, biraz önce Mehmet Güzelmansur Vekilimiz dile getirdi ama tekraren kayıtlara girmesi bakımından birkaç cümle kurmak istiyorum.

Tabii, teklifin 2'nci maddesiyle ÖTV ve KDV'nin tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla mali teminat isteme yetkisi veriliyor anladığımız kadarıyla. Petrol Piyasası Kanunu ve 2/3/2005 tarihli 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında "lisansa tabi faaliyette bulunanlar" ifadesinin kapsamı oldukça geniş. Bu kapsam, akaryakıt dağıtım şirketlerini, madeni yağ üreticilerini, LPG dağıtım şirketlerini, akaryakıt bayilerini, LPG otogaz bayilerini, tüp üreticilerini, akaryakıt taşıyıcılarını, LPG taşıyıcılarını ve benzeri pek çok sektörü kapsamaktadır. Bu düzenlemeden murat bu mudur yoksa kapsamın genişliği öngörülemedi midir, bu sorgulanmalıdır. Burada, akaryakıt kaçakçılığıyla mücadelede teminat kapsamına akaryakıt ve LPG dağıtım şirketleri ile madeni yağ üreticilerinin alınması yeterlidir. Aksi hâlde, akaryakıt kaçakçılığına dâhil olamayacak sektörlerin de kapsama alınması bu sektörlerde faaliyet gösterenleri ciddi anlamda zorlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bir de buraya gelmeden önce birçok vatandaşımız da bizleri aradı, muhtemelen sizleri de aramıştır. Vatandaşlarımız özellikle borç ve idari para cezalarıyla ilgili düzenleme talep ediyor Sevgili Başkanımız.

Bu Komisyonda 11/11/2020 tarihli ve 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'u görüştük ve sonra da bu kanun yürürlüğe girdi. Ancak bu kanun işleyişte amacına ulaşmadı. Nasıl mı? 7256 sayılı kanun 31/8/2020 tarihini baz alarak vergi sigorta primleri ve diğer amme alacakları ile idari para cezalarına ilişkin borçları yapılandırma kapsamına almıştır. Kısacası, bu, bir borçları yapılandırma kanunuydu. 30 Aralık 2020 tarih ve 31350 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla yapılandırmaya başvuru ve yapılandırma kapsamındaki borçların ilk taksit süresi bir ay uzatılmıştı. Bu karara göre yeniden yapılandırma için son başvuru tarihi 31 Aralık 2020'den 31 Ocak 2021'e uzatıldı. Yapılandırma sonrası 31 Ocak 2021 tarihinde gerçekleştirilecek vergi borçlarına ait ilk taksit ödemeleri ise 1 Mart 2021'e ertelenmişti. Vergi borçlarına ait 2'nci taksit ödemeleri ise 31 Mart 2021 tarihinde son bulmuştu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, Sayın Vekilim, bu, maddeyle alakalı bir husus değil.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Değil, bitirmek üzereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir zahmet.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Talep vardı bu konuda, müsaade ederseniz.

Teşekkür ediyorum.

Sigorta primlerine ait ilk taksitin son ödemesi ise 31 Mart 2021, 2'nci taksitin son ödemesi ise 30 Nisan 2021 olacak şekilde düzenlenmişti. Ayrıca, 7256 sayılı Kanun'a göre yapılandırmadan yararlanmaya devam edebilmek için ilk 2 taksitin eksiksiz ve süresinde ödenmesi şartı vardı. 7256 sayılı Kanun'un gerekçesi "Kanunun amacı tüm dünyayı etkisi altına alan coronavirus salgınının istihdam üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması, salgın nedeniyle işçi ve işverenler üzerinde oluşan yükün sosyal devlet ilkesi gereğince paylaşılması ve giderilmesi." şeklinde belirtilmişti. Ancak vergi borçlarının ilk taksitinin 1 Mart 2021 tarihinde, vergi borçlarına ait 2'nci taksit ile sigorta primlerine ait ilk taksit ödemelerinin de 31 Mart 2021 tarihinde yapılacak olması vatandaşlarımızın Mart 2021 ayında 3 adet taksit ödemesini zorunlu kıldı. 2021'in Mart ayında yapılandırmaya ait bir taksit ödeniyor, üst üste gelerek, pandeminin ekonomik zorluklarıyla boğuşan birçok vatandaşımızın bu tarihlerde ödemelerini yapmaları mümkün olmamıştır. Üst üste ödemeleri gelen ve zamanında ödemelerini yapamayan vatandaşlarımız, ilk 2 taksitin eksiksiz ve süresinde ödenmesi şartını ihlal etmiş olmaları nedeniyle 7256 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanma haklarını kaybetmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bitiriyorum.

Bu nedenle, 7256 sayılı Kanun kapsamındaki yapılandırmalarının ilk 2 taksitini zamanında ödeyemeyen vatandaşlarımızın kanun hükümlerinden yararlanmaya devam edebilmeleri için, vatandaşlarımızın ilki 2 taksitlerini ödeyebilmelerine imkân tanınması, mağduriyetlerini kısmen de olsa ortadan kaldıracaktır. Buradan bir çağrı yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – 2256 sayılı Kanun kapsamındaki yapılandırmanın ilk 2 taksitini zamanında ödeyemeyen vatandaşlarımızın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Meramınız anlaşıldı zannediyorum.

Sağ olun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - ...ödeyemedikleri 2 taksit ödemeleri için bir düzenleme yapılmalıdır.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Mükerrer 257 nci maddenin birinci fıkrasının (8) numaralı bendi uyarınca getirilen zorunluluklara uymayanlara, (1) numaralı bentte yer alan tutarın 10 katından az ve 1 milyon Türk Lirasından fazla olmamak üzere, bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının binde 3'ü tutarında özel usulsüzlük cezası kesilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Başkanım, burada hüküm çok açık. Biraz önce öngördüğümüz, teminatı vermeyenlere özel usulsüzlük cezası getirdik, bir önceki dönemin yüzde 3'ü nispetinde ve 25.000'le 1 milyon TL arası.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Arı'nın söz talebi vardır.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, burada akaryakıt istasyonlarına da teminat koşulu getirildiğine göre, özellikle şu an faaliyette bulunan tüm akaryakıt istasyonlarının bu teminat koşulunu bir anda yerine getirebilmesi mümkün olmayabilir. Dolayısıyla özellikle ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşulları da dikkate alarak, ticaretin sıkıntısını, tarımın içinde bulunduğu durumu da özellikle dikkate alıp istasyonların bu teminat konusundaki durumları daha dikkatle ele alınmalı. Yoksa aksi hâlde zaten sıkıntılı olan iş yerleri bu nedenle daha da sıkıntılı hâle gelecek ve iş yerlerini belki de kapatmak zorunda kalacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Cevap vermek üzere teklif sahibine söz veriyorum.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Başkanım, bu ikincil düzenlemeyle belirlenecek. İkincil düzenlemede, arkadaşlarla da konuştuk, bir geçiş süreci öngörülecek; sektörle de bu konuşulacak.

Sağ olun efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesine (c) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ç) Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetkilendirilmediği halde, ödeme kaydedici cihaz mührünü kaldıran, donanım veya yazılımını değiştiren veya yetkilendirilmiş olsun ya da olmasın ödeme kaydedici cihazın hafıza birimlerine, elektronik devre elemanlarına veya harici donanım veya yazılımlarla olan bağlantı sistemine ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol ve denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemlere fiziksel veya bilişim yoluyla müdahale ederek; gerçekleştirilen satışlara ait mali belge veya bilgilerin cihazda kayıt altına alınmasını engelleyen, cihazda kayıt altına alınan bilgileri değiştiren veya silen, ödeme kaydedici cihaz veya bağlantılı diğer donanım ve sistemler ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol ve denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemler tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına elektronik ortamda iletilmesi gereken belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyen veya bunların gerçeğe uygun olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenler üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. “

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde söz talebi ve önerge yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 213 sayılı Kanunun 367 nci maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“359 uncu maddenin (ç) fıkrasında yazılı suçların işlendiğinin inceleme sırasında tespiti halinde incelemenin tamamlanması beklenmeksizin, sair suretlerle öğrenilmesi halinde ise incelemeye başlanmaksızın Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları tarafından bu tespitlere ilişkin rapor düzenlenir ve rapor değerlendirme komisyonunun mütalaasıyla birlikte keyfiyet Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir. Kamu davasının açılması için incelemenin tamamlanması şartı aranmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde 5 üzerinde bir adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Erhan Usta

Ankara

Samsun

ERHAN USTA (Samsun) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin bu maddesiyle; Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesinin (ç) fıkrasında yazılı suçların işlendiğinin inceleme sırasında tespiti hâlinde incelemenin tamamlanması beklenmeksizin cumhuriyet başsavcılığına bildirilmesi ve incelemenin tamamlanması beklenmeden kamu davasının açılabilmesi amaçlanmaktadır.

Anayasa'nın 2'nci maddesi hukuk devleti, 36'ncı maddesi ise savunma ve adil yargılanma haklarını ayrı ayrı güvence altına almıştır. İsnat edilen suçun somut delillerle tespit edilmeden yargılamanın başlaması hukuk devleti ile savunma ve adil yargılanma haklarının açık ihlalidir. Anayasa'nın 5'inci maddesinde devletin temel amaç ve görevleri sayılmıştır. Buna göre devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmayı, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamayı kendine amaç edinmiştir. İdari cezalarda da Türk Ceza Kanunu'na hâkim temel ilkeler geçerlidir. Teklif bu yönüyle de Anayasa'nın 5'inci maddesine aykırıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Direkt önergeye geçtiniz, değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebi olmayınca direkt önergeye geçtim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir telefon geldi de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir sonraki maddede de ifade ederseniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha maddeyi oylamadınız ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyi oylamadık, doğru.

Buyurun, peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, Sayın Başkan; hani ben örnek verdim ya Şener Şen ve İlyas Salman'la ilgili madde. Bu maddede bir ceza öngörüyor ve hapis yatacak. Ben eminim ki bu şekilde geçerse bize iki yıl sonra, üç yıl sonra yeniden gelecek, “Çok mağduriyetler var, hak etmeyen kişiler hapse girdi.” diye belli bir şekilde yeniden düzenleme gelecek.

Ben Ziya Altunyaldız'a soruyorum: Şimdi, bu maddeyle gerçekten... Şimdi, düşünün arkadaşlar, bu kadar büyük bir kâr var ortada...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bu madde o değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben o zaman özür diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Oraya geldiğimizde...

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 3 üncü maddesine on birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bu Kanuna göre dağıtıcı, ihrakiye teslimi ve bayilik lisansları ile Kurum tarafından belirlenen diğer lisans türlerine ilişkin olarak lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresi uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şarttır. Lisans sahiplerinin vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair bilgiler, Kurum tarafından Gelir İdaresi Başkanlığından temin edilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığının görüşünü alarak belirlemeye Kurum yetkilidir.

Kurum lisans sahipleri için bayilik teşkilatı oluşturma ve asgari satış miktarı sağlama şartları da dâhil olmak üzere teknoloji, kalite, güvenlik, hizmet ve teşebbüsün sürdürülebilirliğine ilişkin olarak teknik, ekonomik kriterler ve özel şartlar belirleyebilir. Belirlenen kriter ve şartları sağlayamayanların lisansı sona erdirilir. Bu fıkrada yer alan hususlara ilişkin düzenlemeler Kurumca çıkarılan yönetmelikle yapılır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat alalım öncelikle.

Buyurun lütfen.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, şimdi, biraz önce konuşmalarımızda da müzakere etmiştik ve bu çerçevede bir önerge de sunulmuştu. Bu kapsamda şimdi, bazı arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi, evet, vergi borcunun ödenmesi gerçekten sadece yasal düzenlemelerle yapılmaz, aynı zamanda iklimin de buna destekli olması lazım. Diğer taraftan, şu anda sektörün böyle bir düzenlemeye ihtiyacı olduğu konusunda hem sektör temsilcileri hem kurumlarla yaptığımız toplantıda buna mutabık kaldık ve şu an itibarıyla bu çalışmayı önergeyle hem vergi borcu hem de SGK borcu şeklinde genişletmiş olduk.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Madde hakkında söz talepleri vardır.

Kamil Sındır Bey’e söz veriyorum, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben aslında tümü üzerindeki konuşmamda da bahsetmiştim. Madde üzerinde kısa bir özet de yaparak belirtmek istiyorum. Bu tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla belirli işlemlerde lisans sahiplerinin vergi dairesine borcunun bulunmaması şartı, özellikle bazı bayilerin, kırsalda özellikle de faaliyet gösteren bazı bayilerin zor durumda kalmasına neden olacak. Özellikle de çiftçinin mazot aldığı bayilerin çiftçinin hasat sonrası eline para geçtiğinde yapacağı ödeme üzerinden, motorin kullanması nedeniyle veresiye yaptığı alışlar üzerinden bayinin bu noktada üreticiden alamadığı parayı... Bayi vergi borcunu nasıl ödeyecek? O nedenle, bayi bunu ödeyebilmek için dolayısıyla doğrudan geriye çiftçiden bu parayı ödemesini talep edecek ki bu da çiftçiye başka bir kanaldan bir kredi veya hatta daha da ileriye gideyim, tefeci ve benzeri başkalarından bu borcu en azından ödeme durumu gibi bir mağduriyet yaratabilir. Böyle bir sıkıntı var kırsaldaki özellikle küçük bayiler üzerinde. Bunun dikkate alınmasını özellikle bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Teklif sahibi veya uygun göreceği bir arkadaşımız cevap verebilir bu hususta.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir soru soracağım Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu arada Garo Bey de bir soru soracak, onu da alalım.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ziya Bey, size şunu soracağım tekrar: Aynı şekilde, bu bayiler çok çeşitli sektörlerde faaliyet gösterebiliyorlar, cirolarının büyük bölümü başka sektörlerden olabiliyor ve diyelim ki o sektör zora girdiyse burada da borcunu ödeyemez yani cirosunun önemli bölümünü oradan sağlıyorsa veya gelirinin kurumlar vergisini, diğer vergileri oradan ödemesi gerekiyorsa. Sonra giren bayiler söz konusu olabilir. Bunu değerlendirdiniz mi yani bu sektörde kaynaklanan ciro boyutuyla mı değerlendirmek gerekir, aynı şekilde bunu soracağım. Topyekün değerlendirmek yerine

de bu regülasyona sektörün gitmesi konusunda bir şey yapamaz mıyız? Yani bu işi yapan bu işi yapsın veya cirosunun önemli bölümü buradan oluşsun diye bir regülasyona gitmek lazım. Aksi takdirde ciddi sıkıntılar yaşanabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Ziya Bey, siz veya uygun göreceğiniz bir arkadaşımız cevap verebilir.

Buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Başkanım, demin de konuştuk bunu, Gelir İdaresi Başkanımız da aslında Garo Bey’in olmadığı bir anda bunun cevabını verdi. Gerçekten ayrılması, muhasebeleştirilmesi zor bir sistem olarak ifade ediliyor ve arzu edilenin de aslında bu alanda iş yapanın bu alanda yapmasının olduğu, belki bunun doğal bir ayrıştırma ve uzmanlaşma getirebileceği ifade ediliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Geçiş sürecinde...

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Geçiş sürecini arkadaşlar ikinci düzenlemede düzenleyecekler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, aynı mahiyette 2 adet önerge vardır...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sektörün talepleri var.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Tamam.

Buyurun lütfen.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Sayın Başkanım, biz bu maddeyi savunuyoruz ama şu şekilde: Eğer bayi idari para cezası yemiştir... Burada amaç kayıt dışılığı, kaçığı önlemek değil mi? Vergi kaçakçılığını önlemek. Şimdi bunu önlemeye çalışırken de bayileri, iş insanlarını cezalandırmak gibi bir şeye geldik şu anda. Biz diyoruz ki: Eğer bayi idari para cezasına çarptırılmışsa, kayıt dışı veya kaçakla ilgili bir ceza yemiştir, bunu ödememiştir bu kanun uygulansın ama normal ticaretinde zor duruma düştüğü dönemde vergi borcu varsa bu yaptırım uygulanmasın. Teklifimiz bu dur efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İki söz talebi daha var.

Buyurun.

TÜRKİYE LPG DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ CEM ÖNCE – Sayın Başkanım, bu vadesi geçmiş borç acaba “kesinleşmiş” olarak altı çizilebilir mi? Yani çok geniş bir tanımlama bu. “Kesinleşmiş” diyebilir miyiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soru olarak bunu alıyoruz.

TÜRKİYE LPG DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ CEM ÖNCE – İkincisi de “Ekonomik kriterler ve özel şartlar belirleyebilir.” deniyor. Şimdi bu “özel şartlar” ibaresi çok geniş bir ibare ve bu ibareye istinaden lisans iptali söz konusu, bunun biraz netleştirilmesi lazım yani “Bu kuruma kanunun kendisine verdiği yetki sınırları dâhilinde...” gibi bir ibare olması lazım çünkü özel şartlar her yere doğru gidebilir ve bu sektörü çok ciddi anlamda sıkıntıya sokabilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Bir söz talebi daha var sektörden.

Buyurun.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU TEMSİLCİSİ AV. SELEN YILDIRIM – Tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Biz de Petrol Ürünleri İşverenler Sendikasının görüşlerini destekliyoruz. Aynı şekilde, bayilik lisansına sahip olan işletmelerin kaçak ve kayıt dışı uygulamalar dışında, bunlar dışında alınacak cezaların uygulanmamasını öneriyoruz efendim.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, teklif sahibi veya uygun görülen bir arkadaşımız cevap verirse bu sorulara...

Ziya Bey, Gelir İdaresi Başkanımız mı, siz mi, kim cevap verir?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Başkanım, Bekir Bey’e söz verelim, o cevap versin teknik olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, Gelir İdaresi Başkanımıza söz veriyorum.

Buyurun Bekir Bey.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Sayın Başkanım, “Çiftçilerin ödemeleriyle alakalı sıkıntı çıkıp o zaman bayi de ödemekte güçlük çekebilir.” durumundan bahsetmişti sayın vekilimiz. Şimdi, tabii, bizim münferit durumları çözmeye yönelik genel kanundan gelen yetkilerimiz var. Yani mükellefler zor durumda kaldıklarında tecdit, taksitlendirme talebinde bulunuyorlar ve taksitlendiriyoruz borçlarını. Tabii, borç taksitlendirildiği zaman vadeye bağlandığı için artık o, borçlu gözüküyor. Yani mesela, bir müteahhit ihaleye girerken de “Borcu yoktur.” kâğıdı istenir ama borç taksitlendirildiğinde biz ona “Borcu yoktur.” kâğıdı veririz, ihalesine girer. Bu tip yani normal, düzenli çalışan bir bayi gelip bizden taksitlendirme istediği zaman taksitlendirme yaptığımızda o borçla ilgili onun münferit sorununu çözmüş oluruz, burada münferit bir sıkıntı yaşanmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Belirsizlikler olabilir.” gibi sektörden bir şey geldi. “Bu ikincil düzenlemelerde kesinleşmiş vade alacağı mı?” diye bir soru geldi.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Zaten vadesi geçtiği zaman kesinleşmiş olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Vadesi geçmişse zaten kesinleşmiştir.” diyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Bu düzenleme yapılmadan yani bir tebliğ yapılmadan bu konuda bu madde yürürlüğe girmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkincil düzenleme, tebliğ şeklinde bir düzenleme yapılacaktır.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – İkincil düzenleme aşamasında da biz bütün sektör temsilcileriyle, EPDK’yle beraber oturup tek tek üzerinden geçeceğiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam. Burada özellikle bu önemli. Akif Hamzaçebi de bu sabah güzel bir öneride bulundu gerçekten “Bürokratken farklı bakıyorduk, şimdi farklı bakıyoruz.” dedi. Biz de genel olarak bunu talep ediyoruz. İkincil düzenlemeler de kanunun ruhuna, maksadına uygun olmalı ve sektör temsilcileriyle mutlaka istişareler yapılmalı diye ben de altını çizmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, teklif sahibine söz veriyorum.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) - Kısa bir şey ifade etmek istiyorum. Buradaki lisans yenilemeler istasyonlar için on iki yılda, dağıtıcılar için on beş yılda bir oluyor. Dolayısıyla her yıl bu sürekli yenilenecekmiş ve vadesi geçmiş borcu varmış gibi, sürekli “check” edilecekmiş gibi bir kanaat oluştu, böyle değil aslında dolayısıyla bunun periyotları var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, aynı mahiyette 2 adet önergemiz vardır, okutup işleme alacağım ama ondan önce bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Vekilim.

ÖZKAN YALIM (Uşak) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, kanun teklifini getiren sayın vekil arkadaşımıza da Sayın Bakanımıza da sormak istiyorum. Lisans sahipleri için bayilik teşkilatı oluşturma ve asgari satış miktarı belirleme yetkisinin kurumda değil kanunun içeriğinde belirlenmesi gerekir. Şu anda 60 bin ton satış taahhüdünü yerine getiremeyen dağıtım şirketi mahkeme yoluyla ya da başka bir şirket kurarak tekrar lisans almakta, diğer bir deyişle de getirilen bu şartı deliyor. Bununla ilgili ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Kim cevap verecek?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – EPDK Başkan Yardımcımız var Yılmaz Bey, o cevap versin Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – EPDK Başkan Yardımcımız Yılmaz Bey, buyurun lütfen.

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER - Teşekkür ederim, sağ olun Sayın Başkanım.

Şimdi, kanuna eklenen 13'üncü fıkra ile beraber özellikle bayilik teşkilatını oluşturma ve asgari satış miktarıyla ilgili şey, bizim özellikle hassasiyetle üzerinde durduğumuz şey. Kanuna baktığımız zaman, 60 bin ton satma yükümlülüğünü lisans aldıktan sonra bir sene sonra yerine getiremeyen firmaları... 20 bin ton satan var, 30 bin ton satan var, biz kanuni yükümlülükten dolayı, onları, iptal etmek durumunda kalabiliyorduk. Fakat biz firmalar oyuna girdikten sonra 60 bin tona ulaşmaları için kademeli olarak bunları büyütmemiz gerektiğine inandık ve dedik ki burada 60 bin ton olunca elimiz ayağımız birbirine karışıyor; artı, insanların lisanslarını iptal etmek zorunda kalıyorsunuz. Lisansı iptal ettiğiniz zaman da her ortamda “Siz büyük firmaları koruyorsunuz, küçük, yerli ve milli firmaları korumuyorsunuz.” ithamlarıyla karşı karşıya kalıyoruz. Biz bundan dolayı en azından on beş yıllık bir dağıtım lisansı olan firmanın on beş yıllık süre içerisinde kademeli olarak 60 bin tona istikrarlı şekilde gitmesini arzu ediyoruz. Diğer taraftan, bayi teşkilat sayısıyla ilgili olarak da bizim belirlemiş olduğumuz bayi sayılarını... Bazı dağıtım firmaları var ki bir masa dört sandalyeden ibaret, bazı dağıtım firmalarımız da var ki depoları var, bir sürü tesisleri var; biz onlar arasında da en azından sektörde kalıcı, yatırımı olan firmalarda bayi teşkilatını oluşturma ile ilgili kademeli bir iyileştirme yapmayı düşünüyoruz Sayın Başkanım.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi önergelere geçiyoruz.

Aynı mahiyette olan 2 önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin çerçeve 6'ncı maddesiyle 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 3'üncü maddesinin on birinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenmek istenen on ikinci fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu Kanuna göre dağıtıcı, ihrakiye teslimi ve bayilik lisansları ile Kurum tarafından belirlenen diğer lisans türlerine ilişkin olarak lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresi uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idarî para cezası borcu ile vergi dairelerine 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şarttır. Kurum tarafından lisans sahiplerinin vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair bilgiler Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumundan temin edilir. Kurum bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir.”

Cemal Öztürk

İbrahim Aydemir

İsmail Güneş

Giresun

Erzurum

Uşak

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Bülent Kuşoğlu

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Ankara

İstanbul

Muğla

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeler üzerinde söz talebi olan?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, 5015 sayılı Kanun kapsamındaki dağıtıcı, ihrakiye teslimi ve bayilik lisansları ile kurum tarafından belirlenen diğer lisans türlerine ilişkin olarak lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresi uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idari para cezası borcu bulunmaması şartı da getirilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer önerenin gerekçesini de okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu ilk fıkrada yapılan değişiklikle, Sosyal Güvenlik Kurumuna ait alacaklarla ilgili olarak Sosyal Güvenlik Kurumundan bilgi alınması ve diğer uygulama ile esaslarıyla ilgili olarak yine Sosyal Güvenlik Kurumundan görüş alınmasına olanak tanınmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynı mahiyette olan ve gerekçelerini okuttuğumuz önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, maddeye geçmeden kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Önergelerimiz oluyor, malum. Önergeler madde esnasında dağıtılıyor, ancak yetiştiriyor. Az önce bizim önerge oylanmıştı, hâlâ önerge dağıtılıyordu; bunları toplu olarak dağıtalım. Mesela bizim yeni madde ihdasımız var, hiç kimse yeminli gelmiyor buraya, arkadaşlar makul görürlerse benimseyebilirlerse önergemize destek vermek isteyebilirler. Yeterince çalışma süresi verilmesi açısından bütün önergeler dağıtılsın istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İyi olur.

ERHAN USTA (Samsun) – Genel Kurulda filan da o şekilde yapılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karışmasın diye yapıyorlarmış ama öyle genel bir anlayış birliği varsa yapabiliriz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama böyle de hiçbir faydası yok, sadece laf olsun diye oluyor. Mesela bizim önerge Sayın Altunyaldız’ın önüne oylandıktan sonra geçti, niye böyle bir şey olsun? Belki de arkadaşlar veya AK PARTİ Grubundan, MHP Grubundan arkadaşlar da makul görebilirler. Bunu bir şey yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dağıtım arkadaşlar, tamam.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi 7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 5015 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin altıncı fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler ve mevcut beşinci cümlesine “dağıtıcılara” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yetkilendirilen tüzel kişilere” ibaresi eklenmiştir.

“Dağıtıcı lisansı sahibi, Kurumca yetkilendirilen tüzel kişiler aracılığı ile denetim sistemini kurar ve uygular. Denetim sistemini kuracak ve uygulayacak tüzel kişilerde aranacak idari, mali ve teknik şartlar ile bu tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri Kurum tarafından belirlenir. Denetim sisteminin kurulması ve uygulanmasına ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden lisans sahibi ile Kurumca yetkilendirilen tüzel kişiler müştereken sorumludur.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde üzerinde söz talebi ve önerge yoktur.

Bir sektör temsilcisinin görüşü var.

Buyurun.

PETROL SANAYİ DERNEĞİ TEMSİLCİSİ SERKAN BEREKET – Teşekkürler Başkanım.

Maddeye genel olarak katılmakla beraber bir detay paylaşmak istiyoruz. Burada, denetim sistemi, bayi otomasyon sistemini kapsıyor ama denetim sistemi içinde hem dağıtım şirketi lisanslarının hem de bayi otomasyon sistemi şirketlerinin kapsandığı bir durum var. Maddede -yoruma açık bırakılmaması adına ben özellikle kayıtlara geçmesini istedim- “denetim sistemi” değil de “bayi otomasyon sistemi” olarak geçmesi daha doğru olacaktır aslında çünkü dağıtım şirketlerinin sorumluluğu devam etmeli ve bayi otomasyon şirketleri de EPDK tarafından yetkilendirilmiş tüzel kişiler olarak onların da sorumlu olması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 5015 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına beşinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Dağıtıcılar, herhangi bir dağıtıcıdan aldıkları akaryakıtı başka bir dağıtıcıya satamazlar.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerge yok, söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 5015 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına (ğ) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“h) Denetim sistemini usulüne uygun olarak kurmak ve uygulamak üzere yetki verilen tüzel kişilere, yükümlülüklerini yerine getirmemeleri hâlinde dağıtıcı lisansı sahibine (ç) bendi uyarınca uygulanan cezanın onda biri uygulanır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sektör temsilcilerinden, STK’lerden bir söz talebi var.

Buyurun.

TÜRKİYE AKARYAKIT BAYİLERİ PETROL VE GAZ ŞİRKETLERİ İŞVEREN SENDİKASI BAŞKAN VEKİLİ MURAT BİLGİN – Başkanım, bizim burada isteğimiz “Onda biri uygulanır.” değil, dağıtıcıyla aynı cezanın uygulanmasını talep ediyoruz çünkü bir dağıtıcı zaten kötü niyetliyse bunu otomasyon şirketi olmadan yapamaz. Daha önceki operasyonlarda da gördük, mesela bu silicilerden önceki, Kocaeli’deki operasyonda otomasyon şirketinin serverı Hollanda’da çıktı. Dolayısıyla, bu insanların da aynı şekilde cezalandırılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşünüzü ifade ettiniz.

Şimdi, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3572) esas sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 9’uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 9- 5015 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına. (ğ) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“h) Denetim sistemini usulüne uygun olarak kurmak ve uygulamak üzere yetki verilen tüzel kişilere, yükümlülüklerini yerine getirmemeleri hâlinde dağıtıcı lisansı sahibine (ç) bendi uyarınca uygulanan cezalar uygulanır.

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

İstanbul

Muğla

Konya

Bülent Kuşoğlu

Ankara

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sormak istedim, ben piyasayı çok iyi bilmiyorum. Şimdi “Dağıtıcılar, herhangi bir dağıtıcıdan aldıkları akaryakıtı başka bir dağıtıcıya satamazlar.” diyoruz. Nereden alındığı, ne zaman alındığı önemli, ne kadar olduğu önemli. Yani bugün alıyorsun, bir hafta sonra, bir ay sonra bir başkasını veriyorsun. Bu, hangi süre içerisinde geçerlidir? Yani “Oradan aldığını başkasına satamazsın.” Ne demektir? Onu uygulamada nasıl tespit edecek? Bunu bir hafta içerisinde mi satamayacak ya da onun satılıp satılmadığı nereden belli olacak? Bunlar şimdi aklımıza geldi. Nasıl tespit yapılıyor uygulamada? Onu sormak istiyorum. Yani laf olarak, mantık olarak doğru ama bunun uygulaması nasıl?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – EPDK’ye mi söz verelim, siz mi cevap verirsiniz?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Bülent Bey, isterseniz ona madde gelince cevap verelim, 9’u görüşüyoruz zaten.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 9’u görüşüyoruz zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, 9’uncu maddeyi görüşüyoruz.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Tamam, 8’inci maddeyi geçtiğimiz için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 8’in cezası...

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Bülent Bey, şimdi şöyledir aslında, bunu çok konuştuk: Dağıtıcı bir defa dağıtıcıdan aldıktan sonra başka bir şekilde dağıtıcıya vermesini yasaklıyoruz. Bunun nasıl kontrol edildiğini, sürecin nasıl işlediğini vesaireyi Yılmaz Bey izah etsin.

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER – Efendim, şimdi baktığımız zaman dağıtıcılara bizim vermiş olduğumuz yetki, dağıtıcılar isterlerse rafineriden ürünlerini temin edebilirler, yurt dışından ithalat yapabilirler veya dağıtıcılar ticaret kapsamında kendi bayilerinin ihtiyacı olan ürünü sağlayıp bayilerinin yakıtlarını tedarik edebilirler. Dağıtıcılar da ticaret kapsamında -ki biz şu anda 31 tane dağıtıcının lisansını iptal ettik zaten- serbest ve bu dağıtıcılar ticaret kapsamında bir dağıtıcı öbür dağıtıcıya satıyor, öbürü öbürüne satıyor, 15-20 aşamadan sonra artık gerek Maliye Bakanlığı tarafından bunun izlenebilirliği gerekse Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından bunun izlenebilirliğini ortadan kaldırıyorlar. Ondan sonra bir taraftan vergi zıyasına sebebiyet veriliyor, bir taraftan da o yakıt belki de hiç ilgisi, alakası olmayan sektörlerden daha değişik fiyatlardan piyasa faaliyetine konu ediliyor. Bundan dolayı biz diyoruz ki dağıtıcı olarak esas işimiz bizim bayilerimizin akaryakıt ikmallerini sağlamak ki tüketicilerin ihtiyacını karşılayalım. Rafineriden alabilirsiniz, yurt dışından ithalat yapabilirsiniz veya ithalat ya da rafineriden alım yapamıyorsanız bir dağıtıcıdan ürün alabilirsiniz ve bu ürünü almadaki muradınız sizin bayilerimizin, bayilerimizin de tüketicilerimizin ihtiyacını sağlamasıdır efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şunu soruyorum: Dağıtıcılar, herhangi bir dağıtıcıdan aldıkları akaryakıtı... Şimdi bir tanker yakıt aldı bir dağıtıcı, bunu kimseye vermedi ama bir ay sonra bir başkasına satma durumu oldu. Yani bunu böyle kabul ederseniz, aldığını verdi, sattı kabul edebilir misiniz, oluyor mu böyle? Hangi süre içerisinde dağıtıcı herhangi bir dağıtıcıdan aldığı akaryakıtı başka bir dağıtıcıya satamaz?

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER – Şimdi, dağıtıcılar arası ticarete efendim ki ticarete konu olan ürünün mutlaka bir otomasyona bağlı olarak depodan çıkması lazım. Bu depodan çıktıktan sonra alan dağıtıcının bunu bayileri yerine başka bir şekilde başka bir dağıtıcıya, onun üzerinden başka bir dağıtıcıya satmamasına yönelik olarak çıkan bir düzenlemedir bu. Yani orada bir süre yok efendim, bir dağıtıcıdan almış olduğunuz ürünü siz ancak ve ancak bayilerinize satabilirsiniz, onun dışında başka bir piyasa faaliyetine konu edemezsiniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada sektör temsilcileri var, kısıtlama, düzenleme yaparken sıkıntıya sokmayalım diye soruyorum. Kendileri de burada...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sektör temsilcilerine söz verelim ama önce Erol Bey’in söz talebi var.

Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Yani şimdi bu söylediğinizi anlamakta zorlanıyorum. Yani bir dağıtıcı bir miktar petrol alıyor ve bunu kendi bayisi dışında herhangi bir bayiye vermemesi gerekiyor, neden? Yani niçin böyle bir şeye gerek var? Yani şunun için söylüyorum, bu, arzın kontrolü anlamına geliyor ki bu aynı zamanda fiyatlarla ilgili bir karşılığı vardır bunun, niçin böyle bir engel çıkarıyorsunuz? Mantığını anlatırsanız belki daha açık olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sektör temsilcisinin de görüşünü alalım, topluca cevap verin lütfen.

Buyurun.

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – Bizim derneğimizin 8 üyesi var ve 8 üyeden 7 tanesi Anadolu firması, 1 tanesi de Rus kökenli Lukoil firması. Şimdi, efendim burada otomasyonla ilgili bir sorun olduğunu gerekçelerde kanun yapıcı söylüyor, diyor ki: “Ben bu sorunu gördüğümünden dolayı otomasyonu kuran firmaları da burada sorumlu yapmak istiyorum.” Bizim üyelerimizin her birinin geçmişte yediği ikişer üçer tane cezalar var ve burada şöyle bir çarpıklık var: Bayiye denetlemekle sorumlu dağıtım şirketi, bir sorun çıktığında bayi 150 bin TL ceza yiyor, dağıtım şirketi 7,6 milyon TL ceza yiyor. Biz bu çarpıklıktan dolayı Mecliste Naci Bostancı Bey’i, Mehmet Muş Bey’i, Nevzat Şatiroğlu Bey’i, Ziya Altunyaldız Bey’i ziyaret ettik, dedik ki: “Burada bir sıkıntı var, hazır burada sıkıntidan dolayı böyle bir düzenleme yapıldığına göre buradaki mağduriyetin giderilmesi gerekir.”

İkinci bir husus, burada deniyor ki: “Burada sistemde sıkıntı olursa (ç) bendi hususuna göre ceza verilir.” Bizim şu anda devam 20 civarında davamız var ve biz bu davalarda yargıya şunu götürdük: “Burada bu bentten ceza verilmesi yanlıştır ve hafif kusur cezası verilmesi gerekir.” dedik ve bu davaları kazanacağımızı düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz farklı bir konudan bahsediyorsunuz, Bülent Bey’in dile getirdiği meseleyle ilgili görüşünüzü

sormuştuk biz aslında.

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – Dağıtıcılar arası ticaret konusunu soruyorsunuz öyle mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – İsterseniz bunu bitireyim, ona cevap vereyim efendim.

Şimdi, burada doğrudan (ç) bendindeki “Madden ceza verilir.” dendiğinde adrese teslim bir düzenleme yapılmış oluyor, bizim davalarımız boşa çıkmış oluyor. Biz açıkçası şu anki düzenlemede haksızlığa uğradığımızı düşünüyoruz. Burada bize göre en fazla “19’uncu maddenin ilgili düzenlemesine göre ceza verilir.” gibi bir genelleme yapılması gerekir. Buradaki karar yargıda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teklifinizi ifade ettiniz, şimdi asıl “Dağıtıcılar arası niçin bir defa alışveriş olur, daha fazlası olmaz?” konusundaki görüşünüzü söyleyin.

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – Şimdi, burada açıkçası baktığınızda yüzde 99 yararlı bir düzenleme, yüzde 1 de bazıları mağdur olacak, doğrudur. Ancak maalesef bazı hilebaz dağıtım şirketleri diyelim, sektörde burada kendilerine tanınan imkânı istismar ediyorlar. 3-4 tane dağıtım şirketi kuruluyor, birinden birine, birinden birine fatura kesiliyor, naylon fatura için zemin oluşturulmuş oluyor. Maalesef yüzde 1 kayıp olmakla beraber sektör olarak bu düzenlemeyi destekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Buyurun Özkan Bey.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, özellikle hem sektördekililer hem de tüm EPDK ve Maliye burada olduğuna göre genel bir soru sormak istiyorum hem maddeyle ilgili hem de genel anlamda.

Şimdi, dağıtıcılar arasında satış yasaklanıyor, çok olumlu görüyorum ben de ancak şunu sormak istiyorum: Dağıtıcılardan özellikle büyük dekopotaj yapanların, yol yapanların, baraj yapanların veya mermer ocaklarının veya büyük nakliye firmalarının kendi sahalarının içerisinde bulundurdıkları tanklar var. Örnek veriyorum: 30 tonluk veya 30 bin litrelik veya 50 bin litrelik, kendileri toptan ürünlerden alıp kendi araçlarına ikmal yapıyorlar. Bununla alakalı sonucu tam ben bu maddelerde göremedim, bununla ilgili genel bir açıklama istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – EPDK’dan bir açıklama isteyelim yine.

Buyurun.

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER – Teşekkür ediyorum efendim.

Efendim, şimdi, dağıtıcılar biliyoruz ki kendi bayilerinin akaryakıt ikmalini sağlarlar, bir istisnası daha vardır, yıllık 5 bin tonun üzerinde tüketimi olan şantiye, iş yerleri, baraj gibi yerlere de direkt satıcı olarak bayileri araya sokmaksızın kendileri satabilirler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İstisnai bir durum yani.

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER – İstisnai bir durumdur, bunu da yapabilme imkânları vardır.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – 5 bin tonun altı?

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER – 5 bin tonun altında bir satış varsa bunu direkt dağıtıcı firma ilgili firmaya fatura edemez, bayisine, bayisi de dış satış olarak ilgili kuruma fatura eder ve orası da bir, kendi mülkiyetindeki araçlarına; iki, leasingle almış olduğu araçları varsa leasingle almış olduğu araçlarına; üç, piyasadan kiralamış oldukları araçları varsa sözleşmelerine “Yakıtını ben karşılayacağım.” Maddesini koymak şartıyla kullandığı iş makinelerinin akaryakıt ihtiyacını da karşılayabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım, yeterli oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım’ın bir sorusu var galiba.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başkanım, soru değil de ben önergenin... Sayın Başkanımız –çünkü 2 madde karıştı- önergeyle ilgili konuşmadı, önergenin gerekçesini okuyalım, kayıtlara geçsin.

Rica ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçesini okuyalım önergenin.

Buyurun.

Gerekçe:

Kanun teklifinin 7 maddesiyle denetim sisteminin kurulması ve uygulanmasına ilişkin hükümlerin yerine getirilmemesinden lisans sahibi ile kurumca yetkilendirilen tüzel kişiler müştereken sorumlu tutulmuş olmalarına rağmen 9’uncu maddeyle bu kişilere yükümlülüklerini yerine getirmemeleri hâlinde dağıtıcı lisansı sahibine uygulanacak cezanın onda 1’i olarak düzenlenmiştir. Sorumlulukları eşit olan tarafların cezalarının da eşit olması ve bu şekilde adil ve caydırıcı bir düzenlemenin mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum.

MADDE 10- 5015 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan (e) bendine aşağıdaki cümleler ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“Bu hüküm kapsamında lisansı iptal olanlara yeniden lisans verilmez. Lisans sahibinin tüzel kişi olması durumunda söz konusu iptale konu fiilin işlendiği tarih itibarıyla; yüzde ondan fazla paya sahip ortaklara, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile temsil ve ilzama yetkili olanlara ve bu kişilerin ortak, yönetim kurulu başkan veya üyesi olduğu ya da temsil ve ilzama yetkili olduğu tüzel kişilere lisans verilmez.”

“g) Bu Kanuna göre lisansa tabi faaliyetler ile ilgili olarak, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinin (a) ve (b) fıkraları kapsamında; muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya bu belgeleri kullanma, belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme veya bu belgeleri kullanma suçları ile aynı maddenin (ç) fıkrasında yazılı suçların işlendiğinin anılan Kanunun 367 nci maddesi uyarınca Cumhuriyet başsavcılığına bildirilmesi ile birlikte durum, Kuruma da iletilir ve Kurum tarafından her türlü tesiste (rafineri hariç) lisansa tabi tüm faaliyetler kovuşturmayla yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar geçici olarak durdurulur ve bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez. Kesinleşmiş mahkeme kararına göre lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir. Bu bent kapsamında kalan fiillere ilişkin olarak verilen idari para cezaları ödenmediği müddetçe lisansa konu tesis için lisans verilmez. Bu bent kapsamındaki suçlara ilişkin vergi incelemesi sonuçlanıncaya kadar söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez.

ğ) 9 uncu maddede yer alan dağıtıcılar arası akaryakıt ticaretine ilişkin hükümlere aykırı davrandığı tespit edilen dağıtıcılara 19 uncu madde kapsamında idari para cezası uygulanır. Aynı hükümlere aykırılığın lisans sahibi tarafından iki yıl içerisinde tekrar edilmesi halinde dağıtıcı lisansı iptal edilir.

h) Bu Kanun kapsamında lisansa tabi faaliyetlerde bulunanlardan, 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendine göre istenilen teminatı vermeyenlerin ilgili piyasa faaliyeti teminat verilinceye kadar durdurulur ve bu süre içinde söz konusu tesis veya faaliyet için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce teklif sahibinden izahat isteyelim.

Buyurun lütfen.

ZİYAAALTUNYALDIZ (Konya) – Sayın Başkanım, bu maddeyle özellikle yasalara aykırı davranan ve bu davranışıyla birlikte aslında hem şirket yönetimindeki pozisyonu hem de hisse oranıyla buna iştiraki bir anlamda ön kabul olarak kabul edilen kişilere bundan sonraki benzer faaliyetlerde farklı oluşumlar içerisinde olsalar da lisans verilmemesine dair bir düzenleme var hatta sektörden bunun ötesine geçen bir talep de geldi, belki kendileri de söz alacaklardır şimdi, düzenleme bu.

Takdirlerinize arz ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı'nın söz talebi var.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, özellikle bu maddenin (g) bendiyle ilgili konuşmak istiyorum.

Şimdi, evrensel hukuk kaideleri içerisinde temel ilke şudur: Bir kişinin suçlu sayılabilmesi için öncelikle kesinleşmiş bir mahkeme kararının olması gerekir. Yani bu bir genel kuraldır ancak bu maddede şimdi, bir kişi hakkında şikâyetle maruz kalıp da bir inceleme başlatıldığı takdirde, sanki o kişi hakkında o suçu, eylemi işlemiş varsayılarak sadece daha yapılacak olan başlangıçtaki soruşturmaya dayalı bir şekilde sonuç gerçekleştirilmekte. Yani daha peşinen o kişinin suçlu olduğunu, o eylemi işlemiş olduğunu varsayıyoruz ve böylelikle de müeyyideleri daha kovuşturma aşaması... Ki kovuşturma aşaması yargılama aşamasıdır yani vaktinde dava açılmıştır savcılık tarafından, mahkemede davası devam ediyordur. Mahkeme kararı kesinleşinceye kadardan da kastettiğiniz, mahkeme, kararını verir, efendim, temyiz ve istinaf aşamaları yani kanun yolları sürecidir.

Şimdi, bakın, Türkiye’de mahkemeler, savcılar tarafından açılmış kamu davalarında şu an yaklaşık en fazla yüzde 30 civarında mahkûmiyet kararı verir; bugünkü istatistikler budur. Yine, ayrıca kanun yolları tüketildiğinde bozulacak olan mahkeme kararlarını da düşünersek bu oran yüzde 30’dan da aşağıya düşecektir. Dolayısıyla, şimdi, hakkında uydurulabilecek bir şikâyetle maruz bırakarak bir kişiye o suçu işlemiş gibi müeyyidenin direkt uygulanması temel hukuk kaideleriyle bir aykırılık teşkil edecektir, masumiyet karinesini ihlal edecektir, yargısız infaz niteliğine dönüşecektir. Dolayısıyla, bu konu, ileride özellikle bu işlemi yürüteceklerin bu kanunu bir silah olarak elinde tutup sektördeki kişiler üzerinde sallayacakları bir silaha dönüşebilir. Bu tehlikeli bir maddedir, ben bu maddenin düzeltilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Emine Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu maddedeki düzenlemeyle “Kanuna karşı hile veya yalan beyan yüzünden petrol piyasası lisansı iptal edilenlere yeniden lisans verilmeyecek.” deniliyor. Yalnız, düzenlemenin içerisinde, iptal edilen lisansın sahibinin bir tüzel kişi olması hâlinde “bu suçun işlendiği tarihte yüzde 10’dan fazla payı olan ortaklar” şeklinde bir ayrıma gidilmiş. Bu ayrımın yapılma sebebini ben sormak istiyorum, neden böyle bir ayrıma gidildi?

Şimdi, devlet, açıkçası, birçok paravan şirkette bugüne kadar çok fazla kayba uğratılmıştır zaten ve maalesef, bu zarara uğrayan şirketlerle ilgili de doğrudan, dolaylı bir şekilde ilişkileri olmuştur. Bu anlamda bu düzenleme bir sıkıntı yaratmayacak mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Belki sektördeki arkadaşlar da dile getirecek de bu “yüzde 10’dan fazla paya sahip ortaklar” diyor ya, bu konuda bize gelen bilgilerde daha düşük pay sahibi olup diğer ortaklıklara köylülerini yapan, yüzde 5’le şirkete hâkim olan kişiler olduğu söylendi. Böyle bir konu doğruysa hakikaten yüzde 10’u da aşağı çekelim. Sektör temsilcileri eğer bunu teyit ederse daha uygun olacaktır diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi sektör temsilcilerine söz veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE AKARYAKIT BAYİLERİ PETROL VE GAZ ŞİRKETLERİ İŞVEREN SENDİKASI BAŞKAN VEKİLİ MURAT BİLGİN – Biz de aynı şekilde yüzde 10 şeyine katılıyoruz yani “tüm ortakların” diye onun değiştirilmesi... Esasında oran olmasın çünkü biliyoruz ki bazı dağıtım şirketlerinde en büyük pay sahibi, biliyorsunuz, o dağıtım şirketinin çaycısı çıkıyor, şeycisi çıkıyor ama esas arka tarafta başka bir insan var. Dolayısıyla “tüm ortakların” diye olmasını öneriyoruz.

Başkanım, bizim (g) fıkrasında... Esasında, kanunun bu maddesinin ruhuna hiçbir itirazımız yok ama sadece biz akaryakıt bayilerini, perakende satan akaryakıt bayilerini alakadar eden çok önemli bir konu var. Biliyorsunuz, bizim pompa üstü yazar kasalarımız pompacılarımız tarafından kullanılır, bizim ön yüzümüz onlardır esasında. Siz aracınızla geldiğinizde plakanızı yanlış girmiş olabilir, başka bir şey yapmış olabilir ve Maliye Bakanlığı denetimlerini yaparken... Mesela, bugün benim istasyonuma gelindi, hakikaten bu konulara hep çok dikkatli bakıyorlar. Maliye elemanlarımız da hakikaten bu konuda iyi eğitilmişler, direkt otomasyona gidiyorlar zaten. Otomasyon verilerinde de gözükmüyor zaten yani bu plaka yanlış girildi mi girilmedi mi; bunlara bakıyorlar. Yanlış plaka girildiği zaman, kanun bu şekliyle geçerse pompacının yaptığı bir hatadan dolayı benim 2 ila 5 yıl arasında cezalandırılmam söz konusu, artı lisansımın da iptal edilmesine kadar giden bir sürece gidiyoruz. Sadece burası çok tehlikeli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu başka bir konu ama dile getirmiş oldunuz burada, direkt bu maddeyle ilgili değil anladığım kadarıyla.

TÜRKİYE AKARYAKIT BAYİLERİ PETROL VE GAZ ŞİRKETLERİ İŞVEREN SENDİKASI BAŞKAN VEKİLİ MURAT BİLGİN – Yok, (g) fıkrası efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, ona da bir cevap versinler o zaman.

Sektörden yine söz talepleri var.

Buyurun.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Sayın Başkanım, bir örnekle daha iyi anlatabilirim diye düşünüyorum.

Ben Samsunluyum, Samsun’da bir istasyon. Maliye Bakanlığının yani zabıta, güvenlik güçlerinin 8 defa bastığı, yakaladığı, otomasyonu sıfırlayan bir işletme, akaryakıt istasyonu ve işletmenin sahibi yurt dışında, Almanya’da yaşayan, Almanya Hükûmeti tarafından da Türkiye’ye giriş çıkışı yasaklanan bir vatandaş; bu kişi, bu istasyonun sahibi. Bu örnek doğru bir örnek oldu diye düşünüyorum.

Fikrimiz şudur: Sadece lisans iptali değil kaçakçılığa ve kayıt dışına bulaşmış işletmelerin çalışma ruhsatlarının da iptal edilmesini teşvik ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha ileri bir teklif.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ – Bu, böyle olmazsa bunun önünü alamayız. Yani yüzde 10 olmamalı, yüzde 100 kullanılmalı. Sadece lisansı değil GSM’sinin de iptal edilmesini teklif ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, sağ olun.

Buyurun siz de.

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – Cemil Direkci, ADER Başkan Yardımcısıyım.

Efendim, öncelikle (h) maddesinden başlayacağım. (h) maddesinde bu teminatı veremeyen işletmeler için “Teminat veremezse faaliyeti durdurulur ve bu söz konusu tesise teminat verene kadar yeni lisans verilmez.” diyor. Şimdi, siz istasyonunuzu kiraya verdiniz, kiracınız başka bir sahteciliğe ulaşmadı ama teminatı veremedi, adam öldü, gitti. Bu durumda bir istasyon ilelebet kapalı mı kalacak? Buradan, ben bu maddeden bunu anlıyorum. Yanlış anlıyorsam lütfen düzeltin.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Teminatı başka biri verirse devam eder.

AKARYAKIT ANA DAĞITIM ŞİRKETLERİ DERNEĞİ BAŞKAN YARDIMCISI CEMİL DİREKÇİ – Adam öldü, teminatı veremiyoruz. Yani bir hile yok, bir yanlış yok. Bu durumlarda sonlandırma hakkının tanınması gerekir. Burada çok ciddi bir problem var diye düşünüyorum, lütfen düzeltelim, düzeltilmesini öneriyorum.

Diğer konuya gelince efendim, marka konusunda pek çok istasyon kapandı. 100 istasyon kapandıysa gerçekte 99’u da mağdur değildi, bir tane mağdur çıktı aralarından. Ancak şimdi, aynı yolu da bu sefer fatura konusunda uyguluyoruz. Sabahki konuşmamın ilk bölümünde belirttiğim gibi, lütfen bu çözüm ani ve geçici, tedricî çözüm olsun. Esas çözümü uçtan uca otomasyonla ve daha kalıcı yolları bulmaya çalışalım yoksa sektör olarak biz çok eziyet çekeceğiz diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, teklif sahibine söz veriyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir soru soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon, Kamil Bey bir soru soracak.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben, bu maddenin (g) fıkrasında, Cavit Bey’in de aslında yönelttiği soru ile bir de ek bir soru daha yöneltmek istiyorum. Şimdi, cumhuriyet savcılığına bildirilmesiyle birlikte durum, kuruma da iletilir ve kurum tarafından her türlü tesiste rafineri hariç lisansa tabi tüm faaliyetler kovuşturmaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar geçici olarak durdurulur. Peki, o arada kovuşturmaya yer yoktur diye cumhuriyet başsavcılığında bir karar çıktı. O aradaki zararı ne olacak? Yani, siz bütün faaliyetlerini durduruyorsunuz, cumhuriyet başsavcılığı da bir baktı, inceledi, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verdi. O aradaki durdurulan faaliyetlerin tazmini nasıl olacak? Yani bunu nasıl yapabilirsiniz? Suç, Cavit Bey’in de söylediği gibi masumiyet karinesi gereği mahkeme kararıyla kesinleşmeden suç değildir, kabul edilemez. Ticari faaliyet nasıl durduruluyor? Ben, hukuken bunun bir açıklamasını bekliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Şimdi, özellikle mevcut 20’nci maddenin (c) bendi bundan önceki düzenlemede yer aldı. Yani 2013’te girdiğini düşünüyorum. Buradaki düzenleme de aynı şekilde, tespitle birlikte tedbirlerin devreye girdiği bir düzenleme. Sektörün hassasiyeti gereği burada mahkeme kararı beklenmeden idari tedbirler doğrultusunda birtakım işlemler alınmak zorunda kalıyor ve bu (c) bendi, açılan bir dava sonucunda Anayasa Mahkemesine de götürülüyor ve Anayasa Mahkemesi bunu iptal etmiyor. Dolayısıyla, bu sektörün hassasiyeti gereği mevcut (c) bendindeki hukuki tabiriyle müstakar uygulamayı, istikrar bunu sorgulamayı diğer ihlal hallerine de biz çektik. Buna eş bir düzenleme yaptık. O bakımdan normal şartlarda arkadaşlarıma evet, katılıyorum, mahkûmiyet kararı olması lazım ancak burada, bu kararları bekleyene kadar maalesef zarar oluşuyor, ondan sonra da

telafisini yapmak mümkün hâle gelmiyor. Yani iş işt en geçmiş oluyor ve kamu ciddi anlamda zarara uğruyor ve onun telafisi mümkün olmuyor. Bu nedenle böyle bir yola gittik (c) bendeki düzenlemeye uygun olarak. İkincisi de eğer takipsizlik kararı çıkarsa genel düzenlemeye uygun olarak tazminat davası açacaktır.

CAVİT ARI (Antalya) – Kime açılacak ?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Ama onun dışında da yani genel düzenlemeler çerçevesinde zarar gören hareket edecektir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Olur mu? Adam iflas etmiş, bitirmişsiniz adamı, ondan sonra tazminat.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Üstat, 2 yol var...

CAVİT ARI (Antalya) – Dava açıldığında tazminat davasının yıllarca süreceğini biliyorsunuz.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Bakın, sizin söylediklerinizi değerlendirdik. Teşekkür ediyoruz.

2 yol var: Ya mahkeme kararını bekleyeceksiniz, o arada bu ihlali yapan tamamen kaybolacak -sektör temsilcisi arkadaşlar da aslında “Daha ileri bir düzenleme yapalım.” derken buradaki tecrübelerini konuşturuyorlar- dolayısıyla gidecek, bu fiili işleyen, mali olarak da yapacağınız bir şey kalmayacak ve zararı sineye çekerek oturacaksınız devlet olarak ya da ileri bir düzenleme yapmak suretiyle, daha önceki uygulamanın başarılı olduğunu da gözetmek suretiyle bu düzenlemeyi seçeceksiniz. Biz teklif olarak ikinci düzenlemeyi seçtik çünkü Anayasa Mahkemesi de bunu uygun bulmuş ve bu şekilde tedbirleri mahkeme kararını beklemeden uygulamaya koyduk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

2 adet önerge vardır, onları okutup işleme alacağım:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3572) esas sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 10’uncu maddesi ile 5015 sayılı Kanun’un 20’nci maddesinin ikinci fıkrasına ilave edilecek (g) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 10- 5015 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan (g) bendine aşağıdaki cümleler ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“(g) Bu Kanuna göre lisansa tabi faaliyetler ile ilgili olarak, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinin (a) ve (b) fıkraları kapsamında; muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenleme veya bu belgeleri kullanma, belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme veya bu belgeleri kullanma suçları ile aynı maddenin (ç) fıkrasında yazılı suçların işlendiğinin anılan Kanunun 367 nci maddesi uyarınca Cumhuriyet başsavcılığına bildirilmesi ile birlikte durum, Kuruma da iletilir ve Kurum tarafından her türlü tesiste (rafineri hariç) lisansa tabi tüm faaliyetler kovuşturmaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar geçici olarak durdurulur ve bu süre içinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez. Kesinleşmiş mahkeme kararına göre lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir. Bu bent kapsamında kalan fiillere ilişkin olarak verilen idari para cezaları ödenmediği müddetçe lisansa konu tesis için lisans verilmez. Bu bent kapsamındaki suçlara ilişkin vergi incelemesi sonuçlanıncaya kadar söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez.

Bu hükmün uygulanmasında, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihazlarca her bir satış işlemi için düzenlenen perakende satış fişlerinin sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı olarak düzenlendiğine dair tespitler bakımından, söz konusu fiillerin lisans sahibi gerçek kişi veya şirketin kanuni temsilcileri, ortakları ya da bunları temsil veya ilzama yetkili kişilerce veya bunların bilgisi dahilinde işlendiğine dair kesinleşmiş mahkeme kararı aranır.

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Kamil Okyay Sındır

İstanbul

Muğla

İzmir

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Abdüllatif Şener

Ankara

Antalya

Konya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1’inci önergeyle ilgili gerekçeyi mi okutalım?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Akaryakıt istasyonlarında pompa elemanlarınca ödeme kaydedici cihaza plaka girişi sırasında yanlışlık yapılabilmektedir. İşveren her ne kadar gerekli önlemleri almış olsa bile hayatın olağan akışı içinde böyle yanlışlıkların olması doğaldır. Getirilen öneriyle bu gibi sehven bir durumun ilgili maddedeki kasti suçlardan ayırımının yapılması ve ancak suçun işlendiğine dair kesin hüküm bulunmasına bağlı olarak lisansa tabi tüm faaliyetlerin durdurulması yaptırımının uygulanması amaçlanmıştır.

Bu durumda, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihazlarca düzenlenen perakende satış fişlerinin sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı olarak düzenlendiğine dair tespitler yapılması hâlinde, söz konusu fiillerin lisans sahibi gerçek kişi veya şirketin kanuni temsilcileri, ortakları ya da bunları temsil veya ilzama yetkili kişilerce veya bunların bilgisi dâhilinde işlendiğine ilişkin mahkeme kararına göre tesiste lisansa tabi tüm faaliyetlerin geçici olarak durdurulması yönünde düzenleme yapılması sağlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3572) esas sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 10’uncu maddesi ile 5015 sayılı Kanun’un 20’nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan (e) bendine ilave edilecek cümlelerin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 10- 5015 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan (e) bendine aşağıdaki cümleler ve fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“Bu hüküm kapsamında lisansı iptal olanlara yeniden lisans verilmez. Lisans sahibinin tüzel kişi olması durumunda söz konusu iptale konu fiilin işlendiği tarih itibarıyla; tüm ortaklara, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile temsil ve ilzama yetkili olanlara ve bu kişilerin ortak, yönetim kurulu başkan veya üyesi olduğu ya da temsil ve ilzama yetkili olduğu tüzel kişilere lisans verilmez”

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Bülent Kuşoğlu

İstanbul

Muğla

Ankara

Abdüllatif Şener

Konya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kaçakçılık ve kayıt dışı eylemler nedeniyle tespit edilmiş bir suç varsa bu suça ilişkin idari yaptırımın şirket ortakları veya yöneticilerinin pay oranına bağlı olarak yöneltilmesi yanlıştır. Suça ilişkin cezayı, suça iştiraki olan herkesin alması hâlinde piyasada caydırıcı etki yaratabilecek düzenlemelerden bahsedilebilir.

Ayrıca, paravan şirketler çaycı, temizlikçi, vb. gibi kişiler adına kurulup dolaylı olarak başkası tarafından yönetilmekte, devlet bu yolla kayba uğratılmaktadır. Bu durumda şirketle dolaylı olarak irtibatlı olan, vekâletle iş yürüten ve kayıtlarda ekonomik bağı olanların tespit edilmesi hususunda da gerekli tedbirler alınmalı ve devletin kaybının önüne geçilmelidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylamadan önce Garo Bey’in bir söz talebi var.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan ve bütün arkadaşlardan özür diliyorum, aşağıda, Genel Kurulda konuşmam vardı. Bu madde üzerinde özellikle konuşmak istemiştım yani Şener Şen-İlyas Salman maddesi olarak aslında biraz gündeme taşımak istemiştım bunu.

Değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Altunyaldız, 7 milyar lira vergi kaybından bahsettiniz, ben bunu 2’yle çarpmayı öneriyorum veya en az 10 milyar TL’lik bir vergi kaybı var hazinenin her yıl bu durumdan dolayı,

Şimdi, 10 milyar lira haksız kazanç varsa, değerli arkadaşlar, bu kazancı götürmeyi hapis cezasıyla gidereceğinizi düşünüyorsanız çok aldanıyorsunuz. Çünkü bakın, kaçakçılık meselelerinde dünyada örnekleri de vardır, memlekette de örnekleri vardır, bu kadar büyük bir sonuç olarak kazanç varsa, haksız kazanç varsa bununla ilgili hapis cezasının caydırıcı olabileceğini ben asla düşünmüyorum. Çünkü biliyorsunuz, burada, çalışanları, diyelim ki sistemi kuranları veya şirketin imza yetkisine sahip kişisini veya oradaki sorumlu müdürü hapse atabilirsiniz ancak şunu unutmayın, orada belli isimler imza sahibi şeklinde gözükebilir, belli kişiler sorumlu tutulabilir ve onları hapsedebilirsiniz ancak paranın esas aktığı kişileri yani Şener Şenleri hapse atma olasılığınız çok düşüktür. Çünkü onlar böyle bir sorumluluğa girmezler, garibanları bulurlar, garibanları sorumlu tutarlar, hatta garibanlara şunu derler: “Bak, ben sana ayda şu kadar lira maaş vereceğim, şu kadar lira da kâr payı vereceğim. Eğer başına bir iş gelirse de hiç merak etme.” Kaç yıl yatırı var bunun, iki yıl mı, üç yıl mı, neyse artık -Mustafa Bey bilir- kaç yıl yatırı var?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Üç yıldan beş yıla kadar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İki yıldan... Onun şeyi, indirimleri mindirimleri bir yıl, bir buçuk yıl hapiste kalıp kalmayacak. “Senin hapiste kaldığın sürece de ailenin bütün yükümlülükleri bende, her ay sen senin ailene ben bakacağım.” derler ve bunu göze alır yani bir yıl hapiste yatacak veya yatmayacak diye bu kadar garibanın olduğu bir ülkede bunların kötüye kullanılması çok mümkün. O açıdan bu hapis cezasıyla garibanları yani İlyas Salmanları mağdur edeceksiniz, bakın, bunu unutmayın. İlyas Salmanların vebali sizin üzerinizde olur, Şener Şenleri yakalayamazsınız burada.

Bu açıdan, arkadaşlar, üç yıl önce de -Sayın Başkan, sizin başkanlık dönemi değil tabii- bu Komisyondan bu durumdaki olan kişileri affeden bir madde geçti biliyor musunuz arkadaşlar?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben bilmiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Geçti, siz buradaydınız Mustafa Bey, buradan geçti, affeden bir madde geçti.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yanlış hatırlıyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, geçti yani Bütçe Başkanımız söyledi yani buna bakalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Af değil de lisansların devrine ilişkin bir düzenlemeydi.” diyor arkadaş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır ama bu durumda olanlara sonuç olarak geçici bir af getirildi yani burada belgesi de var, haber olarak var zaten.

Yani şunu söyleyeceğim: Biz İlyas Salmanlar diye nitelendirdiğim o mağduriyetleri yaratmayalım diye öneriyorum arkadaşlar. Buradaki cezai sorumluluk da hapis cezasından ziyade bununla ilgili denetimleri artıralım, plaka tanıma sistemleri mi, otomasyon sistemleri mi, elektronik sistemler mi, bunları arttıralım ama hapis cezasını getirmeyelim diyorum. Parasal cezaları artıralım ve ilgili yönetim kurulu üyelerine bunların kişisel varlıklarına kadar -ne deniyor- yol açabileceğine dair belli düzenlemeler yapalım bu para cezalarının.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Haciz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, hacizlerin gerçekleşmesini sağlayalım ama hapis cezasına yol açmayalım, hapis cezasına yol açarsak bilin ki İlyas Salmanları affedersiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunlarla ilgili görüşünüzü merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer maddelerde zaten...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama görüşünü alalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, kısaca teklif sahibinden görüşünü alalım.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şener Şen’in...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şener Şenci onlar.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, tabii ki bu teklifi buraya getirirken her konuyu tüm açıklığıyla konuşmak ve en doğrusunu yapmak gibi bir amacımız var. Garo Bey -ifade ettiği husus- aslında “Olaya tek taraflı yürüyelim.” diyor, ben iki taraflı yürümeyi teklif ettim burada. Hem her türlü tedbirin, otomasyonun, denetimlerin yapılması, artı, cezai yani hürriyeti bağlayıcı ceza... Dolayısıyla, iki boyutlu gidilmesini öneriyorum ve bunun daha etkili olacağını düşünüyorum. Teklifimiz de o yüzden iki boyutlu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3 üncü maddesine dokuzuncu fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanuna göre dağıtıcı ve otogaz bayilik lisansları ile Kurum tarafından belirlenen diğer lisans türlerine ilişkin olarak lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresi uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şarttır. Lisans sahiplerinin vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair bilgiler, Kurum tarafından Gelir İdaresi Başkanlığından temin edilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığının görüşünü alarak belirlemeye Kurum yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce bir açıklama alalım yalnız.

Maddeyle ilgili izahatta bulunmak üzere teklif sahibine söz veriyorum.

Ziya Bey, buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, bu konu, biraz önce konuştuğumuz çerçevede aynı şekilde vergi borcu bulunmaması meselesi. Bu da yani LPG piyasası kapsamında, demin akaryakıttı; bu, LPG. Burada da yine, Sosyal Güvenlik Kurumuna da bir borcun, ödemesinin olmamasını da teklif olarak arkadaşlar sundu herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, aynı mahiyette iki önerge var, ikisini birlikte okutup birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Teklifi'nin çerçeve 11'inci maddesi ile 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3'üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasından sonra gelmek üzere eklenmek istenen fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu Kanuna göre dağıtıcı ve bayilik lisansları ile Kurum tarafından belirlenen diğer lisans türlerine ilişkin olarak lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresi uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idarî para cezası borcu ile vergi dairelerine 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş borcun bulunmaması şarttır. Kurum tarafından lisans sahiplerinin vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair bilgiler Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumundan temin edilir. Kurum bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir.”

Cemal Öztürk

İbrahim Aydemir

İsmail Güneş

Giresun

Erzurum

Uşak

Orhan Yegin

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kuşoğlu

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Ankara

İstanbul

Muğla

Abdüllatif Şener

Konya

ORHAN YEGİN (Ankara) – Gerekeçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçelerini okutuyorum:

Cemal Öztürk (Giresun) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerge gerekçesi:

Gerekeçe:

Önergeyle, 5307 sayılı Kanun kapsamındaki dağıtıcı ve bayilik lisansları ile Kurum tarafından belirlenen diğer lisans türlerine ilişkin olarak lisans başvurusu, lisans tadili veya lisans süresi uzatılmasına ilişkin taleplerin yerine getirilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim ve idarî para cezası borcu bulunmaması şartı da getirilmektedir.

Bülent Kuşoğlu (Ankara) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerge gerekçesi:

Gerekeçe:

Söz konusu fıkra yapılan değişiklikle Sosyal Güvenlik Kurumuna ait alacaklarla ilgili olarak Sosyal Güvenlik Kurumundan bilgi alınması ve diğer uygulama ile esaslarıyla ilgili olarak yine Sosyal Güvenlik Kurumundan görüş alınmasına olanak tanınmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 5307 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Bu Kanun kapsamında lisansa tabi faaliyetlerde bulunanlardan, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendine göre istenilen teminatı vermeyenlerin ilgili piyasa faaliyeti teminat verilinceye kadar durdurulur ve bu süre içinde söz konusu tesis veya faaliyet için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmez.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin on ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Akaryakıt yerine kullanılan diğer ürünler yönünden de bu fıkra uyarınca cezaya hükmolunur.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir üyemizin söz talebi var.

Özkan Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İzahat alabilir miyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce izahat alalım. Affedersiniz.

Buyurun, izahat alalım.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, sunum konuşmamda da ifade ettiğim üzere, özellikle akaryakıt ikamesi olarak kullanılan madenî yağlardan sonra şimdi de bitkisel yağların kullanımı sahadan tespit edilmesi sonucunda bunun da 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamına alınması konusunda bir teklifimiz var.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Söz talebi var.

Özkan Bey, buyurun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Son maddeye geldik. Bu, şu anda görüşmekte olduğumuz 13 maddeyle alakalı değil Sayın Başkanım, özellikle de Sayın Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız ve de tüm üyelerimize konuşmak istiyorum.

Şimdi, birçok Avrupa ülkesinde –EPDK Başkanımız da burada, özellikle bu soruyu soruyorum- özellikle çiftçiler ek bu tip akaryakıt desteği vesaire yerine “kırmızı mazot” dediğimiz ÖTV’siz ve KDV’siz mazotu alabiliyorlar. Bu, “marker”daki farklı rengiyle belirleniyor. Bunun Türkiye’de uygulanması mümkün mü, değil mi? Bunu özellikle Sayın EPDK Başkanına soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, maddeyle ilgili değil de daha farkı bir teklif, değil mi? Maddeyle ilgili değil.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Maddeyle ilgili değil. Çünkü artık son maddedeyiz, bu son konuşmamız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlarımız bunu not etti.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Çünkü bu, bütün çiftçilerimizi; Plan ve Bütçe Komisyonu bütün çiftçileri de kapsıyor. Bütün vatandaşımızı kapsadığı için... Çiftçilerimizin bu şekilde mağduriyetini giderebileceğimiz kanaatindeyim. Bununla ilgili bir bilgi istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu fikriniz kayıtlara geçti.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Cevap vermiyoruz yani Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyle ilgili değil, genel bir teklif.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ben söyledim yalnız, genel olduğunu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben Sayın Altunyaldız’a bir soru soracağım: Bu bitkisel yağların ne boyutta kullanıldığını düşünüyorsunuz yani ne kadarlık bir tespitiniz var bu konuda, kaç kişi bununla ilgili tahkikata uğramış, bir de nasıl kullanılıyor? Yani bitkisel yağlar bu “solvent” denilen şey gibi içine mi katılıyor, ayrıca mı kullanılıyor; hangi sektörde daha fazla kullanılıyor, tarımda mı kullanılıyor, kimler yapıyor? Bir bilgi verirseniz ona göre ben yorum yapmak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Aynen madenî yağlar gibi kullanılıyor ancak teknik detayı Yılmaz Bey’den rica edelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yılmaz Bey, buyurun.

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER – Efendim, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’nun 3’üncü maddesinin 12’nci fıkrasına ilave olarak “akaryakıt yerine kullanılan diğer ürünler” ibaresi kullanıldı. Bu, özellikle hem Adalet Bakanlığımızın hem de Yargıtay 7. Dairemizin talebiydi. “Nedir?” diye sordüğümüz zaman, bu Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’nun 3’üncü maddesinin 12’nci fıkrasındaki petrol türevi yani solvent, madenî yağ, baz yağ, asfalt yağdan bahsediliyordu fakat şimdi

özellikle Yargıtay Başkanımızın bize -bitkisel yağ, hayvansal yağ, yarın başka ürün de kullanılabilir- “Önümüze gelen dosyalardan dolayı biz bunlara cezai işlem uygulamak durumunda kalamıyoruz çünkü koymuş olduğun bu ürün eğer petrol türevi bir şeyse bu maddeye göre cezai işlem uygulayabiliyoruz ama bitkisel yağ, hayvansal yağ veya başka bir ürün dendiği zaman otomatikman biz bunların dosyalarını iade ediyoruz, bunları bozuyoruz.” diyordu. “Önümüzde dünya kadar bu şekilde gelen dosyalar var, biz çok zor durumda kaldık.” Çünkü bize “Akaryakıt haricinde kullanılan petrol türevi dışındakileri de buna koymamız gerekir.” dediği için biz de mutabakat sağladık ve kanuna bunu koyduk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadarlık bir tespit var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tespitiniz var mı?

EPDK BAŞKAN YARDIMCISI YILMAZ TAMER – Efendim, şöyle arz edeyim ben size: Bunlar 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu çerçevesinde yapılan işlemler. Lisanslı piyasa oyuncularına ilişkin olarak yapılan kaçakçılık tespitlerini Enerji Piyasalarını Düzenleme Kurumu olarak biz takip edebiliyoruz fakat lisansı olmayan kişilerin yapmış oldukları kaçak akaryakıt işlemlerini ise otomatikman kolluk kuvvetleri tarafından el konuldu ve yargı süreci başlatılmaktadır. Nitekim, Sayın Başkanımız Ziya Altunyaldız Bey’in de arz ettiği gibi, 2014, 2015, 2016 yıllarında toplam 397 bin 700 ton civarında kaçak akaryakıt ele geçirildi. Bunların bir kısmı bizim lisanslı oyuncularımız ama büyük bir kısmı, çok küçük bir miktarda, 1 varil, 2 varil eline geçen ama içinde bitkisel yağ olduğu için de kaçak sayılıyor fakat bize onun tutanakları da gelmediği için o sayı ve miktarı biz bilemiyoruz ama Adalet Bakanlığı ve Yargıtay 7. Dairesi bunların rakamlarını bire bir şey yapabilir efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, söz istediniz.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan “Miktarını bilemiyoruz.” diyor. Ziya Bey’de bu miktar var mı veya öngörünüz var mı, bunu merak ediyorum. Bir de, şimdi, solvent filan yurtdışından geliyor, sonuç olarak Türkiye’de üretilen şeyler değil bildiğim kadarıyla, eğer üretiliyorsa bile bir bilgi verin. Ama bitkisel yağ memlekette üretiliyor yani ayçiçek yağı ülkesiyiz, başka şeyleri memlekette üretiliyoruz. Bu illaki bir kaçakçılık meselesi, yurt dışından kaçak getirilmiş bitkisel yağ değil, nasıl bu kullanılıyor, bu konuda bir bilgi verirseniz... Bir de şunu söylüyor: “Diğer ürünler” diyor. Şimdi, yasayı yaparken bu diğer ürünler meselesini böyle geniş tutmak uygun mu? Yani diğer ürünleri de genel bir ifadeyle yasaya işleyebilir miyiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz. Bir soralım o zaman teklif sahibine.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de nasıl kullanılıyor, ne kadarlık bir tespitiniz var, bunu bilirsek bitkisel yağlarla ilgili iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Buyurun lütfen.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Başkanım, bitkisel yağlar ve diğer ürünlerden kasıt şu: Dünya kadar madenî yağlar kullanılıyordu, bugün bitkisel yağlar girdi, yarın başka bir şey girebilecek. O yüzden sürekli bu konuda yasa değişikliğine ihtiyaç olmasın diye “diğer ürünler” diye koyduk.

Şöyle bir şey söylüyorum: Genel Kuruldan önce Garo Bey’e bu konuda yazılı cevap vereceğiz biz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, bir soru daha var Kamil Bey’den.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bitkisel yağ dediğimiz şey aslında normal motorinden çok farklı olmayan ve alkolle reaksiyona sokulduğunda, gliserol ayrıştırıldıktan sonra “biyodizel” adı altında araçlarda, motorlarda dizel motorin yerine kullanılan bir yağdır. Gliserol ayrıştırma işleminin yapılma nedeni de kıvamının, viskozitesinin çok koyu kıvamda olması nedeniyle ön ısıtma gerekir, yoksa normalde herhangi bir bitkisel yağı doğrudan depoya döküp ön ısıtmayla, hatta yakmadan yazın doğrudan yakıt olarak kullanabilirsiniz. Çiftçi, üretici söz konusu yağı bulabildiği takdirde... Bir de atık yağlar var, gerçi bunlar için de biyodizel üretim lisanslı firmaların üretimi gerekiyordu ancak şu anki durumu bilemiyorum, bunların bir karışım oranı var, en fazla yüzde 3’e kadar bir karışıma girebiliyor, ondan daha fazla giremiyordu. Yani burada benim anladığım kadarıyla, doğru mudur değil midir, onu özellikle belirtmek istiyorum, lisanslı üretilen değil merdiven altında yapılan üretimin burada kaçakçılık kapsamına alınmış olduğunu ben anlıyorum.

Teşekkür ederim.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Doğrudur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz.

Kamil Bey bir açıklama yapmış oldu, sağ olsun, katkıda bulundu.

Bu şekilde, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Yürütme ve yürürlük maddelerine geçmeden önce bir konuyu dile getirebilir miyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergelerimiz var zaten ama buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Şimdi, konuşmalarımızın başında hem sektör temsilci tarafından hem de Erhan Bey tarafından sistemin sağlıklı yürümesi adına KDV’nin ÖTV’ye dönüştürülmesi ve bu şekilde yapılması gibi bir öneri vardı. Bu konuda bir açıklama yapılacaktı ama atlandı. Uygun görürseniz tüm hazırunu bilgilendirmek adına Gelir İdaresi Başkan Yardımcımız Mehmet Bey bu konuda kısa bir bilgi verecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu önemli, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Ben de hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmada “Akaryakıt üzerindeki KDV’nin kaldırılarak bunun yerine ÖTV’nin konulması ve bunu tolere edecek şekilde, işte 18 oranındaki KDV’yi tolere edecek şekilde ÖTV’nin konulması suretiyle bir işlem tesis edilmesi durumunda bunun komplikasyonları ne olabilir?” denilmişti. Akaryakıt üzerindeki ÖTV, bunu 4 maddede özetlemek mümkün. Akaryakıt üzerindeki ÖTV: İthal edilirken ithalde ÖTV alınmıyor, sadece teminata bağlanıyor ve o akaryakıt ancak yurt içinde ilk teslimatı konulduğunda, dağıtıcı ya da bir imalatçıya ya da bayisine verildiği zaman ÖTV doğmuş oluyor. ÖTV ithalatta doğmadığı için daha sonraki aşamada yani ilk teslimatı dağıtıcıya ya da bayiye teslim edildiği aşamada ya da imalatçıya teslim edildiği aşamada doğmuş oluyor. Dolayısıyla, akaryakıtın ilk ithal edilip ilk teslimatı konulduğu dönemde kırk beş elli gün geçmiş oluyor. Bu süre zarfında ÖTV’si zaten ötelenmiş oluyor, ÖTV alınmıyor ama bu aşamada ithalatta biz aslında peşin KDV alıyoruz; yüzde 18 KDV’yi, malın bedeli üzerindeki KDV’yi peşin alıyoruz. Eğer ki KDV’nin kaldırılıp ÖTV’ye eklenmesi durumunda, yurt dışından ithal edilen akaryakıtın KDV’sinin de en az kırk beş elli gün ötelenmesi anlamına geliyor, aynı şekilde teminatla ötelenmesi anlamına geliyor, bu aynı zamanda ithalatçıya biraz katkı anlamına geliyor.

Bunun diğer boyutu: Bizim yurt içinde 2 tane rafineri firmamız var, Türkiye’deki toplam motorinin -üzerinde konuşulan konu genelde motorin olduğu için- yaklaşık yüzde 50’sini onlar imal ediyorlar yani 45 ile 55 arasında değişir bu oran. Yaklaşık yüzde 50’sini imalatçılarımız imal ediyor. Bunların da sattıkları ürünlerdeki KDV oranı otomatik olarak 1’e inmiş olacak ama tüm girdileri 18. Tüm girdileri 18 olunca ya da satışları istisna olmuş olacak, kaldırılmış olacak; imalatçıların üzerinde o KDV yükü kalmış olacak. Onlar iadeye gelseler bile, istisna desek bize iadeye gelseler bile, KDV zaten ertesi ay beyan edilip iade başvurusu yapılabildiği için en az iki aylık bir gecikme söz konusu olacak ve Türkiye’deki imalatçılar aleyhine iki aylık bir finansman maliyeti daha doğmuş olacak. Yani ithalatçılar lehine, imalatçılar aleyhine bir durum ortaya çıkmış olacak.

Bir diğer boyutu: Akaryakıt, tüm sektörlerin aslında temel girdisi. Tüm sektörlerde kullanılırken akaryakıtın KDV’si hesaplanan KDV olarak gelir, kullananlar girdi maliyeti anlamında bunu indirilecek KDV yaparlar ve aradaki fark üzerinden bir kâr varsa onun üzerinden sadece KDV ödemiş olurlar. Ama ola ki bunun KDV’si tamamen kaldırılrsa, tamamen ÖTV olsa yani bir aşamadaki bir maliyet yapılmış olsa, çok bariz bir örnek olması hasebiyle, diyelim ki bir nakliyeciyi bugünün şartlarında 1.000 TL’ye bir depoyu doldurdu, 1.180 lira ödüyor yakıt için, 500 lira da kendi hizmet bedelini eklediğini varsayalım, 1.500 liraya sattığı zaman aslında sadece aradaki fark olan 90 lirayı ödemiş olacak yani toplam üzerinden 270-180, 90 lira ödemiş olacak ama böyle bir işlem yapıldığı zaman 1.000 lira, içinde ÖTV’yle beraber olduğunu varsayalım, 1.180 liraya gelmiş olacak; 1.500’e satsa bile toplam 270 liranın tamamının ÖTV’sini aslında biz nakliyecinin üzerine koymuş olacağız. Nakliyeciler veya tüm imalatçılar ya da bu alanda faaliyette bulunan tüm diğer reel sektörün tamamının girdilerinde bu kadarlık bir artış olacak ve bu da otomatik olarak çekirdek enflasyonda, maliyet enflasyonunda bir artış anlamına geliyor, KDV oranındaki indirim kadar yani yüzde 18 kadar maliyet enflasyonunu artıran bir özelliğe sahip olmuş oluyor.

Bir de malumunuz, 2018 yılından bu zamana kadar akaryakıt üzerinde akaryakıt pompa satış fiyatlarına maliyetlerin yansıtılmaması ya da dolardaki ya da yabancı para cinsindeki hareketliliğin yansıtılmaması amacıyla piyasada “eşel mobil” diye bilinen bir sistem uygulanıyor. Dolayısıyla, pompa satış fiyatı belli bir tutarın üzerine çıkmıyor. Bunların tüketiciye yansıtılmaması anlamında da ÖTV’den vazgeçiliyor. Az önce de bahsedildi, mesela kanuni oran motorinde 2 lira 5 kuruş olmasına rağmen şu anda 99 kuruş alınıyor, benzinde daha farklı bir oran olmasına rağmen daha düşük bir oran alınıyor, mesela LPG grubunda hiç ÖTV alınmıyor aslında şu aşamada. Bu şu anlama geliyor: Buradaki oranlarda ÖTV’ye KDV’nin eklenmesi durumunda aslında KDV’nin de eşel mobil sisteminde maliyetler anlamında yok edilmesi yani KDV’nin de alınmaması sonucunu doğurabilecek. Bu anlamda komplikasyonları tek başlıkta özetledim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz. Kapsamlı bir değerlendirme oldu, sağ olun.

Şimdi, yürütme ve yürürlük maddelerine geçmeden önce 2 adet madde ihdası önergesi var, onları işleme alacağız.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Yeni Madde- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Mücbir sebep hali, 01/06/1989 tarihli 3568 sayılı Kanun kapsamında Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemelerle mükelleflerin ödevlerinin yerine getirilmesinde serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli müşavirlere yetki ve sorumluluk getiren haller içinde geçerlidir. Hazine ve Maliye Bakanlığı mücbir sebep halinin meslek mensupları içinde geçerli olmasının usul ve esaslarını belirlemeye yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Burada 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 13’üncü maddesinde bir değişiklik -daha doğrusu- bir ilave öngörüyoruz. Orada biliyorsunuz mücbir sebep mükellefler açısından düzenlenmiş. Yani bir mükellef ağır hastalık, ölüm durumunda veya yangın, sel, felaket gibi durumlarda bir kısım yükümlüklerinde onlara bir esneklik sağlanıyor. Şimdi, tabii, biz bunun mali müşavirler için ve duruma göre yeminli mali müşavirler açısından da olmasını talep ediyoruz. Niye böyle bir taleple geliyoruz? Tabii, bu, Vergi Usul Kanunu’nun çok eski bir maddesi yani birçok şey değişti. Şimdi birçok konuda mükellef zaten kendi başına vergi beyannamesi veremiyor. Mali müşavirin mutlak surette imzası gereken beyanname türleri var veya duruma göre yeminli mali müşavirin mutlak surette imza atması gereken durumlar var. Bunları öngörmeyen bir maddedir bu madde. Tabii, o zaman için doğrudur ama şu anda zaman, şartlar değişti. Dolayısıyla, buna ilişkin bir düzenleme ihtiyacı var. Yani mali müşavire ölmek yasak, hasta olmak yasak yani sel, felaketi hiçbir şey mali müşavir için olmayacak, o mükellefiyeti yerine getirecek. Ee, getiremezse bu sefer ne oluyor? Mükellef mağdur oluyor, mükellef cezalı duruma düşüyor. Burada şimdi şu söyleniyor deniliyor ki: Ya, işte, bir başka meslektaşları onları, onun yerine baksın.” İşte, onda da herkes imtina ediyor, niye baksın? Çünkü yapılan iş ne kadar doğrudur, yanlıştır veya o sorumluluk altına hiçbir mali müşavir de girmek istemiyor komşusu için. Dolayısıyla, burada, bunun son derece rasyonel, son derece makul bir ihtiyaç olduğunu yani artık bırakın, rasyoneli, makulü bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda bugün belki karar veremez arkadaşlar ama en azından Genel Kurul aşamasında bu konunun değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Cumhuriyet İttifakı’nda da malum mali müşavir arkadaşlarımız da var, onların da bu anlamda bu önergeye destek vereceklerini düşünüyorum.

Bir de önergeyle ilgili değil ama yine mali müşavirlerimizle ilgili bir konu. Biliyorsunuz sokağa çıkma kısıtlamaları var. Bugüne kadar mali müşavirleri de sokağa çıkma kısıtlamalarından muafıtlar ama bu son, 14 Nisanda başlayan yeni rejimde bu muafiyet kaldırıldı. Şimdi yani şu düşünülmesin diye arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yine var da güzergâh üzerinde olma kısıtı var galiba benim bildiğim, kısıtlı bir muafiyet var yani.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani kısıtlı da değil, işlerini görmüyor çünkü diyor ki: “Evet, sistem üzerinden beyanname veriliyor belki ama mükellefe gitme ihtiyacı var, defter alacak, bilgi alacak, belge alacak, onların bu tarafta işlenmesi, çalışması gerekiyor, o anlamda bizim mükellefle bu esnada temasımız oluyor.” İşte, zamanlı işler var. Burada Sayın Maliye Bakan Yardımcısı var, lütfen bu konuyla ilgilensin yani İçişleri Bakanlığından bunu talep etmek lazım. Bu kısıtlama muafiyetinin -önceden olduğu gibi- mali müşavirler için de geçerli olmasının faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Maliye Bakanlığımız bunu değerlendirsın.

Önergeyle ilgili olarak Erhan Bey’in dediği gibi kabul edilir, reddedilir ama mutlaka bu tür önerilerin belli bir vade içinde daha detaylı incelenmesinde, değerlendirilmesinde de fayda var elbette.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir meslek mensubu olarak ben de bunu destekliyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3572) esas numaralı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin ilave edilmesini ve maddelerin bu duruma göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Madde: 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 18. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "1 .000" ibaresi "1.500" olarak değiştirilmiş ve maddenin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"Bayram ikramiyesi ödemesi miktarı Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak ödenir."

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

İstanbul

Muğla

Konya

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Kamil Okyay Sındır

Ankara

Antalya

İzmir

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, gerekçeyi okutalım mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Bu değişiklikle 11/5/2018 tarih ve 7143 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesi ile 5510 sayılı Kanun'a eklenen ek madde 18'le emeklilere yapılan bayram ödemesi tutarı 1.000 TL'den 1.500 TL'ye çıkarılmakta ve emeklilere verilen bayram ikramiyesi miktarının her yılbaşında gerçekleşen enflasyon oranında artırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- Bu Kanunun;

a) 7 ve 8 inci maddeleri 1/1/2022 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat yapmak ister misiniz Sayın Altunyaldız, yürürlükle ilgili farklı tarihler var?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Değerli Başkanım, 2 maddenin bir süreç uyarlamasına ihtiyaç var. O yüzden onlarla ilgili yürürlük süresini 1/1/2022 olarak, diğerlerini de yürürlük tarihi olarak takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Garo Bey'in söz talebi var.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Altunyaldız, bu 10'uncu madde de kritik bir madde, doğrudan hapis cezası öngördüğü için bunu da en azından diğer maddelerde olduğu gibi 1/1/2022'ye yani belli otomasyon uygulamalarının artırılması, belli tedbirlerin artırılması, bu konuda iş yapan insanların bilgilenmesi için yani gelecek hafta görüşeceğiz hemen yürürlüğe girecek ve doğrudan hapis cezasıyla yüz yüze kalabilecek yurttaşlarımız. Bu açıdan, en azından o boyutuyla düşündünüz mü yani sektör bunu herkese hemen duyurabilecek mi, bütün paydaşlar bundan haberdar olabilecek mi? Bu açıdan bu hapis meselesinin de belki belli düzenlemelerinin yapılıp belli degradasyonların yapılıp otomasyon sistemlerinin kurulduktan sonra yürürlüğe girmesi gibi bir geçiş sürecine ihtiyaç var mıdır diye soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Ziya Bey, buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Başkanım, malumunuz, bir suçun oluşması için unsurlar var, en önemli unsuru da kasıt unsuru. Dolayısıyla, kasıtlı yapılmayan bir şey suç teşkil etmeyeceği için kasıtlı yapılacak bir hareketin yürürlük tarihini ertelemenin çok şey olduğunu düşünmüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3572 esas sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 14'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Kamil Okyay Sındır

İstanbul

Muğla

İzmir

Bülent Kuşoğlu

Cavit Arı

Abdüllatif Şener

Ankara

Antalya

Konya

Madde 14- Bu kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Gerekçeyi mi okutayım, söz mü istersiniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Konuşayım ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değerli arkadaşlar, bu 7 ve 8'inci maddelerle ilgili olarak teklifte 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiş, 1/1/2022 tarihine kadar epey bir zaman var en azından yedi aylık bir zaman söz konusu olacak, Kanun Teklifi, Genel Kurulda görüşüldükten ve Resmî Gazete'de yayımlandıktan sonra. Böyle bir süreye neden ihtiyaç duyuldu? Bizim düşüncemiz, hemen kanunun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girebilir şeklindedir. Siz de izah edebilirsiniz memnun oluruz tabii ki.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Buyurun.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Bülent Bey’in konuşla ilgili açıklamasına ilişkin olarak şunu da ifade etmek isterim Değerli Başkanım: Orada iki husus var, bir otomasyon sistemi, diğeri de dağıtıcılar arası ticaret. Otomasyon sisteminde yeni bir şeye geçiyoruz, şu ana kadar dağıtıcılar otomasyon sistemi kurmakla yükümlüydü malum, üçüncü kişilerin daha doğrusu yetkilendirilmiş, lisanslanmış yeni bir aktör oluşturuyoruz ve bu aktörün otomasyonu kurmasını öngörüyoruz. O yüzden burada lisanslama, ikincil düzenlemeler, bunların sahip olacağı şartlar gibi bir sürece ihtiyaç olduğu kanaatindeyiz. Hemen sokarsak lisanslama yok, lisansı, otomasyon sistemini kuracak aktör yok henüz. Bunlara ilişkin teknik şartların belirlenmesine dair çalışmamız yok önümüzde ve dağıtıcıların mevcut yürüttüğü işler vardır, hem mevcut yürütülen işlerin bitirilmesi hem de buradaki aktörün yani üçüncü aktörün tüm şartlarıyla oluşması ve lisanslanması için bir süreye ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz, bu böyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki bu süre yeterli midir?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Kurum bize yeterli olduğunu söyledi Bülent Bey yani EPDK bu konuda bu sürenin yeterli olacağını ifade etti, biz de o şekilde ekledik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki meslek kuruluşlarının da görüşü alındı mı acaba, onu soralım isterseniz?

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Onu soralım isterseniz, çok emin değilim ondan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bu konuda görüş ifade etmek isteyen meslek kuruluşumuz var mı arkadaşlar?

Buyurun.

PETROL SANAYİ DERNEĞİ TEMSİLCİSİ SERKAN BEREKET – Biraz önce söylendiği gibi bu 1/1/2022 tarihinin uygun olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Yeterli.” diyorsunuz geçiş için.

PETROL SANAYİ DERNEĞİ TEMSİLCİSİ SERKAN BEREKET – Yeterli ve detaylı çalışma gerekecek çünkü. Zaten kurumlarımızla biz bu ikincil mevzuat konusunda detaylı olarak çalışma ihtiyacı duyduğumuzu söyleyeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – İkinci konu, dağıtıcılar arası ticaret konusu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Meslek kuruluşları “Tamam.” diyorsa bizim söyleyebileceğimiz bir şey yok, özellikle öğrenmek istedik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ses çıkaran yok, “Sükût, ikrardan gelir.” diye bir söz var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kendileri “Tamam.” dedikten sonra bizim itiraz etme lüksümüz yok tabii.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Dağıtıcılar konusu da şöyle: Önceden yapılmış birtakım ticari bağlantıların olmasını gözeterek bir anlamda bu bağlantıların da bitmesi ve yeni düzene yılbaşı itibarıyla geçilmesini öngördük.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci ve son maddeyi okutuyorum.

MADDE 15 – Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herhangi bir söz talebi veya önerge görmüyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematiğine uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin pazartesi saat ona kadar verilmesini; Ağrı Milletvekili Sayın Ekrem Çelebi, Ankara Milletvekili Sayın Orhan Yeğin, Antalya Milletvekili Sayın İbrahim Aydın, Aydın Milletvekili Sayın Bekir Kuvvet Erim, Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kılıç, Denizli Milletvekili Sayın Nilgün Ök, Erzurum Milletvekili Sayın İbrahim Aydemir, Gaziantep Milletvekili Sayın Abdullah Nejat Koçer, Giresun Milletvekili Sayın Cemal Öztürk, İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar, İstanbul Milletvekili Sayın Şirin Ünal, Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı, Manisa Milletvekili Sayın Uğur Aydemir, Trabzon Milletvekili Sayın Salih Cora, Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Baki Ersoy ve Uşak Milletvekili Sayın İsmail Güneş olarak özel sözcülerin belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyor, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.53

